

De iure fisci. Occasione criminis de quib⁹ supiorti libro dixit augē fisc⁹. ideo de ei⁹ iure dicit. vel dixit de iure publico circa crimina. nunc circa bona fisco querenda et conseruanda : quod et ipm est publicum alio respectu q̄ s. vt. ff. de iusti. et iur. l. i. s. publicū. Item fiscus dicit ipsa imperialis vel im-

perialis vel im-
perijs camera: non
dico patrimonij i-
gatoris. vt. C. d. q.
pr. bene a zenōe.
ipm. Quicquid
tamen specialita-
tis habet fiscus: et
cesaris et auguste
ratio solet habere.
vt. ff. eo. fiscus. q.
fin. q. fiscalis loco
rei romane succes-
sor. vt. ff. de consti-
pri. l. et dicitur si-
scus quasi fixus:
id est firm⁹. quia
semper est diues
et soluendo. vt. ff.
de fundo do. l. i. j.
Item quid differt
hic t. ab illo d. pri.
ff. Rn. hic de spe-
ciali iure et comu-
ni q̄ habet fiscus
dicit. ibi de cōmuni. vt. J. l. i. q. r. i. j. et alijs. de speciali: vt. J.
in. l. p. prohibitum: sed ibi de cōmuni tñ. Item hic titulus
est generalis ad om̄a sequentes. et sic patet quid differat
ab illo titulo. J. de bo. va. quia hic genus. et sic ff. de ser-
ui. et de in. integ. restitu. qui sunt generales ad omnes se-
quentes titulos. Accur.

Cipiūs q̄. nam si postea reuocaretur per hy-
pothecariā quoq; modo esset facta aliena-
tio. vt. ff. eo. in fraudē. in pñi. et. s. de pñiul.
ff. l. cum patrem.

Rationibus si. id est fisco.

Obligaretur. personaliter ex cōtractu vel quasi: et per
hoc bona racite tenetur. vt. ff. e. l. auferit. q̄ fiscus. r. C. q.
ex eau. pi. ta. cō. l. i. j. et videbat fauore fisci trahi obligatio
ad paterita alienata. q̄ remouet. vt. s. de pñi. ff. l. i. si de
bito. et de bo. proscripto. si quis post hac q̄ pe.

Perfectiā. perfecta dicitur etiā sine traditione. vt. in-
st. de dona. s. alie. sed hic de mun facta traditioē. alia ca-
deret in obligatione si tradita non esset. vt. ff. de contrah.
emp. quod sepe. s. si res. Accur.

Probatus. sed a quo? Rn. donatarius cōueniebatur
hypothecariā: vi. ipse. pbat. s. tunc est. tra. ff. de pigno. l.
et q̄ nondū sunt. q̄ q̄ dicitur. vbi creditor debet. pbare rē
in bonis debitoris fuisse. Sol. spāle hic pro fisco. Uel pro-
bar reus eo ipso q̄ nō. pbat. cōtra. sic. l. qui mili. nō pos. su-
per fuis. vel verius dicas: hic vtrāq; pars fatebat fuisse
se patris q̄ donauit. vi. presumit durasse vtrāq; dū cōtraxit
cum fisco. vt. ff. de reg. iu. l. id q̄ nostrū. et fm. hoc q̄ dicit
in frau. cre. q. d. nec hac rōne potest reuocare cū non fue-
rit factū in frau. cre. qui necerant adhuc. vel dic casum q̄
agī pauliana pīra donatarii. et nō pōt eadē rōne: q̄ ad-
huc fisco nō debebat. et tūc sufficeret froua ipsa re mī cu
non haberet titulū lucrativū. vt. ff. que in frau. credi. l. i. s.
l. qui autē. q̄ simili modo. Et fm predictos duos mo-

dos dic q̄ filii donantis defendebant donatarios cū for-
te donan⁹ promissis de evictione. vt. C. de emic. l. i. j. Uel
dic tertio q̄ agitur actione in factū contra heredē alienā-
tis: de qua habes. ff. que in frau. cre. l. i. s. i. quis potest agi
lī non antiqua. q̄ non acquisiuit idoneū emolumētū.

vt instit. de actio.

q̄ s. i. sed ista sic. vt
ff. que in frau. cre.
d. l. i. s. i. in s. i. quis a-
ctiōe hoc casu nō
agitur cuz adhuc

non erant credito-
res. Sed tunc qua-
liter rescindit da-
to q̄ agere possit?

Respon. viderur
rescidi quo ad vo-
tum agētis: quia

hoc vellet: sed non
potest licet habeat
at interesse. sic. C.
de his qui. vt. in-
di. l. poll. Itē no-

ta hic q̄ legitime factus
factum est ex sup-
uenienti causa no-
mēti cā-
ciatur. vt. et. s. de
retra-
inter. ma. l. i. j. et de
catur.

do. ante nup. l. de

rebus. et ff. de fal. l. de eo. s. i. r. s. deveet. et com. l. i. et de bo.

proseri. l. si quis post.

Creditorum. presentium: cum tunc eos non habe-
ret. Accurius.

Nistar cōputati. i. tradere rationē de solutis. vt. ff.
de cōdī. r. demō. l. cū seruus. et dicunt tabularijs q̄ cuz
suscepitibus ad pñicias delinabant. vt. J. de suscep-
t. l. duos. et eotū officiū est ingerere frequenter modum de-
bitorum et reliquo non vero computare: vt. hīc et. J. de nu-
mera. et actu. l. i. j. l. xii. horum ergo tabulariorum compu-
tatio nō est valida: vt. hīc dicit. nūl. fuerit cōprobata a p-
curatore. i. a. preside prouincie illi⁹. vt. J. de apo. pu. l. i. hoc
eo. li. vel dic. p. curatore. s. celsaris postea cognoscēre infi-
scum et priuati de hac computatione cum denū fiscus
perat. vt. C. si aduer. ff. l. i. j. et sunt hec vera si fuit facta per
errorem: ad qd. ff. que sen. s. ap. l. i. s. i. sed tunc si sententia
procuratoris per errorem est data an valeat? Rn. sic. vt. C. d.
erro. cal. l. vñca. nūl. error fuerit expressus. vt. d. l. q̄ senten-
tia sine ap. l. i. s. i. Uel dic q̄ etiā si non fuerit errata hīc a
tabularijs: si non valeat: q̄ eorum non erat officium in
hoc. Item si male est facta computatio etiam ab eo q̄ po-
test computare retractatur vñq; ad. xxx. an. si per errore, z.
z. si p. grām. vñq; ad. xx. vt. no. ff. de admī. re. ad ciui. perti.
l. calculi. Item nota hīc arg. q̄ si aliquis quasi delegatus
cum non esset tūlit sententiam: et ille qui potuit delegare
ratificet q̄ valeat: sed contradico. vt. no. ff. de iudi. l. licet.
Itē ad illam qōne si tres fuerunt delegati et duo absen-
te tertio iudicent suo et absentis nomine: q̄ possit ille ha-
bereratum. et arg. d. l. licet. Item p. hoc. ff. de re iudi. duo.
Sed cōtra. ff. de arbī. l. sicut. q̄ verū puto q̄ non possit
quasi in pñjudicium publicum et alterius ratum habes-
at non etiā suū propriū vt in p. curatore. Itē no. q̄ p. iudi-
cē est faciendū q̄ nō pōt per notariū expediri. sic. s. de di-
la. a procedēte. Et no. q̄ hac. l. ius cōe. habet fiscus.

vt. ff. de penit. laut facta. s. quantitas. et de epi. audi. l.
iiij. iiii. Accur.
a Quibus. scz fraudibus.
b Et predicti. sc. cefariani. et glos predictis.
c Et Temerare. coram preside. vel temerare. i. corrige.
d Exceptionē.

id est vt eos excipiamus. i. compre hēdām. sub hac l. sic et ff. de in ins vol. l. h. si hac. s. parentes. vñ sc̄ptor dicit exceptor. vi. ff loca. sed addes. s. h. Uel pōt sc̄do dīci q̄ si officialis ceiderit in hac que stione. s. q̄ velit ali qua bona q̄ h. deſendere contra h̄scū q̄ nō def ei faciliſas defēdēdī. p̄p̄t cōfuetudinē enī ē expiēdus ab hac plūtūtōe. ad q̄ dīſat. C. de epi. au. l. iiij. h. sc̄. et in aut. de ec. t. h. interdicim⁹. col. ix. q̄l̄ ola q̄ h. p̄fumant fisci. vt ibi dicitur i. p̄la to. sed p̄la tutor.

Q̄ uia in contra cib⁹. hac. l. ē ius ſugulare.

f Sc̄leſtis. al. sc̄leſtis et al. sc̄leſtis. i. q̄b⁹ p̄mit

tūr sc̄lus. et pone

exemplum vi. J. de

his qui ex publi-

ratio. l. i. sec⁹. i. in auro. vt. l. i. i. co. ti. Itē pone p. l. s. eo. l. si

minor. nam ibi queſtitum erat pignus.

g Interuersum. al. peruersorū. al. interuersori. et

dīci. corū qui sub p̄tectūtū credēdī. interuersūt. sive ſint

exactoris ſue tabulari⁹. ſue aurari⁹. ſue alii officiales qui

super pecunia publica contrahunt.

h Quadrupli. in quod ſolū tenent etiā ſi multi ſunt tā

accipieſt. q̄ dantes ſm. p̄y. licet ſecus in furto facto pri-

uato. vt. ff. eo. l. auſtert. h. fi. et facit. i. de excu. mu. l. placet

ſed. tra. ſ. l. prop. et. ff. eo. auſtert. h. i. Sol. ibi in querēdis.

S Upere creandis. hec lex mittit comiti rerū priuatarū

et dic ſuſcepitorū. auri. vel argenti ſeu qualitatis ſpe-

cierum deuoluendarum ad fiscum. vi. J. de ſuf. per totū. et

maxime. i. l. fi.

k Re. dominice. hi ſubérat comiti rerū pri. et eligebat

ſuſcepitors p̄ſentibus multis publicis personis. vi. J.

de ſuf. l. exactoris. et pericuſ ſuſ eligentis vt hic. et. J. de

ſuſcep. l. exactoris.

l In pabulis. al. inculpabilis. ſ. cōfuetudine. ſecus ſi

culpabilis. vt i. auf. vt nulli iudi. h. i. al. i. parabolis. ſc̄z in

verbis cōmēdatiis. et al. in pabulis et hec verior. et dic

familie. ſ. publice que erat cum ſuſcepitoribus. Uel dif-

familie deferenti ſpecies auri. vel argenti que ſacris largi-

tionib⁹ ex moe reddunt. vt. J. de nauicularijs. l. iiii.

m Irenarcha. qui personali fungi munere et de ſuo nichil erogare cogitur. et pabula et ſumpt⁹ de publico ei administrandi ut. vi. ff. de muneri. et ho. l. ſu. Irenarcha et hunc eligunt decuriones iudicio i. residuum. vi. J. de ire-

narchie. l. i.

n Optio. vñ ſenius exactorum publici debui vo. Optio ſenius exactorum publici debui vo. Optio q̄d col. qd ſit. ligi. J. de apo. pu. q̄cūq. et J. de cro. ga. mili. an. l. opti- natorib⁹. eo forte q̄ p̄cipit qd optat. alter. dicit electio milū. vt ar. ſ. lo. l. ſina. Accur.

o Conſuetudine. in p̄ſtādo ſum- ptum veſtiā elec- tione. et ſi no. p̄ ſum- ptum. ad qd J. de paſcu. pu. l. i.

E Orū. pone ca- ſum trib⁹ mo- dis. primo mō ſic decadens in reatu h. b. h. dē nō fiscū ni ſi viues fuerit qui- cr⁹ ſubaudi et code nat⁹. vt. ff. d. accu. l. ex iudicio. in p̄n. hoc autē fallit q̄i crime ē tale; vt ad h̄dēs tranſeat vt maclatiss et ſilia ve ibidē no. Itē fal- lit ſi eraſtū dānat⁹ et appellaſtū pena det. nā tunc diſlin-

guſt. crat ſua bonorū tacitavet expreſſa. vt. C. ſi pen. ap- reus vel accu. mor. ſue. l. fi. et ff. ſi pen. ap. l. i. in pun. huic enī criminis ſolū pōt. et bona ſua admiſtrat. vt. ff. co. l. auſtert. h. ſi in reatu. et de fol. l. reo. Et dō pone q̄ mortuo cri- minoſo ex crime quo h̄dē ſtenet. fiscus vult bona ſed heres negat crime fuſſe. p̄missum a defuncto. nō p̄t fisc⁹ h̄dē ſi primo cōuincat mortuū fuſſe criminofus vt hic. et. ff. l. reis. Terito dic ſm. p̄y. et Jo. q̄ ſciuerit ſibi mor- tem criminofus. et ſm. hic q̄ dicit criminib⁹ ſubaudi et p̄ hoc q̄ cōciuit ſibi morte. nā et tūc nō debēt accipi bona ni ſi ppter crime cōciuit ſibi morte nō debēt accipi bona ni ſi inuita fuerit accusatus. vel poſtularis. vel tūc crime de- p̄lēbēt. ſic crime ē tale. vnde iuēns damnaſus bo- na perdit. vt. ff. de bo. co. l. fi. et facit ad. l. ff. eo. n. l. et qui. ſed hodie reſtrīgitur. vt in auf. vt nulli. iudi. h. fi. ſ. col. ix.

De cōuenientiſ ſici deuſoribus.

D On inuſta. tribus modis potest itēligi. primo q̄ aliquis admiſtrat negocium publicum pro quo vos promiſtis iudeat atque fiduciuben- do. p̄mo ergo principalis ſi fiduciuerit cōueniendum est. vi. J. de decu. l. i. licet in aliiſ ſideiutoribus ſi ſecus iure

isto. vt. C. de fideiū. iure nostro. sed hodie idē. vt. si aut. de fideiū. s. col. i. et bñ hoc nō facit finis mercati estis et sub. etiā. Itē dicas. p̄missa inde. s. a nobis. vel scđo dic. q̄ ipsi gerentes negotiū publicū p̄misserunt indēnitatē et cōtraxerunt reliqua: et vos qui emisisti ab eis cōuenienti nunc hypo-

the. vt. ff. de iiii. s. moschis. et sic facit. j. o debi. c. l. fi. Itē facit ad iiii. positionem. ff. de admi. re. ad ci. pti. L. curatores. s. fin. Uel dic tertio. q̄ q̄ gessit indēnitatē promisi: et vos q̄ emisisti adhuc nō solutis p̄ciū. et sic fiscus cōuenient debitorū sui debitorū suo debitorē nō cōdēnato: dūmō cōuēto pius et inue- to nō soluēdo. vt. ff. diu. s. l. iiii. s. mul- ta. et. s. q̄n. s. vel. p̄i. nō p̄ius. fec. in p̄uato demū cōdēnato debitorē: et tunc per officium executoris. s. hoc iure actionis. s. cōdictiōes ex. l. v. il la vtili quā cōtra debitorē habet di- rectā. vt. s. q̄n. s. vel. p̄i. l. iiii. et. iiii. et facit. ff. mō. l. s. mā dato meo. s. fi. et cō- mo. l. vnde queri- tur. in p̄in. r. l. de suscep. l. iiii. et. ff. de fideiū. s. dubitetur. et s. depositi. l. s. iiii. Accur.

a C̄. p̄incipali. al. s. p̄incipali. al. s. p̄oci. et no. q̄ hac. l. habet fiscus fin. R. ius cōe:imo certe spāler. addē qđ no. ff. de iiii. s. iiii. s. multa.

b C̄. Reliqua. trahere. i. effici debitorē. vt. s. de testa. ma- nu. l. cū testo. et de cōdi. et demō. cum seruus.

c C̄. Ab his. s. p̄incipaliibus.

E Isco. argētū. hoc argētū solutū nō puenit ad fiscū vel si puenit nō liberatur solutione eius. quod debetur. vt. et al. s. de no. nu. pe. aut. cōtra q̄. p̄priā. et hoc iō quia subscriptiōnē nō fuit.

e C̄. Rōnibus. s. publicis. solutū ei exactori. sed op. q̄ si solutū nō est ratio q̄ teneat: imo est q̄ nō teneat. S; dic q̄ sic solutū sine subscriptiōne. et sic eo mō quo nō debuit. Et no. q̄ cauio dī fieri de suscep. vt. l. de col. fun. pa. l. pla- cuit. et in auf. de ec. re. imo ali. s. ementib. et in auf. de col. s. iubemus. cui debet subscribere vnius de tab. duobus. vt. l. de suscep. duos. et si sic fiat statim solutū est securius. vt. s. de qua. pre. l. iiii. s. iiii. et de nō nume. pe. l. in cōtractibus. sed eo modo facta non fuit hic. Accur.

f C̄. Subnotauit. i. subscriptis. vt. C. & proba. l. exemplo.

g C̄. Datur. fisco. et facit. l. denume. l. iiii. sed arg. contra. C.

de col. l. s. et si tutor vel curator. l. iiii.

Uoniā. reliq. tributor vel aliorū debitorū fisci q̄ di- cūntur reliqua etiā si nichil sit solutū. vt. ff. de verb. signi. l. potest. et. l. ceterorum.

i C̄. Cōsocios. al. s. socios: al. s. sociatos: qz. cū eis vel post eos ad idem officium electi estis.

k C̄. Lisq. s. augē- rō et filio.

l C̄. Nominū. ob- uementū. pro reli-

quis predictis.

m C̄. Mandatā. a

noistore p̄ qđ vi-

deſ. vos. p̄hibuiſ-

ſer. illos. ſolos. exi-

gere voluſe. vt. ff

de. p̄c. l. itaq. et

C. de p̄c. l. mari-

tus. et ſic admini-

ſtrationē diuifile

vt ſubijcit. ſi autē

dicas ipſos exa-

ctores inter ſe di-

uiſſe. planuz. eſt.

Accur.

n C̄. Eum. augē- rium.

o C̄. Ceteros. ſc̄z

vos. et alios ſi qui

sunt.

p C̄. Mutuū. i. cō-

mune. s. i. idūtice:

ſed cū diſtin. l. q̄ ſe

quitur bñ. et p̄cu- lū. cuiusq. inſoli- dū. vt ſubijcit. r. ff

ad munici. l. impē- rator.

q C̄. Muneris. i.

offici exactor. qđ

et munus plona-

le. vt. ff. de mune. et hono. l. s. qui annoam.

r C̄. Discretā. i. separatā. ſi ergo ſepata nō eſſet oē ſe- exac- tores ſi noſatores cōueniētūt. vt. l. quo quis ordi. l. iiii. in ph.

s C̄. Exactor. p̄dictoz nominū ſpāliter cōmīſorū.

t C̄. Nominatores. q̄ ſunt et qualiter nominētūt: habet

l. de ſuſcep. l. exactors.

v C̄. Rationalis. i. pecu- rator cesaris. vt. l. de mō mul. l. iiii.

x C̄. Etia. vos. l. ſeptim gesseris. ſz hoc ita ſi tpe deponi

ti offici college fuerit nō ſoluēdo: al. ſe p̄fona eoz. cōueni-

ri nō debetis. vt. ff. ad muni. l. impatores. r. l. de p̄cu. no.

l. ſic ergo primo gerens. ſcđo noſato. tertio collega con-

uenit. Sed vide ſtio debere cōueniri collegā. vt. C. de

ma. cō. l. aduersus. Sol. ibi om̄is gesserunt. hic ho nō om̄is

ſequātūt ſi illis noſib. Itē ſi dicas diuifione facta a iudi- ce ſeu noſato. ad qđ teneſ alter. Rñ. ad nichil. Uel dic fa-

cā eē a ſeipſ. vt. ſi a noſatore dicas en cōueniri eis casib.

quiſ et tutor nō gerē ſi eſt diuifa a iudice ſc̄ ſi debuit

ſuspecti facere. vt. ff. de admi. re. ad ci. pti. l. pe. s. antepe.

et. ff. de admi. tu. l. luci. s. antepe. et penul. et adde hic diſti-

ctionē: q̄ aut om̄is gesserūt ſimul: ſimul fuit inſolūt. aut

diuifione facta ſe aut a iudice. aut tm. vn. gese-

ſte. primo caſu om̄is collatores ſet etiā fideiū ſores co-

rū ante noſato ſe cōueniētūt. vt. l. quo quis ordi. con. l. iiii. l.

pn. idē l. tutorib. vt. C. de ma. que. l. aduerſ. ſi diuifiz. a

Liber Decimus

iudice: tunc obtinet qd hic dicitur. et. I. quo quis ordi. l. ij.
S. scz in casibus in quibus et tutor ut modo not. si autem
ipsi diuferunt: tunc primo nominator qd non serens.
vt. ff. ad munim pat. et de adm. ni. reru ad ciui. perti.
I. curatores. in priu. et aliud intutoub. vt. C. de diu. tu.
l. ij. i. fi. si autem vnu

tm cu tamen omni
bus sit inunctu:
tunc idem qd in su-
periori cafu. vt. ff.
ad munici. l. quid
ergo. et ratio: qre
pri. notiator in p-
dictis casibus co-
uenitur: qd ratioe
fidei. s. collega ne
glectu noia que-
nit. vt. d. l. ipator.
in si. et facit. I. de fa-
buc. l. iure prouil-
sum. et de suscep.
l. ij. et. s. plu. vna
senten. l. l. in pun.
et. s. qui. cau. pig.
vel hypoth. ra. co-
tra. l. fatis.

H i qui. fru-
strati. fru-
strabunt dicen-
tes se non habere
ad huc preciu rei
fiscalis ab empo-
re cum hic est ad
ministrato fisc. et il-
licite vendidisset.
nō non liberatur
etia cedendo. vt ar.
ff. de pig. ac. l. pe.
idem si ex quacū
q. alia causa pre-
dicta facit se nō conuen-
ti debere nisi sibi
conueniat debitorē
vel q. dicebat fisco

vt. queritur debitorē sui debitorio qd nō l. z. h. et. s. si cer-
petra. l. non aduersus. et. s. quādo si. vel. pri. non pri. ni-
si in casibus. vt. ff. de iu. fi. l. ij. S. multa. Accur.

b C. Teneatur. et soluant.

c C. dominibus. i. creditoribus. s. fisco. vel. dic. i. obliga-
tionibus quibus tenentur fisco.

d C. Legibus. no. iure. et non vi debitorē conueniendū.
vt. ff. qd me. c. ex. z. z. de act. et ob. l. negantes. et de iude.
null. et de pig. l. ij. et. s. vnu. si quis in tantā. et. ff. ad
l. iul. de vi. l. creditores. z. vnu. no. mul. l. S. i. r. de iu. nō
est singulio. in pun. et in auf. vt. hi qui ob. S. i. sed arg. con-
tra. ff. de fur. qui vas in priu. sed ibi auctoritate iudicio.
et no. q. et hac. l. fiscus habet ius comune.

e C. Mer chartulas. confiscati. ex causa delicti vel alia
quādo eius bona confiscantur.

f C. Brevis. i. cedula vel quaternius.

g C. Cautionibus. s. publicis.

h C. Debitorē. vt. s. de proba. l. exemplo. et. l. rationes.

i C. Manutate. als manutate. als varietate; qd aliqui dice-

bant valere et alii non. sed ecōtra si dicat soluta se. est. vt
in auf. de refi. S. et. l. vel illū bonor dñm. qd debuisse;
secus similiter si scriptis sua manu: si modo adest causa.
vt. ff. de proba. cum de indebito. S. fi. als si implene. pbar.
vt. s. de pba. l. instrumenta. Accur.

k C. Ad redhibi-
tionem. i. solutio-
nem. Ac.
l C. Similibus. s.
prior. ad quod
s. t. i. iustas.
m C. Caustis. s. pu-
blicis.
n C. De fide. Mro
mentis. Als in-
strumenti et iure
hastatis. z. n. a. b
instrumento facto
vel missu in con-
tractu fiscalis dicit
vt. j. l. i. r. i. j. als de
est instrumenti. et
dic de fide et iure
hastis. z. i. vendi-
tione qd fit cu sub
hastatis a fisco: q
venditio facile co-
uellit non debet. vt
b. de remissio. pi-
gnor. si hypothe-
cas. et qd de aue-
nationib. subiectis
dic vt. j. e. l. si tem-
pora.

o De fide instrumento
rū. et iure hastis fiscalis: et
de adiectionibus. 3.
p Si probatur qd in venditio
ne rei debitoris fisci debita so-
lentas non seruetur: restitu-
tur res cum fructib. perceptis
et percipiendis. h. d. Bar.

q Impera. Augu. N. cortie.

r Uod i libel-
lū. cōtulisti
procuratori
meo ad cu-
ius offi. tuū
ptinet alle-
ga: cui si probaueris non au-
ctore procuratore vel eo cui
vēdendi fuit facultas. neqz ha-
bitis hastis. neqz omni ordine
peracto venditas res esse: et

s C. Desideriū. dcideras enī rem tuā recuperare. S. cōtra
qē agis. et q. actiōe. Dic vt no. s. de iu. fi. l. s. minore.

t C. procuratore. fisci. s. qui ius habet vēdendi. vt. l. eo. l.
qzunq. at. procurator cesaris nō vendidit rem cesaris sine
speciali mādato. vt. ff. de offi. procura. ceſa. l.

u C. facultas. vt q. habet mādato a principe vel etiam
a procuratore fisci. vt ar. ff. man. si. procuratore. S. i. et ad hoc
s. si pro. pu. pen. l. ij. ab his enī facra vēdito valet: si mo-
do p̄cium si solutum: nec valet promissio dupli. vt. ff. co.
q. procurator. Accur.

v C. Habitus hastis. als habitus istis. s. psonis supradis-
ctis. als habitus hastis. ad qd. j. l. pri. als habitus actis
seu gestis. et sic dic. i. non cōuento debitore et apud iudicē
interpellatione nō celebrata. vt. s. si ppter pu. pen. l. ij. et
ij. item q. fiat subhastatio. vt. j. l. fi. et. rr. diebus publice
sit venalis et plus offerenti detur. vt. s. de sacrosan. ecclie,

w C. Omni ordine. ordo in rebus fiscalibus vēdendis hic
erat vt debitum subdit: et sit cessatū cum de hoc sit facta
interpellatio coram preside. vt. s. si propter pu. pen. l. ij. et
ij. item q. fiat subhastatio. vt. j. l. fi. et. rr. diebus publice
sit venalis et plus offerenti detur. vt. s. de sacrosan. ecclie,

De fide instrumentorum &c.

50. Lxviii.

aut hoc ius porrectum. Itē q̄ iusto precio detur. vt. l. i. q̄. et. s. de iu. si. l. minor. et. ff. de iu. si. l. i. q̄. s. diu. Itē procurator sicut debet adesse. vt hic. quibus per actio vales vēditio. et non reuocatur. vt. l. eo. sitē p̄ora. et. s. de remis. pi.

l. si hypothecas. et. s. de cōmu. rēfū ali. l. i. q̄. sed si aliquid deest non vales. vt

hic. et. l. prior. et. ar-
gu. ff. de trāsc. cū
hi. si prior. et. l. de
predijs cu. sine de-
cre. nō alie. l. i. et. q̄.
et. s. si ven. pi. ag.
l. i. i. et. i. i. et. de
rescin. ven. si q̄. et
si aduer. si. l. edis-
ctū. Sed l̄fra quā-
sum tempus ven-
der fiscus. Rn. vi. i.
p̄iuato. vt. not. s.
de iu. si. l. i. Itē
et op. quomodo. p-
bat actor negati-
uam contra regu-
lam. s. de proba. a-
ctor. Itē quomo-
do probat solē-
tatem deesse. imo
contra debet pro-
bar. cā affuisse. vt
ff. de pu. l. quecum
q̄. s. et si. Sol. ad
vtrāq: hic pro-
bat eoipso q̄ non
probatur contra.
vt argu. l. qui mi-
lita. non pos. su-
per seruio. vel hic

id quod ex causa iudicati de-
bes exoluieris. rescissa vendi-
tione mala fide facta easdem
res recipies cū fructibus q̄s
ad emporē mala fide puen-
sevel puenre debere. p̄literit

C Si in venditiōe debita so-
lenitas nō fuit obseruata: res
vendita retrahitur. h. d. Bar.

Impa. Gor. a. eraceoni.

D Ap̄ler rō desideriū tū
Dum iuuat: et q̄ p̄termis-
sa hastaz solētate possesso-
nes tuas ex offici distractas
suggeris: et q̄ preci vilita-
tebō exigū debitu gratosā
emptionē in fraude tuā vilita-
tē q̄ rōmī mearū aduersariuz
comētū fuisse dicis: quapropter
illicta ista redargue. tā indeni-
tati fisci cōsulturus: q̄ tue se-
curitatō operam latus.

C Emptio a fisco facta et alia
que requiruntur ad acquistio-

erat scrip. itaque dicebat hoc interuenisse cui erat stan-
dum nisi cōtra. probetur. vt. C. de proba. cū precib⁹. et p-
batur s̄m hoc per obliquum negatiua. vt et alis. s. de con-
trahen. stipit. optimā. Alij dicūt h̄ omnia presumi solēm-
ter acta. vt insit. de fidei. s. si. sed in. l. quecūq̄ dicūt idē:
et sic ibi probari coipso q̄ nō probatur contra. quod non
placet: vt ibi notaui. et facit. ff. de proba. ab ea parte.

a Debes. propter q̄ debitum. facia fuerat venditio.
b Mala fide. quod est eoipso q̄ non est servatus ordo.

c Recipies. sed qua actione ager. Rn. vt. s. de iure fis.

l. si minor. Accur.

d Debere. tenetur ergo de percipiēdiis licet habeatti.
et sic est contra. s. de rei ven. l. si fundum. So. hic de percipi-
endiis qui adhuc erant in fundo qui pars fundi sunt: et
sic non vt fructus. vt. ff. de rei vē. l. fructus pendētes. Uel
s̄m alios. p. et Jr. peruenient iniuste vt a lupanarisbus
vel peruenire debuerunt vt honesti: uii si peruenient:
secus si non peruenient licet debitor. percipiat si et pos-
sidere uetus. et s̄m hoc perue. de. id et debite peruenient:
Uel verius hic speciale vt et alio notaui in predicta
l. si fundi. et facit. ff. de rei ven. l. fructus. s. Item in libro
Bz. vel. M. deest peruenire debere.

E Ap̄ler. desiderium. desiderat recuperare rem suam
a fisco ven. litam ob debitum.

f Dastaram. que solētatis non fuit omittenda. vt. l. i.
et. s. si aduersus si. l. Edicto. et de excep. reiū. ordo.

g Suggestis. id est dicis.

h Utilitate. quod nō fuit faciendum: sed iusto precio. vt
ff. de iu. si. l. i. q̄. s. diu. et. s. de rescin. ven. si quos. et. ff. de iu-
re. si. l. i. et. l. de predijs cu. l. i.

i Utilitatemq. repete in rē si habes in. dic in p̄ro cō
tra. sic. s. de here. l. i. i. Uel s̄ote est una pars inutilitas.

k Redargue. i.
arguendo cā con-
uinc. vt. ff. de ver-
bo. signi. si iudicas
se. legendo con-
tra fiscum. quod
dic vt. s. de iu. si.
l. si minor. et ha-
bit fisc. hac. l. i. s. com-
mune.

l Indēnitati.
soluendo fisco q̄s
debes.

m Securitati.
id est indēmnia-
ti. Accur.

E T si instru-
metā. hec lex
respicit primā p-
temti. et est ius cō-
mune. et facit. s. s.
pac. pactum. et de
transac. cum te. et
de rei ven. l. cu. su-
per. et. l. i. iudicia.
Accur.

S I tempora q̄ in fiscal-
bus actiōb̄ vel hastis
statuta sunt patiuntur: cū etiā
augmentum te facturam esse

lio pro ea. Accur sius.

q T Translatum. q̄ suo nomine sit empta: et ei posses-
satio tradita sufficit quicquid soluerit precium dummodo
sit solutum: vt hic. et. C. de proba. cum res. et si quis al-
vel sibi. l. i. et. l. multum. et. l. qui aliena pecunia.

r Matri. cuius bona ex delicto fisco obuenierant. se-
cure ergo emit qui a fisco emit dummodo solēmpter. vt
s. l. i. et. l. ne fis. rem quam vendi. cu. l. i. et. i. j. et. s. de cō. re.
al. l. i. j. Accur.

S I tempora. als. hastie: als. actionibus: als. vtrsiq̄.

et dic q̄ q̄ siebat sub hastatio dicebat p̄ p̄conē q̄ q̄
plus dederit vtrsiq̄ ad mēsem ille habet. l. i. q̄ l̄fra mēsem ali-
cū libere vēdere: tñ admittebat adiectio l̄fra dictū tem-
pus. si autem eum ipso empote esset dictū vt possit da-
ri alij plus offerenti infra mēsem est pactum in dīe ad-
iectio: et valeret etiam inter priuatos. vt. ff. de in diem
adiec. l. i. q̄ in predicto casu non est. vt. l. de ven. re. s. l. i. et
i. j. vel die tempus statutū a lege q̄d nō habemus nisi in
ecclesia. rr. dierum. vt in auf. hoc ius porrectum. et forte
tale est hic. vnde no. q̄ in fiscalibus alienationibus tam
fuarum rerū q̄ obligatarū locū habet quod hic dicitur.
vt. ff. ad munici. l. lucius. s. si. Item in locationibus fisca-
libus et patrimonialibus temporalibus: nō tamen per-
petuis locum habet. vt. l. de loc. pre. ci. l. f. s. si. ad res au-
tem cuiuslibet locum non habet nisi ciuitas habeat pro-
priam legem super hoc. vt. l. de admi. rerum ad ciui. per-
tinens. l. i. et. i. j. Accur.

A iij.

Liber Decimus

De venditione rerum fiscalium.

a **C**rofitearis. tu quivis emere. et no. q̄ tñ semel est facta adieccio. vt. i. de loca. pte. c. l. i. q. Uel dic tu debitor q̄ cessaueras. vt. i. de loca. pte. c. ui. congruit. et. ff. de i. die ad iec. l. dicit. Accursum.

b **A**dmitrat. certibi dominii applicet. vt. i. de ven. re. c. l. f. hoc autem verum est nisi idem qui prius emerat. licitando obtinuerat. quo casu fru-^cre medio tempore perceptos perinde ac si alius licitando obtinuerat. fisco refutuet. nisi et primum e-^cdictio et secunda adieccio sit facta ante perceptionem fructuum et nisi p̄ colonis fuerat percepiti. nam primo casu emperor secundo colonus percepit et dabit mercede emptori. vt. ff de iure fis. l. f.

Quecūq; s. bo na vel corpora et sunt licitata. i. vendenda vñ adyē dēdū ponēda sub quadā licitatione. nā pl̄ offerēt dari debet. vt. s. de sacrosan. ec. aut. hoc ius porectū. d **P**rodigorū. i. cibariorū. nā p̄ di- gū. pdigū. et in plus rali prodiga. pdi- gorum id est cib^o cibi. et sic cibariorum fm. p. q̄ infra pr̄imos dies prodiguntur. i. columnuntur. vt. ff. de offi. pte. l. plebisci. ad- ministraverat ergo et male annonaria cibaria h̄ administrator. Uel dic. pdigorū q̄ est interdictu bonis. vt. insi. qui. non est permis. fa. testa. q̄ item prodigus. et reliqua appella cibaria ipsorum que plerūq; a fisco prestantur. vt. s. de sacrosan. ec. p̄tulegia. et de cōpēta. l. i. q̄ male adminis- trauit iste qui patit vēditione bonorum suorum.

e **C**perpetuo. facit. i. de capi. di. l. f. et de c. l. f. Sed cōtra ff. de iure fis. l. f. predijs. Solu. ibi. p̄ tributis. hic. p̄ mala ad ministratio vñ alio debito ex. p̄tracu vel maleficio. f **A**ddixerit. i. vēderit. sic ponit. ff. d. iure fis. l. f. i. p̄n. et de re iudi. diuino. q̄ si post. sed et p̄ter h̄ac solēnitati alie debent interuenire. vt. not. s. l. f.

g **O**btemperet. vt. s. de preci. impe. of. rescripta. et si cōtra ius veluti pu. l. f.

h **C**Etatem. etiam minor. sic ergo minor nō iuuat iure etiam speciali q̄n fiscus vēdit rem ei. p̄ debitis. fiscus si credes fis. l. uā. vt. s. si aduer. fis. l. f. hoc tñver. ē si iter uenit tutor vñ cu. vt. s. si pp̄l pu. p̄l. f. l. p̄l. d. fun. pa. l. i. q̄

Si quis p̄scribente. i. ob debitu (Solu. vt. ibi. fiscale capiēte et describente. Uel dic id est publice ye-

nale proponente. vt. s. de distrac. pi. l. creditor.

k **D**ebitorū. qui cessaueram in soluione. et iō eorū bo- hayendeban. et sic est masculini generis.

l **D**ecursis hasis. id est dieb^o q̄bus publice stetit vena lig. vt. in aut. hoc ius porectū. Uel dis hasis decursis id est facti subhastationibus.

m **C**ōditionis. nū ad precium p̄t dixit. et s. l. prox. et i. de fun. reipu. l. i. et i. agro deserto id est qui nouo possessori as signat. vt. i. de cen. s. l. f. sed cōtra. ff. de iure fis. l. p̄. dijs. Sol. hec illa corrig. vel h̄ alia p̄diciab. tributa ria vendunt. Itēz cōtra. ff. de pu. imperatores. sed ibi p̄natus p̄nuato. et facit. s. l. aduer- sus s. l. f.

De venditione rerū fisca- liū cū p̄nuato cōmūnū.

Conatioe parris fiscus potest vendere totum. h. d. Bar. 4.

Imperator. Alexan. au. emp.

E **O**rma est. q̄tēs ad fi scū vñ mī- nima por- tio rei p̄ti- neat. vñrni uersa p̄- curat. q̄b meis distrahatur. Sed p̄ciū p̄tis tm̄ in fis. redi gaſ reliquū dñis p̄tū restitua tur. Emptorem igitur predio rum de quibus libellum dedi- si apud suum iudicē conueni: vñrū defensib; si que sibi competunt.

Pars epistole.

s. s. credi. euic. pi. non de. l. i.

r **D**istranhantur. id est distrahi possint. et est speciale in fisco. fiscus in alio qui non nisi partem suā vendere po- test. vt. hic. et. s. de cōmu. re alie. l. i. Sed si nullā par tem habet fiscus et vendit. Respon. aut credit suam. et. ff. de pac. rescriptum.

o **U**el. p̄o salte vel. p̄tiz.

p **U**ll universa. al. vñrni. als best. vt. s. dic. i. tota.

q **M**eis. s. fisco.

f. s. credi. euic. pi. non de. l. i.

r **D**istranhantur. id est distrahi possint. et est speciale in fisco. fiscus in alio qui non nisi partem suā vendere po- test. vt. hic. et. s. de cōmu. re alie. l. i. Sed si nullā par tem habet fiscus et vendit. Respon. aut credit suam. et. ff. de pac. rescriptum.

o **U**el. p̄o salte vel. p̄tiz.

p **U**ll universa. al. vñrni. als best. vt. s. dic. i. tota.

q **M**eis. s. fisco.

f. s. credi. euic. pi. non de. l. i.

r **D**istranhantur. id est distrahi possint. et est speciale in fisco. fiscus in alio qui non nisi partem suā vendere po- test. vt. hic. et. s. de cōmu. re alie. l. i. Sed si nullā par tem habet fiscus et vendit. Respon. aut credit suam. et. ff. de pac. rescriptum.

o **U**el. p̄o salte vel. p̄tiz.

p **U**ll universa. al. vñrni. als best. vt. s. dic. i. tota.

q **M**eis. s. fisco.

f. s. credi. euic. pi. non de. l. i.

r **D**istranhantur. id est distrahi possint. et est speciale in fisco. fiscus in alio qui non nisi partem suā vendere po- test. vt. hic. et. s. de cōmu. re alie. l. i. Sed si nullā par tem habet fiscus et vendit. Respon. aut credit suam. et. ff. de pac. rescriptum.

o **U**el. p̄o salte vel. p̄tiz.

p **U**ll universa. al. vñrni. als best. vt. s. dic. i. tota.

q **M**eis. s. fisco.

Sicrum ali. l.ij. et. s. in principio huius legis.
C de fiscus rem quā vendidit euincat.
Rauissimū bona fide. sc̄ emptoris videntis.
ratione ergo malefidei ipsemet fiscus
refert p̄rouerbiā. m. sūt et alia necessaria. vt

no. s. de si. iſtru. l.i.
b C Addicta. i. vē
dita. sic. ff. de ture
fi. l. fina.

c C Accepit. nō er
go fides de p̄cio p̄
hēri. vi. ff. de iure
fisci. l. si. procurator.

d C Referat. hoc

sue vt. p̄pria sue
vt obligatiā vendi
derit. vt. j. de fun
rei pri. l. et. s. cre
di. cui. pi. nō de. l.
l. et de dūstra. pig
l. si hypothecas. z
ff. de dūlactio. pi
gno. si is. z de ex
cep. rei vēdi. l. i. et
s. u. iij. et si iſtrumē
ta. z de resci. vēl.
iij. z de eūc. l. siue
posseſſo. et. j. l. px.

facto
pprio
q̄s due
nire nō
debet.

C Re fiscus rem quā ven
dit euincat. ♀

C Es fisci solēnit̄ vendita
no euincit. l. nō pertinuerit ad
stationem vēditors. officiales
mūcē experunt̄ ēt durāte offi
cio. Baldus.

I mperato: Alexan. ad. A.

S Bauiſſimū ve
recūdia mea du
xit. vt cuius rei
p̄ciū cū bona^a fi
de ēēt addicta^b
semel fiscus ac
cepit^c. eius cōtrouersiam re
ferat^d. non ſolum ergo empto
rem ab eadem statione^e ſi neq̄
ab alia quidez questionem pa
ti debere equum eſt. cum etiā
in hiſ venditionibus empte
re non inquietato officia^f inter ſe
poſſime experiri.

I mpera: An. palladio. p. p.
B Etractare fiscum qđ ſe
mel vendit equitatus
honestatisq̄ ratio non patitur

C de his q̄ ex publicis ron
by mutuā pecunia acceperūt.

C Qui accipit pecuniam mu
tuam ab officialibus fisci tene
tur in quadruplo. Bar.

I mperato: val. z val. Augu
sti. ad p̄m. p̄e. p̄e. j.

J quis ab
exactori^b
tabulariis^b
z archariis^b
officiis^b p̄ra
tionum fe
nebrem pe

f C Officia. earū
dem stationum vel diuerſari. et dic negociorū gestorū in
ſubſidiū actionis. vt. ff. de rebus alie. non alic. l.i.

B Etractare. h potes dicere ea q̄ ſupiori. l. dicta ſunt.

C de his q̄ ex publico. tc.

J quis tabulariis. qui cū ſuſceptori^b erant
vt. j. de ſuſcep. l. duos.

i C Archariis. qui preerant archis in qui
bus pecunia publica reponebat. de qđ ha
bes. j. de ſuſcep. l. fi. et. j. de his qui ex pu. col. l. ij.

k C Officisq̄ ſez alij.

l C Sumpferit. nō enī dī alicui pſone publice vel private
mutuari. ſed adviſum deputatum ſeruari. et iſſu ſuperio
ris. ibi dari. vt. l. de his q̄ ex pu. col. illata ſunt. l. i. h. et. iij.

m C Auctoritate. condicione ergo ex. l. vel actione in fa
ctum. ad quod. s.

de iure ſi. l. qui in
cōtractib^b.

n C Teneat. ſ. ſi
mul cum fraudis

participē uno plu
ribus. vt. ff. de iu
re fisci auſter. ſ. ſi.

et no. s. decire ſi. l.
deſenſionis. Item

ſ. l. px. Sol. vt ibi
et no. q̄ i q̄druplo
contineat res. vt. l.

t. i. i. i.

S Ciant omnes accipien
di mutuo ex largitioni
bus ſacris^a aurī nō patere cui
q̄ facultatem^b. q̄ ſi quis au
rum ex noſtro erario priuatis

commodis^c profuturum occul
te aut cautionis^d aut ſponsio
nis fide^e vt debitor redditur^f

ſine noſtra auctoritate accepe
rit: ablati bonis omnib^g per

petue deportationis ſubdetur
exilio. Iſ etiam qui ex memo
ratis theſauris ſub ſpecie pu
blici creditoris aurū cuiq̄ cō
modauerit^h aut dederit: capita
li ſententie ſubiugetur.

C penit fiscalibus credi
tores preferri.

C Profecatio pene prefentur
quando pena additur per no
mina multiplicatiuaan dubio
ineſt ſimplum. Bal.

I mperato: Aug. Marcello.

R Em ſuam^p p
ſequentiibus
pene exactio
postponitur:

sicut itaq̄ in
ſortis q̄titata
te fisci perſe
cutio potior eſtata in triplo qđ

x ſine auſte pñcipis vel comitis. ibi vnt pñtia. z ſic hic fur
tū ſeu peculatū fallūabi furtū ſeu peculatū m̄. vt ibi ciui
liter. ſ. criminaliter. Ite ſ. l. de frumē. v̄d̄is cōſtatino. l. ij.

Soli. vt ibi. Accursius.

R Cōmodauerit. i. mutuauerit ſci ſi prope

R Em ſuam. pone caſum per. l. ſ. t. i. l. i. z de
iu. ſi. l. q̄ in cōtractib^b et facit. ff. ſoli. mal. ſi

De fiscalibus usuris

Liber Decimus.

placuit. et l. statius flotus. s. si. et l. deferre. s. si. et l. si titi. et arg. s. de iu. delibe. l. si. s. silvero.

a Propria forma. ut postponat. vt in pan. huius. l. in prelio autem redacto ex venditione pignorum preponatur priores. vt. ff. de iure fisi. l. res. s. et hoc si personaliter agatur. sed l. hypo thecaria pori tpe pferve. ff. qui po. in pig. l. si. pignus que hypotheca eti am in delictis est fin azo. v. s. d. pri. tul. fisi. l.

¶ De fiscalibus usuris.

E Jus. po ne exem plum in pena cō uentionali promis sa fisco pro quo in fra placitum. et. cu ius non debet usu ra. vel pone in pena legali dupli. et s. de iure fisi. l. de fensionis. vel qua drupli. et. s. d. his qui ex pu. ra. l. et dic placitum est. i. placut procurato ri. et sic not. q. pe ne non accedit usu ra. vt hic. et. ff. de magi. conue. l. si. s. forti fisco obites sic etiam sine promis sione. vt. ff. de usu. l. cum quidam. s. fisc. et de iure fisi. l. si. fiscus.

C Multa. vide batur usura debe n quasi qdā mul tia. que pene acce deret. quod remo

uet. quia non irrogauit eam ultra penam. certe nec potu is irrogare cam involuisset. vt. s. de modo multa. l. i. certi enim sunt iudices qui possunt multare. sed penas ordinariae omnes possunt i ponere etiam delegari. vt. ff. de iu. d. l. i. s. his dat. et de h. o. sig. l. alius. s. inter multa.

S I sub pignore debitoris. vitetur eni in hoc iure pra viati. vt. ff. de usu. l. cum quidam. s. fiscus. et arg. s. ad l. i. l. devi. l. tutores.

e pacto. hic fuit actum ut pignus pro his teneretur. vt. s. de usu. l. per retentionem. arg. ff. de pigno. act. l. cum. viciose. Sed h. n. interc. sit. viciose obligatio pignoris. Accursum.

F I scum. sanctioni quā habes. s. de usu. l. eos. s. ceteras. qua dicitur regulariter quilibet usq; ad semis em et non ultra posse stipulari usuram preter mercatores quibus est permisum besses: et preter quosdam alios qui centesima partem possunt stipulari: stabit ergo fiscus illi regule. vt. hic. cl. s. de his qui. vt. indi. l.

g Denolute sunt. puta per successionem. quo casu hoc vietur primitio postq; inter nomina debitorum reuult. vt. s. de usu. cum quidam. s. si debitores. et. ff. de iure fisi. s. fiscus. Accursum.

¶ De sententiis aduersis fiscum.

numinis iubem: per quā usq; ad dimidiā centesime usuras stipulari creditorib⁹ exceptis certis personis permisim⁹. vt ipse etiā fisc⁹ ultra dimidiā cē tesime partē a debitorib⁹ suis minime exigat: siue principaliter ei pmiserūt: siue a priorib⁹ suis creditorib⁹ actiones ad eū quocūq; mō deuolute sūt.

¶ De sententiis aduersis fiscum latiss retractadis.

Imperator. a. Ali. anti.

A lfas. h. in quibus cō tra fiscū iudicatu est intra trien num retratari posse et post id tempus (si preuaricatio arguaf v. manifesta fraus probetur) notum est.

¶ De bonis vacantibus et incorporatione.

C Etiam ex primitio civitas non succedunt in bonis va cantibus: et si occupauerint ab eis auferuntur. h. d. Bar.

Imperato. Diocle. et Maxi-

nit preuaricatio. als distingue: aut corruptio pecunie iter uenit in iudice vel procuratore fisci agenti: et tunc non va lerit ipso iure etiā post triennium. vt. hic. et. s. de pena iudi. l. co. fuit. et si etiam potest intelligi. s. de aduo. diuerso. iudi. l. i. aut gratis vel ambitione tantu: si tunc valer: sed retracatur ultra triennium: vt. hic. et. ff. ad trebel. seruo. s. cum pto. h. hoc cau quādō nō pccio usq; ad quadriennium tam a die sententie: et per in integrum restitucionem. vt. s. de tempo. pupili: in iure. res. l. si. et ita vni cōmuni iure quando interuenit ius ec ce preuaricatio. et que dixi in repu. idem in ecclesia et in pu. clesia et pillo. dico p. s. vt. nota. ff. de re iudi. imperatores.

i Preuaricatio. preuaricatio in aduocato. fraus. in qdā eq iudice vel aduersario. ad qd. ff. de iudi. si pector. s. marcel. parant. lus. et. ff. de iure fisi. l. imperatores. Item an ex eadem con tellatione et acris a getury nouiter fier cotulano: Dic vt not. ff. de ap. si expressim. itē an primo. debeat agere repu. contra. pcuratore suu. R. h. vt. d. Limpatores.

¶ De bonis vacantibus.

A lfas. cū iudicatu cōtra fisi. cum aut rite omnia facta fuerint et tunc valer: sente tia et appellat iure re cōmuni. vt. ff. de ap. l. illud. aut ab absente sente aduocato: s. eu la sci: et nō valeat sententia ipso iure. iu let.

vt. ff. eo. l. si. fiscus alium. et. l. i. s. de fall. si ent. aut omisum est instrumentum pro eo faciens: et tunc iure speciali usq; ad triennium retratari posse responde per officium iudicis: vt. hic. et. ff. de re iudi. l. imperatores. ne ob.

ff. de iure cur. ad monēdi. vbi. i pui uato dicitur idem quia respon. vt ibi notaui. Item fm hoc non ob. s. de re iudi. sub specie et de trāsc. sub p̄textu. q. ibi i pua to non retracatur et hoc si nō interue

nit retracatur et hoc si nō interue

Sicut debet tua loquitur comiti rerum prius
tarum qui predicta accipe et scipare dicit. iij. iii.
Legitimo. vel honorario. vt. ff. de iure
s. i. s. diu. item ror excludit fiscum. vt. s.
vnde vir error. i. i. Item socius liberalitatis
imperialis. vt. i. s.
socius liberta. ipse
ria. i. i. Item curia
aliud collegium
licet fisco pfer-
tur. et patrono. vt.
s. de here. decur. p
totum. et de cpi. et
cie. si quis presby-
ter. Item substitu-
tus coheredes. vt
s. de cadu. tollit. s.
bis ita. item facit
i. co. l. vacantia.
Vedictadas.
dominium rerum
ipso iure ad fiscum
pertinet si sunt sol-
uendo non abs. de-
ductio in ere alieno.
et tunc cum sint
soluendo. vt. ff. de
iure fisci. i. i. s. an
bona. i. l. non pnt.
et obstat prescriptio.
iij. an. ex die munici-
piorum. sed a die
quo suerunt vacan-
tia. xx. an. vi. s. de
quadri. prescrip. i.
i. et ff. de iure fisci.
i. s. diu. et s. pre-
scriptio.
CEx pmissu.
principis vel legis-
nam est permissio
cum petitione non
tenet. vt. i. de pe-
do. sub. i. i. sed sine
petitione sic. vt. et
de. i. i. Sed an. p
delictis accipit ci-
uitas. R. non ea
dem ratione. immo nec ipse fiscus hodie nisi in criminis le-
se maiestatis. vt. in aut. vt. nulli. iudi. s. fi.
Priuilegioum. de facto petitorum et ipratorum.
Occupata. per suos officiales. vel sub. s. i. ciuitatis.
Esadem. s. bona.
Si quando annotationes. i. priuilegia.
Donauerimus. non poterit. et sic valet. vt. i. i.
i. i. et. s. de quadri. prescrip. i. s. ne sit contra. s. e. l. propt. ad
quod est. i. de prepo. sacri cu. l. s. sed arg. contra. i. de agri.
et man. l. fina. Accursum.
Hoc verbo. in his verbis integro sta. do. et sic no. ver-
bum pro ratione poni. Item pauca verba pro vna colla-
nica. vt. s. de vnu. fru. l. antiquitas. in fi. quod facit pro allega-
tibus. Accursum.
Scribebamus. in quadam. l. quā nō habemus. vel in
quodam priuilegio.

Adiacētibus. s. etiam mobilibus et subiectis. sed imo
bilis adherentis accidunt etiam si hec verba dicta nō es-
sent. vt. de le. i. i. predictis. s. i. et facit. s. de verbo. sign. l. i. et
i. i. et ff. de ysu et habita. l. s. ita. et de le. i. i. que sicut. s. pero.
et de fun. instru. s. i. cui. et addit quod not. s. de consil. pun.

I. s. Item no. gene. Sencera
rali vel indefinito. de v. i.
verbo omnia con. definitū
tineri. ad quod. s. p. b. oia
de offi. pte. vi. l. i. p. reh.
s. cum vides. Itē dū.
hec verba ponuntur in instrumen-
tis venditionum
vel similia.

Suo. id est in
strumentis dom.
vel fundi et patris
fa. ibi morantis.
nec ob. ff. de fudo
in kru. l. quellitum.
s. sed si fundus.
vbi dicit non cōti-
neri instrumentum
agri. sed subaudi
ibi tantum.

Si quādo pu-
blicatione. q.
fit ex varijs causis
vt. ff. de iure s. i.
p. Juris. s. i. al-
terius ut donatio
ne vel successione
q. **N**ostre. id est
fiscali q. est nostra
vt. s. de quad. pre.
l. fina.

Rite. s. m. for-
mam hic subiecta
quādo questio nō
refert. vt. h. a. s. m
formā. i. co. l. s.

Rationales.

procuratores cesar-

is. vt. s. de modo

mul. l. i. qui incor-

porabat ut index:

vt dic quod faciet

primo comes capiendo. secō dando. procuratores cesaris
qui ponet eos in numero et corpore altiarum rerum fiscalium
et **C**omorantes. s. i. comites et rationales.

Silus. scribentur enim nomina et qualitates rerum

quasi quoddam inventarium. vt. s. de bo. pro. l. s. quis in

tra. Et nota hie q. in qualibet provinicia erat unus procu-

ratores cesaris. et unus comes rerum paucatarum. Itē not.

q. hec lex facit ad secundam partē rubrice.

Consecranda. id est adiungenda: et dic q. quādo adi-
citur debet scribi manu publica quo titulo. s. virū ex dona.
vel successione vel quoquo modo fisco obveniunt. Uel dic

q. quādo adiungum imponit in ipso predio signū: qd nō le-

cet nisi auctoritate publica. i. competentis iudicis: vt. h.

et. s. vt nemo pauci. l. i. et in aut. de man. priu. s. titulos.

col. i. a. s. punitur vt ibi et hie dicitur.

Clusione. ysurpat qui contra predicta facit,

Liber Decimus

Acantia, trassferri, de facto, nā dñm ipso iure q̄rit
fisco si soluedo sunt. vt. ff. de iu. fis. l. i. s. bona.
b **L**inea, inferiori vel superiori vel transuersali etiā ultra
vij. vel. x. gradū sm. p. qd no placet, qz post legitimū suc-
cessore succedit vxor et postea fiscus. s. legitim⁹ nō est xl.
tra. x. gradū. vi. x.
ynde vir et uxor. l.
i. Accur.

C **J**uris legit
m⁹ successor⁹ e
adoption⁹. vt. ff. de
suis et legi. l. i. s. fi.
x. l. i. s. hereditas.
Itē alij: s. dic vt
notia. s. l. i. et facit
s. de cadu. tol. s.
fi. x. l. i. de prepo. sa.
cubi. l. pe. s. testa-
tum. cui auf. de
here. x. sal. s. inor-
dinari. x. l. i. tui. l. i.
t. i. aut. v. nul. u.
s. s. i. auf. d. nup.
s. s. s. i. t. col. u. u.

S **I** vacantia.
delata. s. dā-
nator. v. l. alio mō
qō dic vt. ff. de iu.
fis. l. i. Accur.

e **A**perhibeant.
i. inueniantur.

f **C** **p**alatini. de
qb⁹ habes. l. de pa-
lati. sacra. lar. Uel
dic quicunq; de cu-
ria missi.

g **C** **I**nstantia. q
executores. l. dic-
tur. x. no. q. quasi
off. iudi. expedit.
et sic intelligo. s. de iu. fis. l. defensionis. Accursius.

h **C** **U**ideatur. reducendo hoc in scriptio. vt. s. de bo. pro-
scrip. si quis. Accur.

i **D**ata. ablatiu. absoluti. s. data copia. x. facit. s. d. iu.
fis. l. prohibitum. et. l. defensionis.

k **C** **o**pia. s. ergo alijs resulst debent remanere bona
apud possidentem donec liqueat ea confiscanda. vt. s. de
i. fis. l. defensionis.

l **C** ipsius. s. presidis p propriam epistolam.

m **D**onumento. q. facta sunt sup boī iuēti q̄si quod
dā inuerari. vt. d. l. s. de bo. p. scrip. l. s. quis intra.

n **O**ccupentur. per eosde palatinos vel. altos ad hoc
missos. vel si nō mutatus aliquis. p capiendo tradentur
comiti rerū priuatarum; x. p curatori cesaris ad incor-
porandū et isti iterum inqrent. vt. d. l. s. quis. et. s. eo. l. s. q. s.
Itē qd dicit occupetur. de facto. nā de iure nō est opus si
soluedo sunt. vt. ff. de iu. fis. l. i. s. bona.

o **C** **o** forma. de inqrendis x capiēdis bonis predictis.

p **E**xecutores. quos. s. vocavit palatinos.

q **F**isci vero. facit. s. de aduo. fis. l. fis. l. et. l. de anno. et
tribu. l. i. j. Accur.

r **C** **o** de delatoribus. Dixit de bonis vacantibus: nunc
de eoz bonoz delatoribus. x. no. q. deferre de multis mo-
dis. Primo. l. qui aliquid offert. ynde dicitur hereditas

desertur. vt. s. de car. edic. l. i. j. Itē accusare de quolibet cr̄
mine. vt. C. ad. l. i. l. re. lib. b. m. Itē bonoz nunciator⁹ de-
serter. vt. ff. de di. prescrip. l. intra. x ita hic. Itē deferre. s. honor. tis mo-
noz iusto vel iniusto. et est iniustus ratione personarum
etiam si probet. vt
i. e. l. s. Item pro-
hibetur aliqui de
ferte propter ho-
norem vt clarissi-
mi. Itē veterani. t. phi-
bentur.
Itē milites propt
honorē stipendio
rū. i. e. ppter seruz
vt mulieres. Itē
propter dānamo-
nem vt qui fūssi
bus celi sunt in
opus publicū dā-
nati sunt. Item in
metallū dānati:
sed eas causas q̄s
ante dānamōnem
ceperunt deferre
post dānamōnem
possunt exequi. vt
ff. de iu. fis. l. defer-
re. sed qui admitt-
untur si non prob-
ant sunt iniusti
et infames. vt. ff. d
iu. fis. l. i. x. p. r. in
et. l. e. l. i. x. l. nullia.
x. L. e. v. a. r. a. x. l. o. e.
in. f. i. C. de epis.
et. l. e. nulli. in. f. i. et
in. alijs casib⁹. qd
dic vt. l. e. l. ex. va-
ria. si vero probat
preium habet.

vt. ff. de iu. fis. l. edicto. s. extat. Itē differit titulus ab
illo. l. de his qui se deferunt. quia ibi se: hic. alios de-
ferunt. Accursius.

s **i** **ei** qui capere potest. cum effectu: scz et te-
stamento. vt. ff. de verbo. signi. aliud. et i he-
rede suo vel extraneo que tempora inspi-
ciantur an sit capax vel non dic vt not. anti.
de heredi. quali. et dif. s. sui. et. s. in extra-
neis. hac autem. l. h. legatarius seu fideicommissarius
generalis vel specialis cur tacitū aliquid est reliquit duo-
bustē posibus debet esse capaz. s. testamenti: et
sic herat. vt. ff. de iu. fis. l. non intelligit. s. q. autē. si autem
primo poterat secundū nō potest capere: celsaret et tunc de-
latio: nisi forte in futurū fidem accōmodauit institutus.
idem si primo nō potuit: secundū potuit: ei reliqui de beni-
gnitate parcitur. vt. d. l. non intelligitur. s. quando. et no.
ff. de his qui. vt. indig. l. in fraudem. in pris. et. s. i. que au-
tem faciunt non capacem no. institu. de lega. s. incertis.

t **T**acitū. qd est quando domesca cauio vel pro-
missio est in palā in testamēto vel codicillis x de here-
ditate non de suo rogatur. vt. ff. de iu. fis. l. nō intelliguntur.
in princi. et. s. quer. et. s. i. quis palam. et. s. tacita. et. l.
ita fidei. in pris. et in f. i. et de lega. l. l. in tacitus.

v **D**elatio. al. s. i. neutro tpe fuerit capax: dodrās reliqui

sufertur nō capaci et quarta rogato quicquid deferat. vt. ff. de tur. fis. l. i. et. s. ad. l. fall. iij. et. ff. de his qui. vt. indig. he res. rogar autem excusati si palā rogatur. vt. ff. de iure fis. l. no intelligit. Itē si est seruus rogatus. vt. ff. ad. l. fal. si taciti. Itē si filius. vt. ff. de his qui. vt. indig. in fraude. s. fi. Item si se deferat. vt. l. i. iij.

l. i. Accur.

a. C. Nō possunt. ergo si possumus potest tacite relinqui eis loco sumptu a consequenti destru cto. ad quod. ff. de pub. si ego. s. plus

Q Onente officiū. quod gerit. q. eras palatin⁹. vt. s. i. i. l. fi. vel po ne. vt. ff. de iure fis. l. fiscus. s. delator. c. procurator. fiscavel cesaris qui eram excusans. vt. ar. ff. de his qd⁹. vt. indig. in fraude. s. fi. et. de bonis lib. q. cū maior. s. si pris. et. s. de iure fis. l. fi. et. l. prohibi tūt. nec ob. ff. de iure fis. l. fi. s. diuus. q. ibi mādatū. hic tuſſum est. anter q. est differat. vt. in fis. de arti. u. no. i. ū. ff. mā. l. l. Item h̄. h̄ ius mādādi. d. Antepet. i. ne patari. fānas de lator. tria te ex cuſi. officiū. iuſſus. et. q. alius inchoa verat. z. nō. pbaue ris. als patari. pe nas. q. dic. vt. non. J. eo. et. varia.

D Ulla macula vel crimi ne delatoris. aſſig. is q. cū ab officiū. fundū seu domū fisci possidere cōtendere. nō se sed alii ei⁹ rei posses forem esse monſtrauerit⁹.

C ui. venit ad detenionem reipublice ut delator nō puni tur. hoc dicit Bar.

Imperato. A. candido.

Ex varia statutorū. dīver sitate ad id decurſū est vt h̄. qui reipublice cās defen

D infame.

C Ul criminis. i. pena criminis quod committit delator non probans. vt. l. proxi.

G Officialibus. palauis. vt. s. i. i. l. fi.

H Wōſtrauerit. alio nō monſtrauerit. vt. ff. de iure fis. l. de ferre. s. sed et. cōmūne. magis eni⁹ videt delationē cōtra se faciat repellere q. alium quicq. deferre. vt. ff. de iure fis. l. i. q. in pun. a. l. fiscus in qōne. s. fi. et. l. delator.

Ex varia statutorū. id est legum statuentium. sic. s. de sen. ex peri. re. l. statutis.

K Defendant. in iudicio alio. pnuocāte. ad qd. ff. qd. cu. vni. no. l. i. s. fi. et. s. de infa. l. nemine. vel extra iu. s. vt. ff. de ope. no. nū. l. i. pnuincial. s. fi. et. l. seq.

D efer. l. Non tenetur. s. ergo crimen deferre et non probare. et. pnuocāt infamia. vt. s. l. pri. et. ff. de iure fis. l. i. q. phare et. l. deferre. s. sed et. cōmūne. item q. tamum dat fisco quā criminē. tum detulit. vt. ff. de iure fis. l. senatus. s. senatus. et. s. du

mus. vt. l. arrianus. Item alia. vt. l. proxi. ab alijs penis ex cuiſatur multis modis. quas dicunt. ff. de iure fis. l. ex q. bus dam. et. s. co. l. monente.

m. C. Execrables. i. odiosi.

n. D. Deferunt. scilicet inchoando et spe premis. et nō pro

bāt nūl excusetur

aliquo de predictis

modis. ad qd. ff.

de iu. fis. l. deferre.

s. sed et. cōmūne.

Item ciuitati non

defertur. vt. s. titu.

l. l. l.

O Mino. penis

extra ordinez

cl. non dicat q. vt.

ff. de pe. l. sanctio. et

facit. ff. de iure fis.

l. si fiscus alicui. et

s. de aduo. fis. l. fi.

et. s. n. i. l. fi.

p. C. Casu. ex deli

ctio. vel q. sine suc

cessore deceſſit.

q. L. legib⁹. vt. s.

u. i. l. fi. et. l. aſſe. et

de iu. l. phibitū.

et. l. defensionis.

Accurſus.

r. Recto. als re

tro. et. als recto. i.

eo ordine qui has

cūtenus obtinuit q.

est in legibus p̄di

ctis. Accur.

s. Existimāt. ex

tali delatione.

t. Imploare.

accusando et facie

do. eos puniri di

strictē cū ferro. naz

vi dicunt contine

ri in theodosiano

codice caput et lin

guia ei amputatur

ad quod. s. d. calū.

l. nfis. et habeas

districtam. als di

stractam. i. executam. et h̄. locum hec pena si criminaliter

accusetur. als habent locum ille quas

notau. s. l. pri. ad

quod. ff. de h̄. qui. vt. indig. l. i. vel habet locum quando

ex consuetudine facit. vt. l. de superpac. l. i.

S. i. q. quod aſſt. i. s. cum patronus. vel etiā mōris. ad

quod. s. qui accu. non pos. l. pe. in fi. et. l. fi. item facit. j. in

qui. cau. colo. censit. l. i. et. ff. de iure fis. l. i. s. pe. Item nor.

in exemplum. ad quod. C. ad. l. i. l. re. l. i. et. ff. eo. l. q. quis.

z. ff. de custo. reo. l. diuus. in fi. z. ff. depositi. l. bona fides. in

prin. item no. eum puniri etiam si pbauerit. ad quod. ff.

de re milit. l. i. s. in bello. et. ff. de nego. gesit. l. fi. Sed arg. q

ff. de bolib. l. qui cū ma. l. fi. et. ad turpil. l. i. g. pe. Itē no. q

excipit crumen maiestatis. vt. hic. et. ff. ad. l. i. l. m. a. l. f. emo

s. s. serui. sed et torquetur eodem casu seruus et etiam in

alio quandoq. vt. s. de questi. l. i.

a **D**e petitis bono. Als bonorū. et fisc dic petitis. i. p. titonibus. als deestet tunc pone petitis neutraliter. vel subaudi rebus siue bonis.

Uisquis. consuetudo. et lex. vt. s. ad. l. iul. ma.

equis. circa pī. etā. hodie. vt in aut. vt nulli

iudi. s. fi.

c **E**s-
dem. idē si ex alio
delicto sit delata:
vt etiam successio-
ne. vt. s. propt.

d **L**egē. s. istā.

e **I**nhiatōne.

.i. frequēti petitiōe

f **L**egis. s. hui⁹
de quo extra ordi-
nē puni⁹. vt. ff. de
pe. i. factio. itē nos.

q̄ ex sola petitiō-
tio sola
neals supplicatio
bz ifru-
ne bz ifru-
ctuosa
ctuosa
penam
merel.

g **R**elsquat. cu-

us probubet peti-

no eiusdē facta cō-

cessio no valer. vt. h

et. s. si nup. ex re-

scri. pe. i. s. in fi. z. f.

de naibz no cr-

eu. s. i. in aut. de

no alie. s. q̄ ho. et

in aut. vt oēs obe-

di. iudi. prouin. s.

hanc dicētes. z. s.

si. ho. quisbz. col. v.

nisi ex certa sciētia

dicedo no obstante

hac. l. arg. ff. de

le. iij. l. si q̄ s. pī.

h **N**ullo m. ad-

hoc. s. de cri. sac. l.

fi. z. ff. quod quisbz

wur. lii. i. pī. s.

cōtra. s. de bo. va.

li. Sol. ibi cū peti-

tione. Itē ar. cōtra.

J. de loca. predi. ci-

ui. l. iij. Sed ibi ab-

alio possidebanl.

Itē ou. tñ. i. no pe-

tēti. vel. i. res non.

ius capiend: vt z.

hone-
ste qđā.
autē prebenda po-

accipitū tel. cedi. et no. hic q̄ quedam honeste accipiuntur que no-

tur q̄ in honeste peruntur. vt. ff. de ori. iu. li. s. fi. z. ff. deya. et extra

honeste or. co. l. s. proinde.

perutur **O**nes enim. als incipit omnis enī. et fm. hoc dicunt
continuari cum precedēti. et subaudi vias. vel sub-
audi initium apud omnes alienas fortunas. Ut mei⁹ ha-
beas omne semen zc. ipsa enim rei pun. zc. vt in aut. de no
alie. s. sinimus. nec enim leges codicis cōtinuanſcū que
libet p se et certa debent ee. vt. s. de no. codi. zc. s. fi. l. s. q. b⁹

k **S**arptus. id est in totum. vt non remaneat aliqua
radix. Ecurlius.

l **E**t si int̄ status. incipit versus.

m **Q**uedam ve. accipe. s. facimus zc.

n **M**arito. vt alio qui fisico preferet. vt. s. ti. q. l. i. z. l. v.

cantia.

o **C**uiuscumq;
fl. s. defunctus vt

ille cui⁹ bona fue-

runt fisico deuolu-

ta vi forte q̄ here-

tic⁹. vt. s. de here. l.

manicheos. z. l. co-

gnouimus.

p **C**œclit. qui

peccat.

q **A**d perio-

nē. aspirare quod

est. j.

r **Q**uestor. nec

ci al. valet rescripti

nisi a questore sub

scriptum. vt i. aut.

vt diu. i. ussi. s. i.

col. ix. Et dic ille q̄

circa latuſ principi-

ps crat. ali erant

stiores. quos dic

vt. ff. de offi. q̄. st.

l. et no. hic de illu-

stris⁹. quidam.

s **I**n similitur.

id est ostendat p̄

cipi perceum.

t **D**ole al. m.

minis. z. als nois.

v **C**eterisq; scz.

minorib⁹. z. sic no.

puniri. scz. aiores. vt

est ter-
restrial minoris

sic. quod no. s. n. i. ro.

l. fina.

x **M**emoriales.

id est scriptores seu

exceptores vt subli-

cit. et. ff. lo. l. sed ad

des. s. fi. q̄ rede-

unt ad memoria

per scripturā. vt. ff.

de pig. l. dñiur.

y **E**diderint. i.

in publicū prostru-

erint.

z **P**roscriptio-

ne. hoc corrigit

laut. vt nulli iudi. s. fi. col. ix. Itē ad hoc. l. de col. do. l. s. fi.

fina. et. l. de metal. l. pe.

a **R**ea ciuiles. vt annone ciuiles. s. annui redditus et

publico. ad qđ. s. de sacrosan. cc. l. priuilegia. Et no. sr. a. l.

milli q̄ nec p̄dēa dz. peti. Ul. dic dabit publico. et sic no. p̄

ipetrari remissio: ad qđ. l. de an. et tri. l. in fraudem.

b **P**ragmatica. timo. z. vt. s. de no. codi. zp. l. s. fi. S.

ibi loquit de his q̄ posita sunt in corpore iuris. Item p. s. de

legi. et coll. l. i. Sol. sine alteri⁹ lessone hicyel sine petrie-

De his q̄ se deferūt.

ne. vt. s. l. p. in. fi. Itē qd si semel et bis hoc est quod dicit
mū secunda iussio. An. vt no. s. si contra ius vel vtili. pu
bli. fi. Itē nota q̄ licet bonorum petitio prohibeat: que
dā tamē permittuntur. ut bo. pos. iuris. vt. vnde liberi. et s.
miles. Item pos. bonorū facti debitoris cessantis. vt. ff. q.
cau. in pos. ea. l. q.
Item bonorū adi
tio facti et iuris
vt inst. de eo cui
li. causa boni. adi
Item bona hered
dis non parentis:
id est non obedien
tis. vt. s. de fidei
eo. aut. hoc ampli
us. Item bona es
piui et furiosi. vt
C. d. episcopali au
di. aut. liberi. de
epi. et cle. aut. si ca
piui. Itē ius int
quis potest peti li
cer neceat peten
ti: vt. ff. quod q̄s
iuris. l. i.

a **D**e his q̄ se
deferunt. s. de de
latribus dixit q̄s
alius deferat alium
hic quando scip
sum. Accur.

Scui.
s. q̄s insti
tur he
re legi
timus: vel qui ro
gatus est vt nō ca
paci det fm. Bul.
als. pla. et c. cui
s. fideli h̄d̄is he
reditas est mūlla
s. restituēda vxori
non capaci et ex
pone facite vt no
s. t. i. l. i.

CStatim. ad id quod dicitur statim. l. continuo / con
cor. ff. eo. feliciter de iure fisci. l. edicto. i. r. Sed cōtra in. e.
l. Cum autē. vbi dic̄ expectandum illū cui relictū est vt il
le primo deferat sicut. Sol. fm. quosdā. hec illam corrigit
Vel hic fuerat in mora defendi ille cui erat relictum. Ut
dic statim post tabulas apertas: ante cuum est aliis expe
ctandus ut ibi. Accur.

D C. Tue. loquitor procuratorū cesaris: vt ex subscriptio
ne legis apparet que dic̄ trationali miti.
E C. Tertiā. in oī de medietas dodrāt. vt. ff. d. iure fis. l.
cū tacitū. Sol. ibi de illo cui erat restituēdū. hic de rogato
magis est cōtra. ff. eo. senatus. s. senatus. vbi etiam hered
di dat dūmīdā. Solu. fm. p. abi per Adrianū. hic p. Cō
stantini q̄ corrigit. vel h̄ capar heres ubi nō capar.

F C. Abviro. l. nō capace cui nō erat restitutio facienda.
G C. Hereditu. s. fidicōmisiariam que effectu heres est. vt
ff. q̄s cum eo. l. si filio. alii vt. p. dicunt q̄ fuit cum alio insti
tuta/ et aliis rogatus suam partem in ulici non capaci
restituerent hoc si habeas i littera ipsa etiam quā t. c. als

De thesauris.

50. Clxxii.

est ipsa etiam persona quā defunct⁹: et tunc die q̄ si vxor
defulit. si id est quis instaur⁹ p̄bet tamē tali premioman
cipetur vxor predicta primo deferens.

H Ex omni patrimonio. cora. ff. de iure fis. l. cum tacitū.
vbi media dodrantis. Sol. speciale iuxto nō capar
cevi hic: licet quis
stro celebret diuisionē. Idem
etia habitura priuilegiū vt pri
or eligat optionē: et tūc occul
tator⁹ ille gestorū fisci et mulie
ris pariter inimic⁹ exut⁹ oī pa
trimonio suo ac fiscovendica
to in insulam deportetur.

I liberauatatis iperitalis
soci⁹ sine he decesserit.

J In socios liberalitatis iper
italis facte ēt inter viuos ē lo
cus iuri accrescendū: etiā post
dūmī viuusq̄s q̄stū. h. d. Bar.

K Imperator. Constan. i. 3

L S. cui⁹bta
cute fidei
comissa
fuerit h̄d̄t
tas statim
offō graui
tatis tue
nūciet et gesta pdat: et p̄tino
q̄s acru fuerit renūciet. et post
hanc fidē/tertia ab oībus de
functi bonis percipiat portio
nē. **M** Si ab uxore⁹ defuncti isto
ad offm̄ deuotioſ tue fuerit re
seratū ipsa etiā psona quā de
funct⁹ ēvoluit heredē (si ge
sta apparuerint) tali p̄mio mā
cipe: vt ex omnib⁹ patrimonio
mediū cōsequat: et cū fisco nos
nullo here
de⁹ relicto decesserit: ad cōfor
tem potius solatū q̄s ad per
sonam aliam pars decedentis
pueniat. **N** De thesauris. i. 15

O querere thesaurū i. ppuo
ow⁹ licet: in alieno vero iu no
mine nullo modo licet: et si tpe
saurus inueniās fuerit a foru
na: inter inuētorem et dominū
diuiditur. h. d. Bar.

P liberalitatis

imperiale locius

sinc h̄de decesserit

Q Ubem⁹. dōstī sit. nō perte. vi. s. t. i. l. i. l. ff.
R verede. in nullo liberouū. vt. ff. ad treb. l.
ex facto. s. fi. et sic p̄ferit soci⁹ uxori et alijs p̄ter
libos. et p̄ hoc q̄d subiecta ad psonā alia. Vel
dic h̄d̄ large dici. vt. s. d. bo. val. i. et fm.
hoc q̄d dicit psonā dices. cīncā vel fisci: illū p̄stat q̄ fisci
metari⁹ h̄c sociū p̄ccidit. vt. s. de here. decur. l. i. t. ff. de ac
qui. rerū do. s. i. s. p. et sic necyir. Et not. q̄d hic dicit l. i.
cio liberalitatis iperitalis: idē in bono. pos. consoribus.
Item in hereditibus iuriis civilis. Itē legatarij. vt. s. quā
do non pe. par. et de ca. du. tollen. s. his ita. et s. vbi autē.
et inst. de le. s. si esdem. Item pluribus patronis. vt. ff.
de bo. lib. communī liberto. et de ass. lib. l. vtrum. Item in
pluribus eiusdem corporis. vt. s. de heredi. decurio. per
totum. Accurflus.

S De thesauris. Q̄ de thesauris dans tributa de q̄b⁹
sc̄ tributis est dicturus. ideo de eis p̄mitit fm. p. vel q̄
inter cetera iura fiscalia de quib⁹ competit dicere ius si
sci q̄s est in thesauris. ideo de eo dicit.

Liber Decimus

Simo. pmixtim incipit qm. in suo vel alieno quis inuenierit. sed postea diuidit.

b **N**ā in suis. appellatioe sui accipe siue sit dñs directo vel viuiter vt feudatari em phiteota et mles: i3 inutiliter dñs. p. dixerit contra. nō ergo cre-
ditor nō fructuari.
us dicūl dñi. vt. ff
de acq. re. do. si. i.
-sp. et fi. nec vir.
vt. ff. solu. ma. di.
uotio. h. si fundi.
itē idē qd. in suo ē
si qd. in sacro. vt. re
ligioso casu fortui.
to. vt. insti. de terū
diui. h. thesauros.
S. in his. ff. d. in
refis. l. iij. h. si in lo.
cis. So. vi. ibi.

c **S**acrificis.
ad qd. s. de paga.
et sa. per totum.

d **A**rte. puta ma-
gica. ad quod. s. d.
mathe. p. totū qd. ca-
su totū fisci erit cū
hic sit indign. ad
qd. ff. de iu. fis. l. i.
erica pun.

e **T**hesauri. s.
querre qd. est. i. et qd
terif est diffinitio
thesauri. vt. ff. de
act. re. do. l. num. h.
-h. thesauro. sic t. p
prie et proprie qn
q. vt. ff. ad exhi. l.
thesaurus.

f **L**ege. s. ista. et
no. sic. s. de epi. au-
di. l. iij. i. p. et ar-
bi. tu. l. cu. inedicta
et. ff. de co. insti. l. q.
sub. p. d. h. si. et de
mi. l. in cause. i. p.
et ad muni. l. i. in si. et de leg. i. si. qn. in prī.
et vt. lega. no.
ca. l. i. h. scriptio. Accur.

g **L**iberalitas. si hēs liberalitas plana ē. si ho hēs li-
beralitati. tūc hēs spatoria magnanimitate. et dic
vidas puenire pcessio. et dictio postulanda est pluralis nu-
meri et liberalitati. est ablatiu casus. Itē si habes in
genituo magnanimitatis seu maiestatis impatorie: tūc
subaudi. s. cocessio. vt. s. Tertiū habet imperatoria mai-
estas et liberalitatibus.

h **V**olētib. no. dñi volūtate nil facere vt. alius suo no-
mine qrat. ad qd. insti. qui. alie. licet. in p. t. ff. de vſufru.
sed et si qd. in fi. t. ad. l. cor. de sic. l. lege. cor. h. si. h. i. lapi.
dicinis. vt. ff. cōis. pre. l. venditor. h. si. Accur.

i **h**ui. legis qd. dicis. s. dñi volente vel inuito.

k **L**egis. s. hui. de quo etiā extraordinarie pōt accusa-
ri. ad qd. ff. de penis. l. sanctio. et de cri. stel. l. iij.

l **I**nvenient. inuenisse de qui videt vel percipit et ani-
mum habendi habuit. ad quod. ff. de acqui. posses. l. iij.

Seratius. Accursius.
m **A**lienis. ad qd. s. fi. regum. si coſtiterit.

n **P**artial. idē si in loco cesaris vel publico cūitatis.
nā dimidia inuētori alia ciuitati vel fisco. vt. insti. de re. di-
ui. h. thesauros. Itē h. i. de metal. Lescut. So. vt. ibi. Item
qua actioē dñs co-
secur dñi. R. condit. ex hac. l. rel
rei ven.

o **D**e amonias et tributis.
Impera. Val. et Archa. /
Conus eris alieni est persona
le et ideo inter heredes diuidi
tur pro hereditariis portioni
bus. onus amone et tributo
rum est reale. prout quis possi-
det et fructus percipit onera-
tur. h. d. Bar.

S quidem
alieni pro
portionib. ex
qua qd. de
functo he-
res extiterit
pstat opor-
tet. annonas autem is solue-
re debet. qui possessiones te-
censil. cu. ante. l. xi. nois p. di. p. stat. p. titas frumenti qd. dici
tur qn. gesima ordei. qd. ragesima vini. l. lardi. vigesima l.
p. pub. no remotis. vt. j. de fusce. l. modios. p. singlis libris
argenti. v. p. stanf aurei. vt. j. de p. c. v. the. infer. l. sm. pla.
sed certe aliud dicit. l. illa ad instar argenti et in auro et in
alijs pecunij fiat. p. putatio. Itē differet hic t. ab illo. s. de
annonis et tributis. t. q. ibi de his q. p. salario. dabatur
officialib. hic fisco. itē ab inferiori proxii. vt. ibi no.

B **S** quidem ex qua. i. ex qd. sic. s. de in ius vo-
l. i. i. als. p. potio. et tūc ponit. p. p. p. qua.
q **O**pener. vt. s. de hereditariis ac. l. iij. h. si
fallit in. v. j. casibus. vt. ibi no.

r **A**nnonas eris p. reteritas. vt. ff. de pu-
imperatores. t. j. de pre. manu. l. iij. t. iij. et dic anno. i. tribu-
ta pro annona. vt. in rub. Itē hoc casu non opponit copē
satio. vt. ff. de in. fis. l. aufertur. h. q. cōpensatione. Sed qd
si nō est soluedo. R. tenetur coheredes ex persona defun-
cti qd. auctores. ar. s. sine cen. vt. re. l. iij. et aut. ibi posita.

De annonis et tributis

fo. lxxiii.

et facit in aut. de man. p.m. s. non permittas. et s. sine c. vel re. l. omnes. Accur.

a. ¶ Fructus non autem illi qui pensiones recipiuntur nisi sit consuetudo regionis. vt. i. de agri. et cen. l. litibus. s. hic de redditibus. et ff. de admi. tuto. l. sine herede. s. lucius. al. et arg. s. de vslufr.

b. hactenus. s. si tez faci. l. pri. et ff. d. impen. in reb. do. fac. l. neg. stipendi um. et i. de col. fun di patri. l. omnes. Accur.

c. ¶ Indictiones. Id est munera patrimoniorum q. posseditib. indi- cunt. est et duplex primorum munus vnu in rebus ut h. qd solvunt etiam no municipes. Item etiam q. fenus exer cent. et p. lab. s. modu notatii i. ru bu. est aliud qd p. sone. p. patrimonio indicit. et tunc in municipes. vt. ff. de mune. et hono. L. scriptio. s. fi. et l. fi. s. patrimoniorum et tuc non presta bitur s. fm. formaz dicta in rubro. sed prout indicit per singula lustra. vt no. i. pri. n. p. It. no. q. qdam leges huius titu. devno alie de alio: et alie de vtroz dicunt. et facit. l. o. mune. pa tri. l. i. et qd no. l.

d. de mu. et ho. in rub. et ff. de nego. ge. q. aliena. s. fi. et fm. qd hic ponit est hodie ordinarii. vi. j. n. i. l. i. Item facit. l. de immu. nemii. conce. l. fi.

e. ¶ Ne ultra modu. i. pro eo q. non possides. vt. i. de immu. ne. co. l. i. et i. et i. aut. de m. pri. s. no. p. mittas. col. iij

f. ¶ Possides. pro quantitate fructuum im. vt. no. l. rub. et facit. s. de allu. l. i.

g. ¶ Wnes. scilicet homines. Accur.

h. Of manus. daturat. vt. j. itu. i. l. i. et dicis delegare quando per suu notariu vel nescium suu scribit presidi vt exigat. et qnq. finitit epistolam de inductione futura. vt. j. de excu. mu. l. placet. et reddit i. qd rupl. vt. j. de excu. mu. placet. et dic delegationibus. i. preceptis.

i. ¶ Exigendi. als restituendi vel remittiendi p. tatem esse. et sic bene sequtur. na. re. sed fm. alia refer se ad principiu et reddit in quadrupl. vi. j. de excu. mu. l. placet.

j. ¶ Vicarius. puma palatinus vel alt. vice pncipis vel rector provinice ad cuius officium pertinet tributa exigere. vt. l. de cano. lar. l. i. et. j. de exc. tri. l. in fiscalibus.

k. ¶ Compelletur. dic in subsidium reseruari eum cui est

remissum. vt. s. be conue. fi. de. l. i. in fi. fm. quosdam. et sic non valer remissio omnino. vt. s. de transac. p. es. que e contra. pauperi tamen potest remitti cum paternae deves at agere. vt in aut. vi. iudi. sine quo. suffra. s. eos. col. i. et facit. ff. de pac. imperatores. et de publi. l. fi. s. i. de decre. ab ordi. fa. l. iii.

l. ¶ Dives omni- no. s. prouinciales. vt. in fi. hu ius. Let. no. s. sine cen. vel re. l. fi. et fa ci. j. de cen. l. i. et de col. s. p. l. omnes. et. j. de immu. ne. co. l. i. adeo vt nec veterani excusentur. vt. s. de pri ui. vete. l. pe.

m. ¶ Noltra. quaz non habemus.

n. ¶ Nec vocari. als vocari. et fac. l. ti. l. i. als vacare q. d. nec extraordi naria conferuntur nec ordinaria remittuntur. vt. s. l. prox.

o. ¶ Ro locis. i. pro magnitudine locorum.

p. ¶ Possessionu. que sunt proprie tina ex quid. tributa penduntur. Accur.

q. ¶ Ammonam. i. singulis locis et speciebus consti tuta. vt. j. de fusce. l. modios.

r. ¶ Ad limites. vbi de militibus in castris consti

tis profigabatur vel ad tempus reponebatur. vt. hic. et j. de erga. mil. an. l. i. i. et. j. de cano. lar. l. i. et. j. de fun dis limi. l. i. et facit. s. eo. l. nemo.

s. ¶ N fraudem. ammonarie. id est tributi ad annonam. vi. dixi in rub. Accur.

t. ¶ Devotionis. id est dicti tributi devote scribendi.

u. ¶ Sortiri. nisi sit prescriptum quadraginta annis. vt. j. de fundis pa. l. fi.

v. ¶ Par. i. nemine excusando. vt. s. eo. l. omnes. promoto tamen possessionu. vt. s. eo. l. inductiones. et facit. s. de rectiga. l. quicquid. et si contra ius. vel virilita. publ. l. fi. et j. de nau. non excu. l. i. et. j. de cano. fru. yrbis ro. l. i. et de aquedu. l. diligenter.

w. ¶ Emo possessorum. predictorum. propter que tenetur ad infra scripta. Accur.

x. ¶ Mansiones. publicas in quibus forte annona erat imponenda. vel alias publicas.

y. ¶ Longius. quia illide vna prouincia non debent de ferre ad aliam. et facit. s. eo. l. pro locis. et. j. de pu. do. au gu. l. i. et. j. l. prox. Accur.

Liber Decimus

Mediterranei ciuitates, i. homines earum.
b **E**x pessis, i. in uicem alie, palii tributa soluebat.
 et sic loqui portabat, quod hic remouet, ad qd. s. e. p. locis, et fa-
 cit, i. de prauo, do. ang. l. ij. et. s. l. p. r. et in auf. de col. s. null?
 aut. i. i. de metal. l. u. i. j. Itē videt ptra qd. Et alter alterius
 onera portate: et
 sic adiiplebit; et. h. hic nō releva im-
 mo grauaf alter.
c **D**e ueniois, i.
 tributi deuote sol-
 uendi.

Oblistero, po-
 ne fin. R. in
 emphiteota et fru-
 ctuario qui publi-
 cas debent solue-
 re fictions. vt. s.
 de iu. emph. l. ij. et
 ff. de vnustr. l. hacce-
 mis, qd si no soluat
 infra tpa hui leg-
 dis exigit hunc, i.
 vēdicat pdiu non
 oblate aliqui digni-
 sate. Uel fin. m. po-
 ne in exacto tri-
 butos qd nisi infes-
 rat fisco infra tpa
 hui legis dñs p-
 dij qd soluit repeatit
 vt in fi. hui. i. ni-
 chilomin⁹ tenebit
 fisco exactio: et era-
 ctus in subsidioz.
 vt. l. d. eroga. mil.
 anno. l. v. i. s. d. cē-
 ue. fi. de. l. fisco. Uel
 virtus nisi epiphite-
 ota vel similes fol-
 uam infra tēpōia

hui legis pertinet exactio ad dñm. i. quia dñs exigit di-
 cta tributa vt sita soluat: et differat a primo: in quo pri-
 mo reuocat fundum ab emphiteota/cripsi dñs soluet.
e **C**ōmodis, i. tributis qd fisco agenti et necessitate ha-
 benti soluuntur: et subiicit.

f **D**ignitatis, sic. ff. de mu. et ho. l. fi. s. ab hymōi. et de va-

Mora
tpe pur
gatur.

g **A**nni, infra quē debet soluit exactio. vi. l. ti. iij. l. missi.
h **S**ex menses, no. purgatur mora commissa infra sex
 menses, qd est verum quo ad dñm. sed quo ad fiscū. xxx. di-
 es statuantur. vi. l. de ero. mil. an. l. v.

i **E**xactionē, i. vendicationē prediū fm primū. Uel, i. re-
 petitionē pecunie solute fm alii per cōdictionem sine cā.
 Uel dic qd dñs exigit etiā pro preterito tēpōe. vt. ff. de pu-
 bli. l. imperatores. ipse aut dñs reuocatur ab emphiteo-
 ta. vt. s. de iu. emph. l. ij. vel a fructuario. vt. ff. de nopa. ac.
 si noxale. Uel dic recepta vltima positiō qd dñs exigit qd
 debuit emphiteota soluere: cum ipse, p eo tpe soluere te-
 neatur. et sic condicet, ex hac.

Iudices, i. p̄fides, prouicie: ad quos pertinet impo-
 nere et exigere. vt. l. ti. iij. l. in fiscalibus.

t **P**rofligenda, i. imponenda vel exigenda,
m Compendia, id est lucra,

n **E**molumenta, id est salario.

o **C**ompellātur, hoc ppter negligentiā. Sed siquid ac-
 ceperint vt male agant: tum in quadruplo ppter hoc
 vt. s. de statu. et. tma. l. i. et. s. de censi. et p̄requa. l. p̄quato
 res. Itē facit ad negligentia iudicio punita. i. de fusce. Negli-
 li. et. de col. fun. pa. cēta in
 l. placuit. et. d. de of dicis ē
 s. p. p. ot. si qd. s. c. p. puni-
 tione. vt. ff. de ad. da.
 ini. tu. qui negecia-
 tionem. s. i. et. s. fe.

Iudices qd circa p̄fligē
 da. erari nostri compē-
 dia negligētes ac desides fu-
 isse cōsūterit: oia qd in admini-
 stratione positi p̄ceperūt emol-
 umēta reddere cōpellātur.
Imperator Theo.

Iab vna lo-
 calis et hec. l
 scribit cīm Cōstāti-
 nus ysidorio p̄fe-
 cto illirici super tri-
 butis grecorum di-
 cens: qd multe pro-
 vincie grecorū p-
 miserunt se solutu-
 ras medietate cō-
 qd ante soluere so-
 lebant. vel medie-
 tatem auri: qd di-
 cto p̄fectoriū fuit sufficiens. vna-
 de non sunt in plū
 exigendi.

q **P**rouicia gre-
 corū. s. de illis qui
 promiserunt.

r **P**romissum.
 qd fuit medietas:
 vt subiect.

s **E**orum. mace-
 doni. s. grecorum
 als carū. s. prouinciaz. s. de illis qui
 promiserunt. dicitur
 qd no mitti inspe-
 ctorem pro superl-

dicto aliquo imponendo. talis enim inspectio fiebat quā
 do propter fertilitatem aliquod superindictum erat im-
 ponendum. nam tunc plus exigebatur tributorum gra-
 tia. Accurſius.

t **R**eliqui. s. greci qui non promiserunt aliquid sequi-
 tur exemplum macedonum id est grecorum: illorum sc̄z
 qui promiserunt. Accur.

v **T**ributa. s. soluenda. vel. i. onus tributorū. et dic me-
 dietatem auri. vnde assumit hic p̄y. ar. qd medius aure⁹
 est tributum cesarū. Sed hoc in grecie. in alijs serua qd
 no. in rub. s. qd aureus integer. qd et hic colligitur. nam si
 illi dimi diam: colligitur qd illi totum aures: i fin. hoc nō
 est p̄tra. i. de fusce. l. modios. et facit. i. de col. fun. pa. l. ij.
 Uel dic hic medietatem. s. eius qd antea preslabant.

x **S**ed et hi. s. macedones quidam speciales.

y **I**doneos. sic. ff. de mu. et ho. l. ij. s. preses. et in auf.
 de equa. do. s. qd vero. in fi. et cause qd. R. han nō intelligit
 in tribus ordinarijs: s. qd imminentibus necessitatib⁹ pu-
 blicis aliquod extraordinarii prouisio imponit. et pro-
 bat hoc: quia fundi patrimoniales non preslabant has
 tertias et medias. vt. l. de col. fun. pa. l. et. l. i. s. tributa or-
 dinaria sic. vt. l. titu. l. i. et. l. titu. l. i. s. fi.

z **S**acrosancta. s. de sacrosan. eccl. s. sacrosancta.

De inductionibus

a **D**e inductionib⁹. Dixit de dupliciti munere patrimonij. vt no. 3. t. i. l. Indictiones. nūc p̄sequitur de altero. s. qđ p̄sonus pro patrimonio imponit: et quia hic indicebatur pro vincis p̄ singula lustra: aut p̄ minor argēti sedo: i eris tertio lustro. vt in auf. de col. in pun. et in fi. de lustra. au. col.

in rubrica. ideo de inductione dicitur et vocatur hoc tributū superdictū. vt. s. l. i. qđ vitra ordinariū canonē q̄ rebus imponit p̄statur per singula lustra. et s̄m hoc diccas. s. t. i. l. omnes olo. cē post istā. vñ ibi de eo qđ reb⁹ imponit dicit: cuz noui hoc iducere velit. Alij dicitur perindictū qđ ultra hec ola p̄festa tur. vel. ppter fermitatez vel. ppter publicā necessitatez qđ et ipm ordia riuz erit. vi. s. l. i. h aliud qđ personis pro patronio erat canonicum etiam ante hanc. l. vi. s. ii tu. i. l. oēs oīno. et no. q̄ romani ante natuitatē. tpi co putabant annos ab inductione: hebrei a diluvio: greci a ludo herculeo qui sieba p̄ singula quadrēma l monte olympo. s̄z hodie oēs xp̄iani ab annis dñce in carnatione: et im patoris. vt in auf. vt prep. no. impe. in pun.

Eupin dicnum
qd sit.

Amor
dñi p̄su
tatio.

tūmodo capitulationis modum b̄ficio mei numinis subleuādum: nec externorū grauamē tributorum républicā ecclasi stici nois abusione ledendam.

De inductionibus.

Indictio munus ordinariū est: ideo ab hac inductione nō excusantur qui a munerib⁹ ex cussionem habent. Bar.

Impera. Hono. et Theo. aa.

O Wnes om̄l no quo cun q̄ titlo pos sidētes qđ delegatio superindi cti nomie videtur amplexa: velut cano nes cogantur inferre: et vt ne qua sit dubietas hac aperta diffinitiōe decernimus: vt id potius canonis vocabulo p̄stuler⁹. Nulla igitur domus vel sacri patrimonij vel emphiteotici iuris vel homi num priuatorum (etiam si pri uslegium aliquod habere do ceatur) ab hac necessitate seu eta sit: que iam non extraordinarium vt hactenus: sed ipsiſis facientibus canonicum nomē accepit.

O Wnes possidentes accipe. t. cogātur inferre quod dele. et.

C Delegatio. i. p̄ceptū factū p̄ delegatiōe a p̄ncipe tñm. vt. t. de excu. mu. l. placet. et. l. priuati. et. s. t. i. l. iij.

D Supindicti. als supindicti: et tunc erpone vt in rub. als sup indictōe. et al's sunt due partes super indicti. i. sup nomē indicti. vt. t. de priu. do. aug. l. iij. et fi. Accur.

C Canones. i. ordinaria. nā canō. i. regula. inde ex acto res dñr canonici. vt in auf. de col. s̄. et in hoc. col. ix.

F Potius electiue. Accur.

G Postule. hoc aut̄ y s̄r canonici. p̄dest. q; null⁹ se ex cusat: vt subiecti. et. t. i. l. i. et. t. de p̄. do. aug. l. iij. et fi. sec⁹ s̄t̄s̄t̄ extraordinariū. vt. t. de col. fun. pa. l. i. et. l.

H Sacri p̄monij. si dicas p̄ ecclasia. cōtra. s. de sacro fane. eccl. l. placet. S̄z so. vt. t. i. l. i. l. fi. no. Itē si dicas p̄ do

De superindicto. fo. Lxxviii.

mo n̄a: qđ est verius. tunc est cōtra. t. de priu. do. aug. l. i. sed dices de supindicto qđ est extraor. ibi loqui. et eodem modo rñ. t. de excu. mu. l. euidenter.

P Articulari. cōstrue tua et subandi faciat spu. i. infer

ri moduz collatio nis solite deuotio nis: sc̄ quantū de ber solui a deuotis collatoribus: mo dum dico prosp. a pos. multo ante hoc aut̄ facies par ticulari. t. c. d. em̄ in vnaquaq̄ indica tione seu lustro mitti prefecio cu iusq̄ diocesos et per eos presidib⁹ iulio vel augusto: et per presides ci uitatibus singulis inter septembrem et octobrem vt pos s̄t deliberaſſe fa cere seu celebraſſe solutionem et non subditis dannuſ ſaffligi. vt hic et in auf. de colla. i. p̄. Accur.

I Necessitas. q̄

efset propter festi nam exactionem. Uel dic quia q̄ pos set se tueri al's nō propter breuitatē temporis poterit se excusare que ex cufatio coram pa fecio. au. fi. vt. s. de offic. prefe. au. l. i. m. **L**icentia. q̄ inſtrixerit penam non soluentibus.

Et no. ex hac. l. q̄

iacula preuisa mi

nus ferire solent. Accur.

N **D**e superindicto. Differat superiori p̄toti. titu. qđ ibi propter fertilitatem vel aliam publicam utilitatē vel necessitatē. hic quādo aliqua predia erant deserta. vt in aut. de col. s̄. si vero aliquādo. ab hoc excusatur ecclasia. vi. s. de sacro fane. eccl. l. placet. et silentiarū: et in sacris militantes. t. t. de silen. l. i. et de prepo. sacro. scri. l. iij. et t. de excu. mu. l. marimaru. et de cano. fac. lar. l. si p̄ceperit. Nos fin. p. dicimus superindictum qđ propter fertilitatem indicitur vel necessitatē publicam extraordinariē non per lustra. ibi per lustra.

J chil. ad solas. i. proptersolas.

P Amplissime. i. prefecti.

A Indictio. ad qđ. t. de excu. mu. l. placet

R De exactoribus t. c. Dicitque tributa p̄fieſtāda sunt: et a quibus. nunc qualueret et per quos exigantur. Accur.

De exactoribus.

Dicitur officium. ut i. de apo. p. u. l. p. et s. de i. u. r. f. i. l. prohibitus. et l. super creas. et publi

ani. vt. l. i. vi. v. o. f. i.
rapto. l. i. q. si pu
blicanus. et op
eratores. vi. l. eo. l.
misi.

b Debitorib⁹.
scz tributorum. ad
quod. s. de iure si
prohibiti. et ff. de
iur. h. aufer. q. pe.

c Tabulario.
ad cui⁹ officio pri
mer debitorum mo
du ingerere. et si
deluer. eoz noia
pudere. vt. l. eo. l.
misi. et l. d. nume
et actua. l. i. q. not
hic tributorum debi
torē nō debere que
niri interē bueues
fiant a tabellione.

d Cōcūsione.
vt id solū exigant
qđ debet et non vt
tra aliqua occasio
ne. vt. l. de lucris
aduo. l. i. l. i. i. q.
si fiat p̄ses audiat
eum qui se leſu di
cat a dictis officia
libus. vt eo. t. l. i. z
imponet forte pe
nam criminis cō
cūsionis vel faliſ
vt. ff. de cōcūſi. l. i.
et facit. l. l. prox. et
l. de fur. et ieriam.

D Emo. tribu
tar. als fisci
debitor.

f Insollertia.
. i. duritia fin. qđ
dam. et facit. s. de act. et ob. l. negantes.

Carcer. **s** penalti. i. hominū pena dignou. ne sit contra. ff. de
ad hoiz pe. aut dāna. q. solent. vbi dicis q. ad custodiēdū nō pu
cūstodiendū est carcer.
am non h. **O**fficialiū. i. iudiciū. q. d nō priuatisū q. debet s. offi
pena est cialium in officio exigēdi modū excedentium v. subiicit. et
inducit etiam in quadruplum exactio. vt. l. de excu. mul. l. placet.
et l. de censi. l. perequatores.

i Et cum denotatione. als cōdēnatione et als cū deno
tatione. Itē. l. als certiores als coheritiones. et est sensus:
quis cum pena iudicū eorum. l. officialiū qui. l. officia
les contra hanc. l. admiserint ponēdo in carcerem tribu
tarior. de officio quoq. l. officialiū male gestor. l. inim
culando. certiores esse debere. l. iudices eoz.

k Legem. non soluendo tributa.

l Presidem. qui facit exigi. vt. l. eo. in fiscalibus.

Liber Decimus.

m Solutores. i. tributarī sic dicti qđ soluere debent et
ibit securi. nā timētes officiales penā inferēdā suis in
dicibus nō incarceratedū. t. ad hoc. s. de offi. recto. prouin.
Lomnes. et de sportu. l. i.

n Indulgentia. quia non incarceratedū.

o Abutatur. qđ
non soluat qđ ta
men facile sit.

p Custodia. ca
pitul ergo. vt arg.
ff. ad. l. iul. pe. faci
legi. q. fi. qđ est in
debitore publico.

vt. l. l. prox. specia
le. als sec. vi. not.

C. qui bonis cede
re possunt. l. i
q. **S**iquis. s. de
bitor.

r Omne. nō er
go pro mēsura de
bitor. et sic est con
tra in aut. de exhi.

q. s. i. vero. Sol. spe
cialē in fisco. Vel
verius hic corrigi
tur. et s. l. de cap.

q. d. pigno. l. i. r. i.

s **G**ulcepto. fu
scipit enim execu
tor obsequiū. l. offi
cium tributarī. qđ
soluit sibi ipsi de
propriate rerū
debitoris que ven
dunt. vt. l. de capi
et d. pi. l. i.

t **P**rebital. ex
actor. l. cur.

v **E**xercitus. fa
cit in aut. de man
p. q. neq. autē
in fine.

Q Uoties. ob
repris. i. ca
ptus vel abrepris
ab eo qđ sub tra
terat custodi.

y Teneatur. s. et custodiatur. vt. l. n. m. o. in. q. r. fi. al.

z Abſtūlūt. s. officio custodiendi. al.

a Credident. et subtrahent. sic. ff. de renum diuiss. l.
fi. Sed videat nō delinquere qđ exigēti a debitorē publico qđ
debet exigēti. vt. ff. ad. l. iul. pe. l. pecular. Sol. ibi nō i frau
dem fisci sed pro suo cōmodo. l. t. reddit fisco. vt. ff. de iu
re fil. deferte. q. fi. hic autē in fraudē fisci. Itē ibi pecun
iam: hic personam vt fiscus cum nō inueniat. et facit. s. de
asser. l. o. l. i. i. r. in aut. vt omnes obe. iudi. q. si igitur. Itē ibi
no. hac. l. minus habere fiscum qđ priuatum: cum pri
uatu iuraret in litem. vt. ff. ne quis eum qui in ius. l. i. per
alium. q. i.

H Etores. ceteriq. officiales subaudi. p. y.

c Specierum. per fiscum cōmodatarum.

d Immanitas. als innouitas. et als immanitas. i. ni
mietas. nam si illi officiales non soluerent totū onus pot

tarent prouinciales: quare in immissum fatigantur. potatur enim leui^o qd a plurib^o portat. vt arg. in auf. de natu. in cu. de in prin. et facit. j. de of agro defer. loim. et. j. de pri. ui. do. aug. i. iij. et. t. e. l. fi. Et sic no. contra officiales cois bononie vt soluant collectam sicut alijs.

Ad apparatores.

Seruitut. scz
vt seruat suscep-
ri accipiendo au-
rū collatorib^o et
portando suscepto-
ri qles erant duces
narij. vt. s. e. l. i.

Debitū. i. qd
debeat collatorib^o
pro scrinio exigit
vt. j. de cano. lar. l.
i. et. iij.

Ex officiali. i.
apparito predi-
cto. accur.

Officiū. i. su-
ceptozum.

Perlatum. i.
sponte datu*s* ex-
crum p. vim. vt. s.
e. l. iij. ad qd. ss. de le-
ga. iij. fidicō. s. si
rem.

Susceptor. p
pue. q. d. id p. appi-
tores facit exac-
tio nem ne ic. Alij di-
cūt susceptor. i. ap-
paritor qd. d. scri-
bere qd accept ne
rc. et. fin hoc detri-
mēta. et. de suo
emendabit de quo
necit reddere rō-
nem. et facit. j. de su-
sc. l. frumenti. et. j. d.
ap. pu. l. i. et. l. auf.
b. mā. p. n. s. c. o. g. e. s.
et. b. col. s. i. u. b. e. m. s.

Tribalib^o. titulis. certa sunt dispēdia pncipis: et ali
qui soluant ad vñā: ali ad alia expēsam seu archā: et
alie arche erant apud pfectū: et alie apud. peuratore cesa-
ris. ad qd. j. de cano. lar. p. totū. et illas hic vocat titulos.

Rōmiale. i. peurato cesaris. vt. s. de mo. multa. l. iij.

Murpat. i. vtēdo retinet. et sic no. qd hic ponit in bos-
na parte usurpare. vt. j. de agrico. et censil. l. quēadmodū.
circa s. et. s. de mo. multa. l. iij.

Cōstringant. exigere. vt. j. de ca. lar. l. iij.

Maneat. id est detineat. et facit. j. de col. fun. pa. l. fi.

Ossi opinatores. multa nomina habet exactor. vt
not. s. l. i. Accur.

Cum delegatorijs. s. litteris. et sic in indicibus est da-
tum. vel dic. qd sit ablatus: qd prefectus delegat id est
mittit presidibus. vt. no. s. t. i. iij. l. iij. et in rub. illius tituli.

Exactor. o. Ann. anno em̄ durabat officiū exactoris. vt in auf.
ris off. de col. s. i. u. b. e. m. s. null. et. j. de suscep. Inemīne. i. j. d. ex-
erat cu. et exactor. l. iij. infra qd tps fieri debebat exactor. vt hic
annū. et. s. de anno. et tribu. Lobsistere.

Possessore. i. tributario qui pro possessionib^o debet.
et dic cōmune nec in exigendo vt subiect: nec cōmercium
cū prouincialib^o facit. vt. j. de ero. mil. anno. Lopiatouib^o,
q. Cui. scz possessori:
r. Milite. i. opinatore qui in hac militia militat.

Exactor. i. re-
ctore prouincie ad
cuius offm pertinet
tributa exigere. vt
s. l. prot.

Inminere. i.
vt soluat cōpellere
R. ad quod. j. de ca-
no. lar. t. l. i. j.

Judices. i. p-
sides prouinciarū.

Delegati. i.
ab ipsis opinatori-
bus delegari eiusdē quātitatis
duplex pena reficit: et ap-
paritores ex quolibet officio
finiam deportationis excipiēt
si per semet exigēdos vole-
rent delegare militibus: et cur-
iales t. pale manebit exiliū si
eos quos solēniter exigere cō-
sueuerūt opinatoriib^o putaue-
rint esse credēdos. cū. iudicēt
oporteat iq̄rere debitores: ta-
bularios fideliter puidere no-
mina debitoř: apparitores
sive curiales consuetudine ser-
uata regionum cōnictis debi-
toribus imminere: vt p. c. p. t.
congruis emolumentis opina-
tores impleto anno ad p. pri-
os numeros valeant reme-
re. qui si vltra annum protra-
cti fuerint: iudices et officia

Ad exigēdos. i.
quos ipsi debet ex-
igere. vt. exigēdos
scz tributarios.

Militibus. i.
opinatoriib^o.

Curiales. i. p-
sides curie. ad qd
j. t. i. l. i. in prin.

Manebit. i. te-
nebit.

Cum. reddit
rationē quare pu-
niuntur predicti.

Judicē. i. p-
sider loci.

Inquirere. co-
gnoscendo quid et

quantum debet. et super hoc iudicare.

Notia. redigendo in scriptis: vt possit dare ducen-
tia. vt. s. l. i. Accur.

Confuetudine. et no. hic pro confuetudine.

Conuictis. legitime non per carcērem: vel simili mo-
tudo. vt. s. l. nemo.

Conceptis. per opinatores qui accipiunt a iudici-
bus exiguū cū suis officijs. vt in prin. huius. l.

Anno. infra quē debet solui. vt no. in prin. huius. l.

Numeros. militum: si forte de militib^o erat opinato-
re. vel dic qd numerus opinatoř erat in quaterno alio
qui ad diversas prouincias mittebantur vt faciunt tem-
plarij. Accur.

Quis. scz opinatores.

Judices. dicunt quidam iudices qui miserunt opi-
natores soluant de suo: et fin hoc dic protracti. i. venire
distulerint. et dic obnoxios id est opinatores. Vel dic iudi-
ces. i. presides et protracti. s. opinatores: et sic proprie: et

Liber Decimus

- a. **C** Militibus, p stipendijs sūm pūm simodū. Uel militib⁹ i. opinatoribus sūm alium.
 b. **C** Quod debet, s. p amona vel tributo ammonario.
 c. **C** Seruata actio nego, gesto. vt. ff. de neg. ge. ex facto.
 g. si. vel condicione ex hac. l. Accur.

d. **C** De retentis.

id ē si ex his q̄ exē
git et militib⁹ da-
re debuit apd se re-
tinuit. r. s. hoc dic
opinatōv⁹. i. ab
opinatōv⁹. r. q̄
dicit miles. i. opia-
tor, p milib⁹. Uel
dic q̄ iudeo aliq̄ re-
tinuit q̄ non dedit
opinatōv⁹. q̄ in du-
plū dabit. vt me-
dia miles. i. opia-
tor pro suo officio:
et alia sīc. r. hos
intellectus habe-
ant. nō obstat. l. de-
cens. peccatores.
vdi a. pūncialib⁹
indebet fuit acce-
ptū. r. ita i quadrū
plū puniū. alij di-
cunt q̄ ibi p vim.
v. i. de excu. mu. l.
placer. et r. eos fa-
cti. j. i. l.

e. **C** Judicibus.
scilicet prouincie.
Accur.

f. **C** Dignitatis. s.
sit tributarius. ad
q̄. s. vbi decu. co.
l. i. r. vbi sens. l. et
notant quidā hic
q̄ officialis nō di-
cit ius sua auctori-
tate sed presidis
iussu. sic et dic au-
ctoritatem scilicet
capiēdo personā.
vt. s. l. nemo. et in
rebus vt subiicit. et dicitur in. e. l. nemo. et dic auctores
r. id est officiales presidis.

g. **C** Nomini bus. qui nolunt soluere.

Si diuina domus. id est nostra vel auguste sūm bul.
et pp. sic ponitur. s. de quadri. prescri. l. s. et vbi cau-
se sita. vel diu. do. in rub. Uel dic diuina domus vt pro
ecclesia ponatur. vt no. l. e. l. in si. et facit. l. de mu. pa. l. eu-
denter. et s. de indic. l. i.

i. **C** Metrocomias. metros mensura. comos villa. deinde
de metrocomia id est villa mensurata que dabatur me-
trocomis. vt. ff. de in. fis. l. certa. in qua villa nec his domi-
bus nec alia licet emere. vt. s. non licere ha. me. l. i.

k. **C** Patrocinij. prestanditributario in fraudem publicarum functionum. quo casu non licet ei tenere predia ob-
causam patrocinij data sed confiscantur. vt. s. et nemo af-
su. patro. l. i. et sic non prestat tributa cum non habe-
at rem. Accur.

De superactorib⁹.

- l. **C** Emptione. licite.
 m. **C** Prior dominus. sunt enī publice functions id est
tributa et amone onera rerum. et ideo cum rebus am-
bulatoria. vt. ff. de pu. l. imperatores. et. l. de fun. pa. vni-
uersi. et. l. de pre. et omni. rebus nauicula. l. i. j. et. ff. de cen-
si. forma. sicut ser-
tientes. vt. ff. o. ser-
russi. pedio. l. viii.
s. penul. et. fi.

n. **C** Possessōes.
pro quibus tribu-
ta erant soluenda
o. **C** Clincti. als vi-
cissim. als iuncti.
p. **C** Assignetur.
contra. s. de sacro
sane. eccl. l. plac.
ibi nulla transla-
tionum. r. Soll.
sūm quosdam ibi
de prediis dedicati
eucharistie hie
d aliis prediis col-
lar eccliesie ad q̄
s. de fun. rei pūa.
l. viuensi. Sed ibi
non dicit p̄dias au-
ferri. Tu dic q̄ hic
nō dicit fieri tra-
nsitionem i. alium:
licet assignetur cu-
ritati quasi ad pi-
gnus. Uel verius
vi dixi hi diuina
domus non p̄ do-
mo eccliesie s. pro
ip̄a eccliesia ponitur.
q. **C** Provisione.
als provisio: et
als pmissio: et dic
s. que ē in hac.

C De imperactoribus. 20
E Qui plus exigit in dupluz
exigitur et propriet consuetu-
dine capitaliter punitur. B.

Imper. Archa. Augu.

Uicquid v̄l-
tra debituz
fuerit elici-
enz a curia
lib⁹ vel co-
artalib⁹ vel
alijs exac-
ribus in duplū erua q̄d pūin-
cialibus restitui p̄tinus ope-
rebit. Si q̄s aut exactorū sup-
eractionis criminē fuerit p̄fu-
tatus: capitali pūculo cupiditi-
tas ei⁹ ammonenda atq̄ phib-
benda est si in hisdem sceleri-
bus perseueret.

C De capiēdis et distrahe die
pignorib⁹ tributorū causā. -

Uicquid a curialibus. aciuie.
t. **C** In duplum. immo i quadruplū. vt
j. de excu. mu. l. placer. et de cen. l. pere-
tores. que sum contra. Sol. illa de rigo-
re. hec debeat. vel hec s̄zillas. vt hoc du-
plū aliud sit q̄d prestatur provinciali-
bus. aliud fisco. vt. s. de affer. l. i. j. py. vt
verius refert per vim. vt ibi. an non: vt hic. et. ff. de pu. l. i.
citatio. s. q̄ illicite. et. s. de infā. l. i. j. vel hic habeat man-
datum de exigendo. et ideo in duplum pūntur. ibi sūs au-
ctoritate. et ideo in quadruplū.

v. **C** Confutatus. id est conuictus. et sic ciuiliis nō tollit Civilis
criminales. vt. s. quan. ciui. actio p̄e. cr. l. vna. actio cri-

x. **C** Perseuerat. sepius faciendo. ad q̄d. ff. de pe. Capitali minime
ut. s. solent. et. s. grassatores. r. s. d. epi. audi. l. i. j. in. f. a. t. e. n. o. n. tol-
li semel tūc extract. vt. l. licitatio. s. q̄d illicite. ff. de pub. l. i.

C De capiēdie et distraha. pig. rc.

Res eoz distractahātur. post duos mēses a die captiōis. vt. ff. de re iudi. l. debitoribus. al. Itē seruatō solēnitatis quas dixi. s. de fide instru. etiu. ha. si. l. fi. in si.

Satis q. d. nō
incarcerētur.
s. in bene capitū
per personā. vt. s.
u. u. l. i. Itē et ren
denter pignora.
vt. s. l. proxi.

d **C** De epochis
publicis ic. Apo
cha soluētatur
antipocha suscipi
enti. vt. s. de fi. in
stru. plures. t. s. q
po. in pig. bal. pe
erno. q. als est cur
rialiū: als curiali
bus. et expones in
li. itē als est distri
butionibus ciuili
bus. als deest.

Ad inf
eriorū. q
tributa
accipit
et inferunt maiori
bus qui maiores
acepisse negat. et
sic forma. et substat
ia inferiōrū gra
uatur in duplo. vt
s. de exac. tribu. l.
missi.

f **C** Curialiū. po
tētes et curiales. p
codem ponit. et est
als itidem. als eundem. Accur.

s. **D**escriptiones. s. bonoū q vocantur estimi. quas fa
ciunt principes cogētiū diversis negotiis. vnde illud:
exist edicū a cesare augusto vt describeret vniuersus or
bis. et fin hoc q subiicit p singulos ordines: dic. i. per ho
mines magnos et parvos: oēs em debent soluere. vt. s. de
anno. et tribu. l. infraēt. et pro hoc est in aut. de col. circa
prin. et q statim hic subiicit. Alij dicūt descriptiones. i. scri
pture que sunt de solutionib. que sunt de manu i manū.
et hoc dicit per singulos ordines q vocantur epochē. que
debēt insinuari apud presidē. als non valerent: vt dona
tio ultra legitimā summam. vt. s. de col. sancimus.

h. **C**ontributione. i. tributorum solutione.

i. **A**urario. quis et ipse ē curialis seu officialis de ma
ioribus. et ad hoc respicit principium huius. l.

k. **S**ecuritatibus. id est epochis que ad securitatem
soluentium sunt. ad quod. i. de colla. fun. pa. l. placuit.

l. **I**nferientis. id est soluentis curialis. vel id est etiam
tributarii qui soluit curiali. ad quod. i. de suscep. l. susce

ptores presentibus. Item ad hoc quod dicit de die. facit
ff. de accusa. l. libellorum. Item ad causam facit. ff. de ex
cep. do. l. i. h. i. et de transac. cum hi. s. in causa. et. s. man.
per diueras. debet enim inseri indicatio et nomen impes
toris. vt in aut. vt p̄p̄o. no. impera. col. v. Itē subseri

bit notarius: licet
ei subscriptio so
la non sufficiat. vt
s. de conue. fi. de
bi. l. i.

m **Q**uo. p. vt. s.
vel q. fact. et quod
subiicit descriptio
nis. i. qualit eque
fuit imposta col
lecta seu descriptio
fm primam. Ac
cursius.

n **D**escriptis.
als descriptus sez
tributariorum vel cu
rialis inferior. als
descriptio: als de
scriptis. et sic not.
nō sufficiere testes
vt. ff. de proba. l. cē
sus. et sic due scri
pture ad min. sūt
necessarie: vna de
impositione: vt. h.
et in aut. de col. h.
pro fiscalibus. as
lia de solutiōne que
fit susceptor i cur
iali. vt. h. et. i. de
col. fun. pa. l. plaz
cuit. et in autent. de
manda. princi. s.
coges. fit et teria
quam faci curias
lis minor cum re
cipit. vt. s. de exac
cio. tri. l. appart
tores. Accur.

o **F**ulciatur. s.

rialium' reueandas fortunas
et impressiones potentum et
itidem curialiū cohilendam:
placuit vt descriptioēs si que
p singulos ordines cogentib.
diuersis negotiis agitetur: nō
sumant an p̄ncipiū q̄ apud
acta prouinciarū rectorib. in
timen. et ex eorū fuerint rece
pte sententij: h̄z a curū qd ex
hmōi cōtributione redigitur
ita deb̄z susceptor aurario cō
signari vnt securitatibus nomē
inferiōris. dices. consul. mēsis/
causa. et summa cōprehendā
tur quo et descriptioēs equi
tas illustref et descriptis" do
cumentis euidentib. fulcia".
hoc etiā obseruādo vt in qua
drimestribus qd̄z brenib. qui
ad excellentie tue officiū sole
niter diriguntur. celebreatē de
scriptionis dispunctio societ
ur: vt omnes' vestrē potesta
tis scientiam founidantes ni
chil ad relegationem locuplet
um atqz inopum perniciem
audeant pertentare. Quod
et tunc optimum est custodi
ri cum lucrative facultates ex
bonis curialium curie obue

equitas descriptionis. Accur.

p **Q**uadrimestribus. mos erat vt fidelis expens
rum noticia quaternis sive quattuor. mensibus compre
hensa ad serina publica dirigetur per palatinos. l. su
ceptors aurarios vel alios vt totius erroris demersa
caligine publici ratiocini possit claritas apparere. vt. s.
de offi. co. sacra. lar. li. et facit. i. titu. i. l. penul. in fi. erant et
ali quadrimestri et brieves. qui in serino latereculi mitte
bantur a magistro officiorum. vt. s. de offi. ma. offi. l. i. et fi.
q **C**elebrate. id est solemniter impositae et exactae: et sus
ceptor assignate.

r **D**ispunctio. als dispositio. als dispunctio id est das
torum et exceptiorum collatio. vt. ff. de verbo. sign. l. cognoscere. et pain. Accur.

s **U**t omnes. l. officiales.

t **I**n opum. nam videbis quantum cuiilibet imposi
tum et ab eo exactū. et an susceptor habuerit totum ex
actum. Accur.

v **Q**d. s. vt scriba brieuib. puta si curial dōbat bōa

Liber Decimus

sua aliqui. nā quarta dabat curie. vt. i. de lyponeā lucra. descri. l. vna. et. i. qñ et qui. quar. pars debet. l. ii. nisi ecclie donaret. vt. s. de sacrofan. ecclie. l. pe. hoc quidē lucru curie obuenisse poneat in brevib⁹ expensarū et introitorum.

a. Inopes. nō ad. p̄ma sed ad super⁹ dictū refertur.

vel dic ad. prima:

qz si talia lucra celerantur posset ab scondi qz poteriores debent soluer. et sic soli minores grauarent. Et

Colle: nō equaliter pauperes et duites hz unib⁹ et paupi- bus fm faculta: tes sunt exegide

l. et. i. de cen. l. i. r. de exacto. tri. l.

actores.

b. Simili. als si mil. als similem

c. Dispositionē. supradictam.

e. Numerario: rū. qui hodie radu: lari dicū. vt. i. de nume. l.

d. Mutilandā. id est nō obseruan: dā dispositionē su: predictam.

e. Nostra. si ha: des vestra p̄fere: ctio loquuntur.

f. Emel. de re: fusione. a re: fundo dis. fm. p.

g. Emissam. ab his qz faciendo hoc ius habet nō alio

vt. i. de sol. debiti. l. i. et. i. de qdri. pre: scrip. l. i. g. fi. et so: lenqz. vt. s. l. pri: et facit. ff. de pe. l. di

ui fratres. et. C. sc. rescin. non pos. l. i. et. i. de suscep. securitatem.

h. Refractari. n̄ si fuerit gratiosa. s. de trā. preses. et not. s. de an. et tri. l. iij.

i. Preceptionis. huius. l.

k. Letari. sic et qui fuit tutor a curia excusat. vt. s. de ex: cula. tuto. l. curator. p. Itē hoc n̄ si alij n̄ sint idonei ad di: ca munera. vt. ff. de muneri. et hono. l. honor. g. fi. sed ibi in personali. et idem in patrimoniali. vt. s. nō de superin: dictio. item facit. j. l. fi.

l. Uicūz de provincialibus. sit sub.

m. Ab eo. passione. C. post hac hanc legem.

n. Sibi. l. presenti conventioni fm. W.

o. Anteriorum. l. proximorum. R.

p. Superiorum. presumptio de preterito ad plus pre: teritum. vel de presente ad preteritum habes. s. de adul. si qui. Itē qz p̄sumat solo est sic. ff. de pba. l. si chygraphū.

nerint. vt et inopes et locupletes fructu p̄fusionis sumili po: titi: quā dispositionē si qz tu dicū numerario: vel curialū mutilandā esse crediderit intermissioni quā nostra sedes statuerit subiacebit.

Q. uia hz istīm solutidīs seu securitatis solūniter factū nō d̄ amplius molestari. Bar.

Impa. Theo. et Ual. Augu.

S. Emel securitatē de re: fusio: munerū emissā ab alio iudice nō liceat refrac: ri. et iō spectabilitas tua salu: berrime ac iustissime p̄ceptio: nē formā secuta phibebit in posteruz eos ad discussionem trāsacti muneris cōstrungi: qz claruit accepta securitatis p̄ speritate letari.

Q. uia oñdit se trib⁹ pris an: nis soluise retro soluise p̄su: mit nisi corrari p̄betur. B.

I. dem War.

Q. uicūz de provinciali: bus et collatorib⁹ decur: so post hac quātolibet annorū numero cū pbario aliqz ab eo⁹ tributarie solutois exposci: si triū coherētiū sibi "anno rum" apochas securitatesqz ptule: rit: superiorū tpm apochas nō cogat ostendere: neqz de p̄teri

rescī. non pos. l. i. et. i. de suscep. securitatem.

h. Refractari. n̄ si fuerit gratiosa. s. de trā. preses. et not. s. de an. et tri. l. iij.

i. Preceptionis. huius. l.

k. Letari. sic et qui fuit tutor a curia excusat. vt. s. de ex: cula. tuto. l. curator. p. Itē hoc n̄ si alij n̄ sint idonei ad di: ca munera. vt. ff. de muneri. et hono. l. honor. g. fi. sed ibi in personali. et idem in patrimoniali. vt. s. nō de superin: dictio. item facit. j. l. fi.

l. Uicūz de provincialibus. sit sub.

m. Ab eo. passione. C. post hac hanc legem.

n. Sibi. l. presenti conventioni fm. W.

o. Anteriorum. l. proximorum. R.

p. Superiorum. presumptio de preterito ad plus pre: teritum. vel de presente ad preteritum habes. s. de adul. si qui. Itē qz p̄sumat solo est sic. ff. de pba. l. si chygraphū.

q. Optio. masculine. qz optatum percipit.

r. Actuarius. als astuartus. qz cu astu et calliditate et instantia extorquet. p. als actuarius. quia aliquid in ex: gendis tributis agi. suntē hec nosa exactorū.

s. Cautionē. qua promis tributa p̄teriti anni. vel qz confi: ssus est se ea debere. qz antapo: cha dicitur. vel qz tantū p̄teritorū dicit hunc receps: se. Accur.

t. Escorum. i. Proba: tione testi: corā gestis. i. ac: receptorū qz p̄te ritorum annorum nōle debeat

S. Securitatis b. conscribū tur. a procuratore scribū alto quo ha: bet ius exigendi. et no. hac. l. casum qz nō opponitur. Ex: ce: pto nō nume. pto nō pecu. l. nō sit nō n̄ serate rata. et casus alios pecunie habes. s. b. nō nu. nō sem: pe. i. in cōtractib⁹ per op: 9. sed qm. et dicit ponit. ibi. Itē facit. s. e. l. semel. et b. qdri. p. l. i. g. fi. et. i. de fu: scē. l. securitatis.

x. De canone largitiona: lum tituloz.

C. Qd particlares exactores exigit: d̄z dari thesaurario qz est in illa p̄uicia vt totū simul deuoluaf ad fiscū. h. d. Bar.

I. mperato: Lōsta. Bra. Ual. et The. aaa.

O. Wnen summā: auri vel argenti et reliquarū spe: cieruz qz sacris largitionib⁹ ex: more p̄andūtūr statū vt exactio fuerit celebri: ta ad thesauros vniuersitib⁹ p̄uincialeb⁹ vel ad primos re: conue. fi. de. l. fina. et. s. de an. et tri. l. iij.

O. Dñe summā. l. tributum quod pro auro et argento p̄ficiat. qd dicit. s. de argen. p̄recio qd thesau. infest. l. i. Uel die summā auri qz p̄tributo p̄ficiatur et pro reliquiis specieb⁹ vt qua: dragefimas v̄l qnquefimas. vt. s. de suscep: modios. Accurios.

z. Sacris largi. ablatiue vel datiu: a. Et more. s. illitus legis modios.

b. P̄uincie. si vnu tantum ibi sit thesaurus. als ad prop. vt subiicit. Uel die si p̄uincia sua non habet: tunc ad proximos. vt. s. de an. et tri. l. pro locis. et facit. s. de suscep: l. diui. et facit. s. de aur. pub. perse. l. i. et. s. de offi. sacra. largi. l. i. Accurios.

c. Ad proximos. id est proxime p̄uincie si ille de illa p̄uincia deceſſit.

De canone largitiōaliū titulorū

Fo. Clxxvii.

- a **C** Tabularijs, qui sunt cisi susceptore, vt. i. de suscep. duc-
os et de nume. et actui. i. in prouincij.
- b **C** Sollicitos, i. presides et opinatores et alij, vt. s. de ex-
acto. tribu. lmissi.
- c **C** Cōsignari, sūm solēnitatē quā habes. s. de apo. pu. l. i
- d **C** Exinde, id ē
his secutis q̄ di-
ferri sub obſignatione tabula-
ris cetero: ūq̄ quos ſollicitos b
effe debere p̄cedētia iuſta de-
creuerūt: et theſauroū prepo-
ſitū cōſignari p̄cipimus: vt
exinde ad ſacru comitatū in-
teger oīm titulorū numerus f
dirigatur.
- e **C** Susceptoribꝫ ad prouin-
ciam missis nō dū p̄mitti vt p
ſeipſos exigāt ſed iudices or-
dinarij exigitere debet: q̄ ſi per
miſerit punient. h. d. Bar.
- f **C** Impa. I. hono. et Theo. aa.
- g **C** Largitiōaliū palati-
na officia ex qua cūq̄ cā v̄l ex
quocūq̄ titulo fiscalis debiti
cū ad pruincia mittunt poſſeſſores p̄ ſe audeat cōuenire: ſi
ue id ex p̄terito reliquū trahe-
tur ſeu p̄ntis t̄pis tributa ſol-
ui cōueniat: ſed rectores pruinciarū
frequētare adeūdo p̄mo-
neant "eorsūq̄ officijs" incul-
bant. q̄ ſi rector pruincie im-
mētē ſibi memoratorū declina-
re moleſtia q̄rēs / vel qualibet
aliam rōne palatini hiſdē pro-
pria auctoritate publice ex-
actionis permifserit curātā ipē
q̄ ſofficium ei⁹ vicena aurū po-
do filſco dependant⁹.
- h **C** Tributa, als
tributis als. ia.
- i **C** Comoneat.
et vt exigant a ſub-
ditis et ei ſoluant.
Accurſius.
- j **C** Tributa, als
tributis als. ia.
- k **C** Comoneat.
et vt exigant a ſub-
ditis et ei ſoluant.
Accurſius.
- l **C** Tributa, als
tributis als. ia.
- m **C** Comoneat.
et vt exigant a ſub-
ditis et ei ſoluant.
Accurſius.
- n **C** Comoneat.
et vt exigant a ſub-
ditis et ei ſoluant.
Accurſius.
- o **C** Officijs, i. of-
ficialibus memo-
ratōrum exactorū
Accurſius.
- p **C** Incumbant.
iſti exactors.
- q **C** Huiſdem. pa-
tum.
- r **C** Officium ei⁹.
ſez prefidis. i. offi-
ciales.
- s **C** Dependant.
id ei ſoluant.
- t **C** Recepit. cur-
ſu. mun⁹ eſt
de quo habes. i. de
cur. pu.

- v **C** Qui de. no. qui diſcuntur chartularijs.
- x **C** Largitionales. hoc expone vt in rubri.
- y **C** Retractare. id eſt perfecte tractare. vt ſunt notarii.
- z **C** Iuſſio. ſcilicet iſta.
- a **C** Violata. quia et coguntur ad aliquod grauamen vl-
tra conſuctudinez
retrem.
- b **C** Conatus. id
eſt ſi aliquis vellet
cogere chartula-
rios inhibetur a
comite ouentis.
- c **C** Generali. id
eſt hac. l. que gene-
ralis eſt.
- d **C** Susceptorū
largito. titulorū .
no. ſusceptorē eli-
gi a preſide cū cō-
ſilio aliorū tamē
vt. i. de ſu. z archa.
Lectoriores.
- e **C** Tractator. i.
notarioum predi-
ctorum qui a gra-
uaminibus defen-
di debet. et accipe-
hic procuretur q̄b
eſt. j.
- f **C** Prudenti-
bus. illis officiali-
bus. Accurſius.
- g **C** Nulla. licen-
tia p̄mitatur: q̄b
eſt. i. et quod dicit
minimē. facit. s.
de anno. et tribu. l.
emnes pene. et. s.
de transſac. preſes.
ue q̄b dicit trāſfe-
rendi. facit. i. de ſu-
ſcep. l. duos.
- h **C** Ad archari-
os. i. alios officia-
les. Accurſius.
- i **C** Sed etiā mi-
chi pl̄ placueret
vel eniam.
- k **C** Tractatorē.
id eſt notarium. ſic
enim dicit. s. de of-
fi. co. ſa. lar. l. i. z fa-
cit. s. de apo. pu. l.
l. i. et q̄b ibi no.
- l **C** Qā quacūq̄.
coſtrue. nā ſi min⁹
fuerit. peuratio. ū
ſi minus fuerit. p̄-
curatum quacūq̄
ex parte q̄b iuſſe-
rit. z.
- m **C** Plectēda. ſ.
officia.

Liber Decimus.

Recipim⁹ delegatio. i. littera delegativa in q̄ contineatur. q̄ princeps mittit presidibus: vt exigant collectas factas. Accursius.
d Quotannis. i. singulis annis in septembri ⁊ octobri quādo mittitur prefectus p̄sidibus vt subiectus nascienti se ad solvēdum parent. vt. s. de in. lij. et i. auf. de col. in prin. col. ix.
c Minus. q̄ soliti sunt prestare.
d Titulos. accipe procurari et repepe precipim⁹. et dic aut. p. ⁊ quo: quo modo re.
e Procedere. subaudi procurari. et etiā subaudi precipimus.
f Consuetudo. fin consuetudinera vestigalia. s. perso: nis pro rebus in- tuncta sunt prestāda. vt. ff. de pu. si publican⁹. s. fi. q̄ isti mag⁹ scire pos- sit q̄ prefectus. iō pumunt. et facit. s. de suscep. l.l.

S **C** ne ope a collatorib⁹ exigitur. A collatoribus. i. q̄ soluit alia tributa facia. Accursius.

O pera- rū. alli- cite. p. quincia. les er go qui tributa pre stant ad opas ali- quas nō tenentur nā nec balnea p̄si- dibus succendere sunt compellendi. vi. s. ne tribu. la- ua. p. l. i. nec be- stias eorum cōmo- dare. vt. s. ne rust. adyllum officium. l. i. nec hospitiū. vt. s. de metra. de- notum. nec salga- num. vt. s. de sa- lga. non p. l. i. nec ad angarium vel perangarium. vt i- auf. de man. prin. s. illud. col. iij. et de col. s. ad hoc. col. ix.
 nisi in aduentu principis. vt. s. de sacro san. eccl. nemini. et nisi. vt. s. i. l. i. fi.

i Tua. prefecto loquit⁹ vt patet ex superscriptione.

De imunitate nemini. cōce.

C De imunitate nemini concedenda.
J o. supplicium. nota siām supplicium offi- ciale si aliquius profiteatur imunitatē. sic. s. de fal. mo. l. ij. Cuiusq; sc̄ tributarī.
C profiteri. scribēdo aliquē imunitem sua su- ctitata nec pro- dest imunitas ta- lis. vt. s. de cen. l. i. et. s. de an. et tri- bu. Lin fraudem. ⁊ j. de decurio. l. va- cuar. et. s. de agri. ⁊ censu. l. immu- nitatis.

t ionem canonis sunt vngendi. hoc dicit Bartolus.

Impa. Gia. Ual. ⁊ Theo. aa.

Is n̄ se se- renitatis edictis ei- uitatu ta- bularijs erit flāma suppliciū.

s cuiusq; fraude/ambitu/pote-

state inustā cuiuspīa p̄fiteri

imunitatē/ac nō fin preceden-

tē diffinitio⁹/ oēs omnino

abolita specialiū imunitatum

gratia necessitas tributarie fū

ctionis firmata⁹ censitorū per

equatoūq; prouincialū iudi- cum perequatiōe cōstrixerit⁹.

C Dūnitio via⁹ ⁊ aggredi de-

bet fieri exp̄lis. pro quātitate

pattimonii possessor. h. d. B.

Impato. Boni. ⁊ Theo.

P Er bytiniā ceterasq; p-

uinciae possessores in

reparatione publici aggeris ⁊

ceteris h̄mōi⁹ muneribus pro-

tigerū numero⁹ vel capitū⁹ q̄

possidere noscū dare cogāt.

C De cōditis in publicis

hoireſis. ⁊

C Non debet tāgi de fructib⁹

novis donec cōlument⁹ antiq.

Itē licitū est cōmiseri fruct⁹

corruptos cū incorupt⁹: ⁊ ad

ſūdicia per ſuperiorē officialis

ſufficies deputet. h. d. Bar.

Impato. Ual.

Mnia⁹ que in ho-

reis habentur ex-

pendi⁹ volum⁹: ita

vt nō prius ad fru-

mentū extēdatur

O Mnia⁹ que in ho-

reis habentur ex-

pendi⁹ volum⁹: ita

ut nō prius ad fru-

mentū extēdatur

t **C** De condicione in publicis hoireſis id ē reposit⁹: a dō dis-

O Mnia⁹ etiam corrupta. vt. s. hac. l.

Expendi. vel dando muliūbus vel yēdendo.

y Ad frumentum. s. nouum.

a Cetera. scz frumenta.

b C Querela. s. militum et aliorū quibus prestatur expēsa. al. Uel dic querela distrahit in dāno fisci. multū enī quis cōqueritur quando rem suam male distrahit. p. v. Ul querela maxima. ad qd. ff. ne qd in flu. pu. l. i. s. sunt qui.

c C Nous potio

ne. i. nouo frumen-

to. Accursius.

d C Velata. q. ve-
labit imiscedo no-
num frumentū cū
veteri corrupto.

e C Negociū. scz
frumentū acipiē-
dū et expendendū
et custodiendū ut
subiicit.

f C Mēris. als. p
integritate mēris:
et als pro integri-
tatis meritis. et fac-
ci. i. de decu. l. eū q.
Accursius.

g C Vetus. cur. cū
vendit vel dat.

h C Condito. qn
totū qd est in hor-
reoyni vendit.

C Um ad quālibet. mansio-
nem. in q. sunt hor-
rea pub. et loquī
psidi ut ex suscri-
ptione patet.

k C Intipicere. ad
qd. ff. de offi. p. cō.
l. si in aliquam.

l C Per in curia.
i. negligētām.

m C Bariorū. ad
qd. s. de vissu. cu-
r. ff. ad. l. iul. repe-
tun. l. lex. iulii repe-
tundarū. q. i. et de
of. p. s. l. p. es.

n C Infecta. id ē
corrupta. vt et als
res nudeate dete-
riorant. vt. ff. ad. l.
rho. d. iac. l. nauis.
i. cum autem.

o C Tuum. deli-
ctum officialis pu-
lio. deli-
nit dñs. et est rōve
tū dñs. in auf. vt iudi. sine
punit. et facit. s. de an. et
tribu. l. iij. et. l. iudi-
ces. Accur.

D Ulli. horreaticas. i. spēs i. horreis positas. thesis enī
gree latine dicif positio. inde bibliotheca et dati-
lotheaca vbi reponuntur libri. vt. ff. de contrahen. emp. la-
beo. et. ff. de lega. iij. libzorum. q. si. als est horreothecas. et
facit. i. de fru. vi. con. li.

q C Contingendi. accipiendo eas.

r C Usurpare. id est audēdo usurpet de predictis specie-
bus. Accursius.

s C Facturam. similis pena est. s. ad. l. iul. de vi publi. vel
pu. l. si quis. in fi.

t C Ut nemini lis-
cessit i. emptio spe-
ciei se excusare.

Als deest de mune-
re sconce. et de hoc
munere dic q. hic
non tractat: sed in
greco dicitur. vt. ff.
deva. mu. l. q. i. p. n.
et de admī. re. ad
ci. p. l. f. q. utē sico-
mias.

vsurpare: hanc penā sciat no-
stro arbitrio diffundam: vt de-
portationis pene subiect⁹/ to-
tius substantie cogatur subire
facturam⁹.

-z C At nemini liceat in em-
ptione spegerum se excu-
fare: et de munere sconce.

I mperat. Justini. Augu.

Otios⁹ v: gēte neces-
sitate⁹/ opa-
ratōnes fru-
menti v: or
dei aliarū
qz specierū

quibuslibet puincis indicunt
nulli penit⁹/ possidentium sele
sub cuiusc⁹ priuilegi⁹ occasio-
ne excusandi tribui facultatēz
censem⁹/ omniqz cuiqz pos-
sidentiū quoqz mō quoqz
tpe/ per sacros apices: vel etiā
pragmaticā sanctionē aut iu-
dicialē forte dispositionē hu-
iustinodī excusatio⁹ data est/ v: p
postea data fuerit: licentia mi-
nime vñqz cōtra tenorem no-
stre legis saluberrime valitura
adeo nanqz hmō onera cun-
ctis pro qua singulis portione
contigerit volumus irroga-
ri. vt ab hisdem comparationi
bus nec sacratissimam nostrę
pietati⁹/ nec serenissimę nostrę
piugis domū⁹ pateremur sub-
trahere.

C De collatione donatorū
-z vel refutatorum aut trans-
latorum seu aderatoū.

I mperat. Gale. et Theo. aa.

tur de ea pecunia que confertur ad comparationem. Alij
q. de munere personali quo emere cogitur. Alij de mune-
re quod est vt rendere cogantur.

C De collatione donatorum vel refutatorum aut trans-
latorum seu aderatorum. Vacat ad. et expones intertexti. 3

C Utoties. necessita-
te. famis
vel guer-
re. et sic est superin-
dictum.

x C Nulli penit⁹.
nisi etas. lxx. anno
rū. aut numer⁹. v.
liberotū det excu-
sationem. vt. ff. de
mu. et ho. l. i. q. cu-
ra. Uel dic hoc cor-
rigit hic. Uel ibi ē
personale. vt. i. eo.
ti. l. i. q. i. hic patri-
moniale. et faci. l.
de q. mune. v. prie-
sta. l. i. et. q. et. f. et
z. de an. et tribu. l.
in fraudem. et de
pe. bo. sub. l.

y C Oiqz. habe-
as q. bieue. et acci-
pelicentia: et post-
ea redreas cuiqz
et. Accursius.

z C Excusatio.
als excusatio als
excusationum: sed
tū legit hui⁹ lice-
tia. et. et erit nomi-
natius licentia. et
subaudi erit.

a C Domum. id
est habitantes in
domo nostra quā
habemus in ea. p
uincia cui indici-
tur hoc munus. et
no. quia intelligi-

Liber Decimus

Dispositionē antiochi. q̄ fuit imperator s̄m pe-
r̄t die casum s̄tributari nō pot̄ r̄ti fundo
prout descripsit in c̄lsum: q̄r̄ casnate p̄ par-

te pert̄ velvites siccæ sunt: ille q̄ p̄eest c̄lsum

eleuat. vt. ff. de c̄lsum. forma. añ t̄p̄ ergo anti-

ochi q̄dā erat rele-

uata pedia: alia:

erant donatae vñ

chil solueret: aliq̄

aderata vñ aliquid

eris solueret: aliq̄

trāslata in aliū: q̄

primus nō solue-

bat p̄ modico q̄b

solueret sc̄ds: vñd

antiochus fecit q̄

oia talia soluerent

certū q̄d p̄pterito

et futuro: t̄ nil pl̄v

pro p̄terito v̄fus-

turo. q̄b t̄ valētū

hic p̄firmat: nullo

obstante p̄ulegio: t̄

sic in certis p̄dīs

t̄m h̄z locū hec lex

a **C**d em. andi-

ctum.

b **A**nniuersarie

no. anniuersarie.

ex q̄ collige illūz eē

canonē anniuersaria

fiū q̄ singulis annis

debet. ad q̄d. s̄

de sac. sancte eccl. i.

plac. itē no. q̄ hec

lex cōsuetudie ap-

probata nō tollit:

scriptio: sic nec p

aliam. l. vi. no. f̄m

quofdam. C. que-

sition. consue. l. iij.

c **C**oncessuz. i.

remissum.

d **A**deratis. va-

cat ad. t̄ dicit ade-

ratū q̄d

sit.

Enatus
vel ade-
ratū q̄d
sit.

t. Vel aderatio q̄

aliquid ex his soluebatur erario.

e **S**uper his. i. ylra q̄ statuit antiochus.

f **C**hōsmissiones. s̄. predictas. nec enim tollit hec. l. per il-

lam. ff. de c̄lsum. forma. Accur.

g **S**edis officium. loquitur prefecto.

h **M**anauerint. als mādauerit. t̄ als manauerit. t̄ no.

non valere. scriptū etiā proprio motu. ad q̄d. C. de legi.

i. cōl. iij. sed ar. cōtra. s̄. de pe. bo. sub. l. i. in fi.

De collationē eris.

Ris p̄cia. id est dicere collatores qui vñno

lustro es soluebant volebant dare aliud p̄

ere. s̄. aurum quod̄ licet sit charius: tamq̄

facilius datur. vt institu. de actio. s̄. huic. vnde statuit vt pro. xx. lib. eris soluant vnū solidum id ē vnū aureum. vt institu. de p. te. lit. s̄. fi. et. ff. de in ius vol. penul. et est sic s̄. de argen. pre. quod̄ thesau. infer. l. i. et fin hoc postula-
tur a sponte soluente. Uel dic pro p̄terito tēpore t̄ r̄c. p̄

p̄rie postulatur ab imito: vel pro pu-
blica utilitate ales contra.

k **D**e discussō. **D**iscus-
bus Multis mo- so. mul-
dis dicitur discussōs mo-
so. primo qui in- dis v.
erit publicos de-
bitores et redigit
in scriptis: vt hoc
titu. l. i. t. iij. secun-
do qui statuit rerū
p̄cia ne vendan-
tur nimis. vt. s̄. de
inde. l. nullus. ter-
tio qui inquit et
estimāt facultates
aliquotū pro ipso-
nenda collecta. vt
l. b. cen. l. perequa-
tores. et. l. qui gra-
uatos. et ita etiam
potest intelligi. l. i.
huius t̄. t̄ decius
officio loquitur. s̄.
de tuto. et cu. illu.
p. l. i. in fi. et de ma-
gi. cōl. fi. q̄rto fin
R. dicitur q̄ de cer-
tis agris querunt
colonos et inqui-
runt ap̄ sint idonei
vi. l. i. lina. Itē est
operis discussor.
vt. s̄. de aduoca. di-
uer. iu. l. sanciu.
als dicitur concus-
sor qui terret ho-
mines p̄tertu of-
ficij. vt. s̄. de condi-
ob tur. cau. laqui ex-
utandi. et. ff. de cō-
cul. i. Itē als im-
probus eractor. vt
s̄. de fur. Letiam. z
de infam. l. neg.

Dispositio-
ne ampli-
sime recor-
datiōis an-
tiochi que
certā quā-
titatē ante

se releuat: possēdōibus noīe
canonis indixit: nō iminuit de-
cernim⁹. id em⁹ qm̄ in canonē
cecidit: t̄ anniuersarie⁹ d̄z pen-
sitationi p̄solui: nec in p̄teritū/
nec in posterū patimur eē con-
cessum⁹. Indulgētiā s̄o mēo-
rate descriptiōis t̄ anteactūz
in posterū t̄ps nō solu in re-
leuatis/verūtētā in donat⁹ ad-
eratis⁹ trāslatis⁹ seu quodlib⁹
aliud nomē noue descriptiōis
excogitatū est volum⁹ obser-
uari. Nullāq̄ sup his vñq̄ ex
actiōis molestiā formidari: q̄b
bus nō t̄m reliqua p̄teriti t̄pis
relaxam⁹: sed nec in posterum
q̄c̄b innovationis aut oneris
adisciendū esse cēsem⁹. Nulli
q̄b licere deinceps cōtra diu-
alia statuta releuare suas pos-
sēdēs⁹. nouerit t̄m amplissi-
me tue sedis offiū⁹: q̄ si aliquā
nobis suggestio huic nōe san-
ctioni cōtraria porr̄igatur: vel
si sacrī mādatis si qua forte
citra suggestionē his pijs di-
spositiōibus aduersa manau-
erint obsequiat et aliquos rāc̄b

debitores est h̄mōi titulo credi-
derit exponendos: ducētaruz
librarū auri se sc̄iat condēna-
tione multandum esse.

Cde collationē eris.

Pro ere p̄test solu aurum
tanti valoris. Bar. 30

Impera. Arch. et l. hono.

Bis p̄cia que
a puincialibus
postulantur ita
exigi volumus:
vt pro. xx. libris
eris vñus auri
solid⁹ a posseſſore reddatur.

Cde discussōbus.

Si estimāt: male estimāt
ip̄se tenetur. b. d. Bar. 30

Impera. Ual. Augu.

Votiens i
discepta-
tiōe cōſti-
terit ūque
discussio-
nem fuisse
cōfēcta⁹: t̄
fidē fact⁹ nō poterit approba-
re discussō: ip̄se i cōde titulo
et in eodē modo ad soluēdum
protinus v̄geatur: in quo al-
terū p̄p̄era fecerit debitorē.

Licet soluens tributa apo-
cham de soluto perdidērit: po-
test tamen ex libris cōis solu-
tionem probare. Bar.

Impe. Archa. et l. hono.

et facit. l. qui. cau. colo. cōfēta. l. i.

Q Votiens in disceptatione. id est post di-
sceptationem hoc liquet sc̄ilicet inique-
rc. Accur.

Confectam. sc̄ilicet scribendo debi-
torem publicum qui non erat: vel scribē-
do patronū pl̄v valere ūque valeat: vt per
hoc pl̄v de collecta soluat: vt in rub. no.

Facti. q̄b sc̄it vt. p̄nundauit et no. q̄ ab ei⁹ ūla ap-
pellatur. vt. s̄. de appell. l. cum post ūlam.

Titulo. forte mutui. vel dic ūeo. t̄. ūcollecto. vt quia
pro emendo frumento ūebat. vt. s̄. ii. iij. l. neg.

sentia.

De casu securitate publica quā habet p̄uat. de qua loquitur. & de apo. p̄u. l. sem. i.

b Collatoribus. i. cōtra collatores cum dicant officiales & ipsi collatores non soluerunt. Uel dic q̄r. collatores habentes duas securitates dicerē se bis soluisse sicut repetere velle.

c Non petant. ergo a contrario si non sunt in libro fiscalū rationum possunt iterū penitentia. argu. a strano sensu qd̄ est validū. vt. ff. de officiis. cui man. ē iurisdicti. l. i. alio eēt q̄ id qd̄ intēdit. et non. hic argu. si creditor p̄dat iurū mētu debiti v̄l de bitor. securitas & nō est alio probatio i scriptis & posse sunt petere vi iterū cohiciatur. & facit i aut. de mā. p̄m. & cōges. col. iij. et de admī. tu. Lchyrographis. & in aut. de heret. et fal. & i. colla. i.

D Er singulas incipe p̄litionem in fi. **e** Nō adhērentibus. i. illis aduocatis q̄ non aduocant in s̄cō comitatis consistoriū sed fori. p̄nicialis sic vt subiicit. et sic concordat. s̄. de aduoc. diuer. iudi. l. sancimus. Uel melius unigenit aduocatis cō sequēti littera. et sic est cōtra. d. l. sancimus. Solu. vt ibi. vel ibi operis discussio.

f C Wandari. sc̄z posse.

g C Jugerum. als iugorū. s. vt inquirat q̄t iuga & agros desertos & ipsos cultores inueniat fin. R. als iugerum. s. vt inquirat q̄t iugera: & q̄t possessiones habēt collatores: vt imponatur fin illorum quantitatē collecta. vt. s̄. de an. et tribu. l. iij.

h C De decurionib⁹. De his maxime d. l. in fi. t̄. tri bus ultimis constitutiōib⁹: et dic q̄ dixit de multis officiis lib⁹ circa tributa exigenda. et q̄ inter ceteros decurionibus habēt quādā prerogativa de his dicit. & no. q̄ decurio a deē dicitur. vt. ff. de verbo. sig. pupillus. & decuriones. olim enim cum romani excrescerent mittebantur aliqui in aliq̄ partē que possea vocabat colonia. et decurial. eligebat. p̄ cōsiliis. vñ fin hoc cōsiliariū ciuitatis decurionibus vocans. et differt a curiali: q̄ curialis gen⁹: decuriantis de species. vt in. d. l. pupilli. sed p̄. dicit nō esse differentiā. curio: vt ar. s̄. de incēsi. nup. l. cum ancillis. et. s̄. de epi. et cle. l. si nes di. quis p̄ ei byter. Item no. q̄ decurio habet honorē & on⁹: cunatur. honorē q̄ nō torquunt etiam finito decurionatu. vt. s̄. de quellio. l. nichil. Item dat⁹ curie decurionum naturalis fit legium⁹. vt. s̄. de na. libe. l. q̄m. de onore constat.

S I cum te volūset. q̄b̄t eo ipso q̄ seit et nō contradicit: et si est in p̄tate: als secus. vt. j. de filissa. et quēadmodū. l. i. et ff. ad munī. l. i. q̄. i. et de decūl. honores. & fi.

C Agente. subaudi maximē si dicas pa-

trem expresse vo-
luisse etiā si post-
ea occiditā tenet
vt. ff. fami. herci. l.
si filia. & nerati. si
ho dicas tacite ni-
chil subaudias.

i C Republice. si
quid gelūtū de cu-
rio. et de exemplū
ff. ad munī. l. i. &
gelūtū. si autē extra
ordinē fact⁹ est ma-
gistratus ali⁹ in q̄
etia lexit repū. di-
stingue: aut acce-
pit magistratum mo-
tuo p̄f. et nō tene-
tur ali⁹ heredes
vt. ff. ad munī. l. i.
cū. & idē respē.
heredes. nisi pa-
ter fuerat profes-
sus suū suscep-
tum sua voluntā-
te. vt. ff. fami. her-
ci. l. si filia. & nerati.
aut coruorū
tenet p̄f insolū
repū. vt. ff. ad mu-
nī. l. i. in p̄m. et. s̄.
qd̄ cū eo. l. i. Si at
decurio vel magis-
tratus ledat p̄ua-

tum nō tenet pater illi primato nisi de peculio. vt. ff. d. ma-
gi. cō. l. i. & i. et de pecu. l. i. i. & i. & i. seq. in fi.

m Sed nō ante. s. tenet heredes. vel etiam pater.

n C Excusis. speciale iure isto. vt. ff. de admī. rerū ad cis-
ui. p̄t. l. i. i. & i. et ad munī. l. liberti. & filii. regulariter &. vt
s̄. de fideiū. no recte. & liure nō. sic et in hypotheca. vt. ff.
de iu. fili. moschis. et ē rāto spālitatis i p̄e q̄ facile obli-
gat. et iō non quenit nisi excusis bonis p̄ncipaliis. arg. ff.
de iure iur. eum qui. Sed hodie idē qd̄ hic vbiq. vt i aut.
de fideiū. & i. col. i. et facit ad. l. l. i. & de peri. luc. pa. l. i. et
ff. de admī. rerū ad ciuita. perī. l. i. si filius. & ff. fami.
her. si filia. & idē scribit. et. s̄. de sp. l. i. qui.

o Bseruare. i. curare.

p Magistratus. puts defensorem ciuitatis v̄l p̄si-
des vel correctores.

q C Decurionib⁹. loco quoq̄ sūt cōsiliarij. vt. in rubri.

r C Solēniter. ad sonū tube vel campane.

s C Nominationē. i. electionē aliquorū officialū.

t C Ad certa. vt ad syndicū ordinandum.

v C Munera. i. officia. quo casuū de se eligere possunt
vt. ff. de m. et cura. da. ab his. l. vbi. et debent esse in albo
scripti. vt. ff. de albo scriben. l. i. & due partes conuenire. vt
l. eol. nominationē. et facit. & de appella. l. nominationes.

x C Sciant. decuriones nō magistratus. vt. ff. q̄nappel.

l. i. & solēnt. quod est no. sed tutores non dant decuno-

Liber Decimus.

nes missi in subsidium. vt.d.l. ybi. sed nomina aliquorum
presidi muttere debent. vt eo.ti. diuus.

a. Curēt. decuriones. veldic officiales.

b. Appellandi. no. appellari ab electioe. al' videtur cō-
sentire. vt. s. de appell. hi qui. et appellat fm quosdā in-
tra duos menses

er quo scit iſi e-
noiarum. vt. s. de
tempo. entre. ap. l.i.
qđ falso est. uno in
fra biduūrī tridu-
um. vt. ff. qñ ap. sit
l.i. qđ quod in sente-
tia. sed exercituz
fūt. duos menses
quosdā in remitti-
tur necessitas ap-
pellandi ut mino-
rib. et veterani.
vt. s. qñ. pno. nō ē
neceſ. si pater. et. l.
veterani.

c. Cōsuetu. op-
ponēdo excusatio-
nem et. pñādo. de
qđ habes. s. spā-
lem ti. et. ff. de va-
ca. mu. per totum.
et. ff. de iure imu.
per totum.

d. Debusisse. qz
maior. lv. an. vt. ff.
e. l.i. s. fi. vel alia
excusationē habet
e. Sumptu. lit.
vt. l. de sum. recu. l.
l. et. ff. de va. mu. l.
i. s. fi. sic et iudex fa-
ciat iurē suā. vt. iſi.
de obli. que er de
li. in pñ. et facit. ff.
de iu. l. euz q. et. s.
de exc. cust. l. seue-
riter. Accursius.

Cōcurio
natus. spon-
te. habebas enim
excusationē. vt. l. de his qui spon. mu. l.
g. Albo. in quo noia corū. s. decurionū scripta erant. vt
ff. de albo scriben. l.i. et. l. in albo.

h. Annosū. maiore. lv. an. vt. ff. eo. l.i. s. fi. et. l. nō tñ. s.

qđ si durante honore sit annosus. Rñ. vt. no. l.eo. si ultra.

Cōsumptuum. dignitate. vt. quia pater adoptiu.

k. Dubitatio est. vt. ff. de sena. l.v. et. vi. ideoq; eius one-
ra subire debet pater. vt. fideiussor. vt. ff. ad munici. luci.
s. idem respondit.

l. Injurijs. quas intulit hic filius in aliū. et. qđ sit atroc-

habebas iſi. de injur. s. atroc.

m. Pignoris. id est naturalis filij ad cuius imagi-

ne est adoptiu. vt. ff. de libe. et poliſu. filio. unde ver-

penis sus. pignora natorum dicuntur pignora rerum.

n. Oportet. bene sequitur. nam penis vel supplicio

autem. plebeiorum nou debent subiici. vt. ff. de rete. priu. l. iſi. et

ff. eo. l.i. s. in filijs. r. s. de pe. l. decurionum.

o. Hoc quoq; scilicet delictum presidis modum in pu-
niendo excedens. Accursius.

E. Ilos. persuasum est. ad hoc. ff. eo. spurijs. s. pater. r.
de mu. et. ho. l. estimacionem. s. munus. idem in tu-
tela. vt. iſi. qđ de-
tu. pos. in pain.

q. Nō accōmo-
dueris. appellā-
do vel protestan-
do in contraria-
tu pater. vt. ff. eo.
l. spurijs. s. pater. et
l. honores. s. fi. et
sic loquitur. s. ne
filius pro patre. l.
si filius. als semp
cōsentire videtur.
vt. no. l.i.

¶ Illitteratus potest esse de
curio. hoc dicit Bar.

I. dem Augustus.

E. Expertes litterarum de
curionis munera pera-
gere non prohibent iura.

C. Unus frater non tenet pro
alio in officio delinquentē l.
bona nō sunt diuisa. h.d. Bar.

I. dem Augustus.

H. Iacet indiuisa bona fra-
tres habet: nichil omi-
nis tñ singuli suo noſt cūlti-
bus tenentur muneribus.

C. Qui patrītū nō patrī offī-
sec. si infirmare. h.d. Bar.

I. dem Augustus.

H. Afamia. qđ tibi ab homi-
nanda est nō etiā amis-
sio oculorū casus. questū tū
bi admittit honorem.

C. Qui habet filios prefertur
no habenti. h.d. Bar.

H. Idem Augustus.
H. albo decurionū p̄scri-
ptis. patrem non habenti fili-
os anteferrī constitut.

D. Pet. suo no-
mine. i. non
vnuſ pro alio nec
vnuſ per alii ha-
beat internallum.
vñ. de mu. nō con-
ti. fi. et hoc usi in
vita patris alter
gessit vel post mor-

tem patre volente: qđ tuncy heres. vt. no. s. e. u. l.i. et per. l.
ff. fami. her. si filia. s. idem scribit. et. s. neratius.
I. Afamia. infamia repellit ab honore habito et habe. Infamia ab
l.i. sed cecitas non nocet. qđ quidam dicunt nisi vñq; lu-
mine. vt. ff. de postulat. l.i. s. in qñto vi. hic erat
et illa qui morbo. i. munere. hic in persone honore: vt. ibi
in habendo: hic in habitu.

x. Ab homināda est. id est remouēda a te ad hoc p̄se-
ueres in dignitate decurionatus.

y. Albo. p̄scripti. als p̄scriptio. als p̄ oculis:
als p̄scriptionis decurionum et. tūc p̄scriptio
nō est exceptio.

z. Anteferrī. vt in ordine ante scribatur: et eius vox in
sententia seu consilijs sit prima. vt. ff. de albo scri. l.i. et. s.
et faci. l. de mu. patri. l.i.

De decurionibus.

50. Cxxv.

Secunda septuagesimæ. i. tutela. cura excusat māior. lxx. annis. vt. s. q. erat. l. i. In alijs pu. māderib⁹. l. i. q. qui erat. l. i. r. ff. e. l. q. s. hic ergo sic de facto erat. Ite an creas⁹ per supuētē etatē maiorē nō se excusat. vt. s. de ure tui. l. semp. s. hoc circa. et. j. e. l. decurio for. nisi profus sit iutilis.

vt. s. de excu. tu. l.

post suscepam.

b **C**ontra dñm. a

patrimonialibus

sunt nō ppter hoc

excusaret. nā ab il-

lis nullus excusat

cū ab ipsa re nō a

psona debeat mu-

nus patrimonia-

le qd indicis reb⁹.

vt. s. de an. z tribu.

l. i. q. no.

c **M**unerū. pu-

ta decurional⁹. vt.

faciat ad tui. vel

aliorū similitum.

d **C**ontradicet.

als videbit. als p-

videbit.

Torem pro-

cu. dubio. vt

s. neypt. p. mari-

to. l. i. et. i. i. r. e spe-

cialie in pampilo

vi. vpx. p. marito

conuenit. z tuc fa-

ti sit fisco in dote

nō in alio mulie-

ris bonis. vt. s. q.

bus. cau. pi. ta. cō-

trah. l. s. i. s. r. s.

de p. filia.

Eccliamē.

Immunitatez.

a curialibus mu-

nerib⁹. vt. s. de infa.

l. i. qd munus dici-

tur. vt. ff. de verb.

sig. l. mun⁹ tribus.

s **C**ū hec. s. im-

munitas. et facit

ff. de interdi. z rel. l. relegatorū. s. fi. et. j. de his q. non im-

ple. s. i. p. Accursius.

Insam h **C**ontra q. d. priuilegium est habere immunitatem: nō

nō pōt autem pertinet ad insamiam.

dari pri **H**ad muneribus. snia. extraordiania. vt. ff. de pe. l. fi. als

dilegili.

Acontrat. s. de postu. l. i. et de pe. l. seruus. Jte ad an-

num pōt remoueri a decurionatu in pena. vt. ff. de pe. moris

nō gratiose. vt. s. l. pxi. nec maxia pena impontur. vt.

not. s. l. proxii.

k **C**ec annu. s. l. v. vt. s. co. l. i. s. fi. et no. s. l. fi. ultra.

l **P**odagre. nī oīno ire nō possit. vt. s. q. morbo. l. fi.

Nemo iudex. liberet. gratiose. als sec⁹. vt. no. s. l. pxi.

Din **C**onfortio. i. podagra. velalia sili infirmitate

Odeprauatus. id est tactus iutilis.

p **A**id nostram. idem si sit decurio relegatione vel ma-

tua pena dānādus. vt. ff. de pe. l. diui. s. pe. et. s. fi.

q **S**pacio. non in perpetuum: vt hic. et. j. de his qui va-

s. p. i. l. i. Accursius.

Diversos. temperare. quia publici dicuntur serui.

Vt. ff. de adop. l. non enim. et sic non debet yile offici-

um sicut procurationem recipere. vt. j. eo. l. si quis procu-

rationem. als des-

ponu honorezvit.

j. de tab. l. i. y. verū

patrem fuisse no-

tarium filio ad de-

curionis non no-

cet. vt. s. de ser. re.

pu. ma. l. fi.

Item

q. de sal. si q. de

decuio. So. ibi nō

erat tabellio lices-

scripterit testame-

tu. Cel h prohibet

o nouo fieri: vt ibi

dixi. Itē arg. q. ad

Advo-

cacis nō debet ex

cat' ta-

ercere officiū tabel-

lio. l. mediola nō d. ex

ni indiferenter si

ercere officiū

I. q. decu-

lio. cogatur.

p aliquem de nis

iudicibus citatus

vel per nos nō ab

alioz nō sit contra

j. de silen. l. i. vel

dis spāle legatio-

ne vi a suo preside

possit cogi: s. iunc

q. dicit p. prie rei

dic quia radit de

aliq facturus q. r.

monia talis cito-

to nō rescidit q. b.

cm. s. v. s. b. resci.

ven. l. nō id circu. et

sic no. ambasiato-

re posse cogi reci-

pere ambassariā.

ff. de legal. l. sci. d.

s. i. accusatio. z. s.

ordine.

t **C**ontra i. q. fuit citat⁹. v. l. i. pncipi q. est iudicū iudex.

v **D**esiderio. q. venit sine lnayl. q. vult recedere. v. l. frs.

ntios. q. vult arrige iter adveniēdū ad nos sine lnayl. q. g.

et in clericis. ad quod. s. de episco. et cle. si qua. z. in auf. de

fan. episco. s. interdicimus. et in decre. l. pxi. distin. c. penul.

et fi. et facit. j. de colonis tra. l. i.

x **C**on. equatur. a iudice vel principe. alij dicunt a iu-

dice terre sue. Accursius.

y **C**ecurit. i. vilipenderit vel neglexerit.

Qui derelicta. reuocetur. p. quēcūq. iudicū ordina-

riū. v. s. vbi quis decur. vel cohār. l. i. et. u. fm. p.

et facit. s. de episo. et cle. offi. et. l. quisquis. et in auf. de

fan. episo. s. interdicimus. et in decre. l. pxi. distin. c. penul.

et fi. et facit. j. de colonis tra. l. i.

Liber Decimus

Si ad magistratus nolati, qd ante per tres menses faciendū est qd incipiat administratio; vt si se excusat possit alius eligi. vt. s. de magi. mu. l.ij.

b Reqrātur. et cogant remedium p̄torijs. vt. ff. de mu. et ho. l. si qd magistrat⁹. et interim si qd dānū habeat ciuitas emendat. vt. ff. ad mu. l. luci⁹. in p̄n.

c Pertinaci. i. cōtumaci nolētes recipere electionem factā de se.

c Permittat. i. tert ad vsu. ad qd facit. i. de murile. l. murileguli. Ac.

d Dūnūrāt⁹. l. magistrat⁹. vt. di

x. s. de iudi. l. fi. qd decurionib⁹ mī sunt eligēdi. vt. ff.

e. l. honores. s. pe.

e Reperti. qd

cāq. qd die vt. j. de

murile. l. murile-

guli.

f Biēnio. i. tem-

poē duplicato. anno eīm stare de-

bebat. vt. j. de sus-cep. l. neminez. et

facit. i. de oī agro deser. l. qui agros

g. Sili cōditio- ne. l. ad duplū one-

ris. ad qd. ff. s. pe.

Laut dānum. s. in-

ter. et facit. s. l. pro-

xi. et. s. l. qd. et

l. qd. et. j. de mu-

et hono. l. fi.

Accusat. ci-

viliū. psōna

Mūera. liaet patrimonia. ciuilia

lia et mixta dicū-

qd. s. l. t. no.

qd a personalibus muliti modis qd excusat p̄ legē scriptā. vt. ff. de vaca. mu. p̄ totū. et de iu. immu. p̄ totū. at p̄imōnia nō cuitat aliq. vt. ff. de va. mu. l. sunt munera. cū cō-
cor. nīl spāl. bīfīcīo p̄ncipīo. vt. ibi. r. j. de his qui a p̄n.
va. l. i. vel legē scriptā spāl. de mūere p̄imōniū dāte imūnitātē. vt. s. de epi. et cle. l. i. nō aut suffic̄t si lex vel p̄nceps
dicat imūnitātē. s. quo ad p̄imōniū imūnitātē. vt. j. de ex-
cu. mu. pa. l. ij. Ite nec munus p̄loniale. s. magistrat⁹ con-
tineat in remissione publici muneri. vt. ff. de mu. et ho. l. cui-
muneri publici. et faci. s. de mu. nemini cōl. l. i. et de an-
no. et tri. l. in fraudē. r. j. nullus. s. hoc est verū qd nō va-
let hīmōi cōcessio in p̄iudiciū sīcī. sed bī valet in p̄iudiciū
concedentium: cī ad hoc facit. ff. de pac. inter debitorē.
et. Lepistola. s. pacū.

i Consensu. non argu. contra rusticos qui qdīcī con-
cedunt imūnitātē alicui fabro vel simili ipsi p̄ eo solu-
tes cū r. hic alii qdīcī pauciores essent ad soluēdu in pl⁹ gra-

uentur aliquibus relenatis. vt. j. de cen. l. i. et. s. de apo-
pu. l. i. item facit. j. de decurio. l. i.

C Trenſiū. tua. p̄fecto loq̄tūr. r. afī ergo qdīcī suscipiat co-

gitur sūsc ipere. vt. s. l. si ad magistrat⁹. et inchoatu-

perficere vt hic: etiā si iurauerat non suscepturn. vt. ff. ad

muni. l. fi. in prim.

I Cūtiatas. pre-
dicta circenſum.

m P̄orogau-
rit. pro his requi-
rēdis. et. facit. j. de

omni agro deser.
l. i. j. r. s. l. qui de
relecta.

C Uriales. id
est decurio-
nes. qd idē est fm
p. Accur.

o P̄iūata. pu-
sa qd p̄nceps idē
cit collecta. p̄ suo
facto.

p Extraordi-
rijs. no. extraordi-
narijs oneribus
eū nō subīci. vt. j.
de suscep. l. humi-
lioribus. r. j. de si-
len. l. i. nam nec as-
gricole. vt. j. de ag-
ri. et. cen. l. i. Itez no.
excusart ab onere
rei p̄iūata. fec̄t in
predijs tēplorū.
vt. j. de fun. rei p̄i-
ua. l. yniuersi. at a
munere qd̄ reipu.
deberuḡt nō excusa-
tur. s. est ordinari-
um. vt. s. de exac-
tri. Lactores. r. j. l.
Qnta. s. l. onus nō
possit ei. Iponi: ho-
nor tñ. p̄tēt dār.
qd̄ onus h̄z. s. qd̄
cūrialis qd̄ cōstat
esse onus. vt. ff. de

muneri. et hono. l. honorem. et facit. j. de om. agro deser.
Lubemus. Accur.

E Os. hec lex est iul. et dic qd̄ mater est anthiochena.
A certe filii sequuntur matrem. nīl pater si talis qui
trahateos iuri alterius ciuitatis. vt. quis pater eset legi-
timus. hic ergo fuit naturalis. vel si legitim⁹ p̄uilegiūz
habeat origo materna. vt. et. ff. ad muni. l. i. et ab hac. Lex
cīpe dorothēi et ireneum. vt. j. l. neq. item facit. j. de agri.
et censi. l. fi. Accur.

P Rouidēdi. susceptor. i. decurio nō solvit debita p̄e
decessoris qd̄ p̄decessor fuerat decurio et susceptor. et
pro eo officio male gesto cōtraxerat debita. vel fuerat de-
curio et mali elegerat susceptorē p̄ quo tenebat elector.
vt. s. de iu. fi. l. sup̄ credidis. et facit. j. vt. iul. ex. vi. l. i. et. j. de
mu. l. murileguli. et. j. de agri. et. cen. l. i. et. s. qd̄ s. qd̄ sus-
pōrem pro debito antecessoris non teneri.

s Couētis. s. p̄teritis officialib⁹ vel equum hereditib⁹.

a **S**precedentibus in li. R. est p̄tib⁹: als p̄cedentib⁹.
b **D**elegationib⁹ i. officijs sibi delegatis.
c **E**os. scz nouiter electos.

Sed u. immu. semp. h. demōstrat. a personalibus ante
etia. v. sufficiūt. vt
i. de his qui nūe.
l. l. fin.

Curiales. pre
sentia. ad pe
titionē alicuius r
hoc ne vagetur. vt
s. de aduo. diuer.
iudi. l. l. sed iudice
curia interpellat.
vt. i. de curi. v. ro.
l. l. z. facit in aut. vt
oēs oēe. iu. h. hoc
coſiderat. col. vi
z. l. oī agro deſ. l.
iubem⁹. v. ff. d. ope.
lib. l. nif. z. l. de re
mili. tribuni. z. l.
proxi.

Quidā. mume
ribus. habē
dis r habitis. vt. s
l. l. ad magistratū.
z. l. circumsim.

Solitudines.
i. aliquas religio
nes vt ibi secure
st̄t ne teneat subi
re munera.

Cenibus. als
ceteris.

Monazonio.
id est collegio cle
ricorum. M. mona
chorū vel aliorū or
dinū. sic ergo not.
q. sub pretextu re
ligionis ficti non

ficta re
ligio nō
exculpat
rit: vt hic. z. l. de fa
crosan. eccl. q. sub
pretextu. et. Leo. in
filio. id. sciri
aliam iam vere frat
cleric⁹. vt. s. de epi
sco. et cleri. l. si q.
curialis. nisi salte
ad subdiaconatū iā
peruenit. vel nisi. xxv. an. fuerit in monasterio. vt. s. de epi
sco. et cleri. officialis. et in aut. sed neg. et facit. ff. l. i. et
j. si curia. re. ci. fu. Accur.

In huiusmodi. scz latitatione.
Eru. h. m quod dicitur. Leo. quātus.

Latebris. i. clauſtro vel alio loco ubi latent.
Preceptione. i. hac. lege.
Municipia. i. munera.

Reuocari. si haberi poterunt: als bona eorum sub
stitutis dantur. vt subiicit. z. l. eo. h. quis. de qua hic fit men
tio. Uel fit mentio de illa. s. eo. l. si ad magistratum. z. l. m

hoc illecebris ablatius est: id est propter illecebris id ē
crebas et illicitas. scz latitationes: et subaudi iubeatur q̄s
zc. vel sub. rerum. scz cōmoditate nō possit illecebris. i. per
illecebris q̄s zc. si postea redeat. dic vt. s. si ad m̄gratū.
p. Quas. res familiares.

Priuslegiū q̄d q̄s h̄z extra
ordinē p̄dit per zrariū cōsen
sum: z hoc p̄lio. Item inspicit
cōditio p̄is poti⁹ q̄s aui. bar.

Idem Augu.
Ruilegio militie p̄ne
se nō vēdīt que assue
tus curie ner⁹ astrigit: q̄ si mi
litari auo r p̄f. decurione na
scetur/ p̄ne erit succedaneus
functionis.

Cō no valet priuslegiū q̄d
mūera non subeat. Bar.

Idem Augu.

Dillus quilibet p̄ro
gatiua fult⁹ a debitis
muneribus habeat immunitis.

Idem Augu.
Dati ex inqlinarum n̄e
dom⁹ m̄rimonio et p̄f
decurione nō patrū suoꝝ/verū
matrū conditionē sequantur.

Decuriones dīcunt exerce
reactiones rep̄publice. Bar.

Idem Augu.
Rocuratores⁹ rep̄publi
ce⁹ actiōib⁹ publicis de
bere vt non venit in dubium.

Pot q̄s extrahi de domo vt
acceptet officiū et occultator
punitur. h. d. Bar.

Idem Augu.

Ex oib⁹ domib⁹ p̄duct⁹
q̄ origine sunt curiales
ad subeūda publicoū mūerū
functionē p̄trahātur. q̄ppe cū
occillatorib⁹ talū p̄ter tacturā
estiationis etiā rerū discrimē⁹

ff. de publi. l. sed r h. s. preterea. et dices eos agere per
actorem vel syndicū quem elegerunt. vt. s. eo. l. l. et q̄d
cūusq̄ vniuer. l. nulli. ne forte ipsi constituant actorem
vel syndicū nisi omnes simul. vt. ff. de condi. et demon.
l. municipib⁹.

Ex omnibus producti. etiam magnatum.

In origine no. originem. secus forte si als ex acci
denti est curialis: quia non traheretur de domo. vt. ff. de
in ius vocan. l. pleriq. et. ff. de dam. ifec. l. l. h. verecūdū.

**s. Discriben. quia bona eorum confiscabuntur. et fa
ct. s. de incit. nup. l. l. Accur.**

Liber Decimus

a. **C**patrocintis ad hoc. vt nemo ad suis patro. l.i.

Ebricenses. si curialis transferat se ad fabucā res-
uocatur. et q̄ eū reperirent ab fabucā puniuntur:
vt hic. et. j. de fabu. l. iij.

c. **R**eliqui s. fabricenses recipiētes curiale. Itē. j. d tabu.

l. ij. contra. sed sol-
ue vt. s. e. l. qui de-
relicta. no. vel pōt
intelligi. hec lex vt
fabricenses ad or-
dinem. s. fabricē re-
uocentur: et q̄ dī-
citur reliqui. s. arti-
bus deputati. et sic
concordat. s. d ser.
fugi. l. fi. et facit. s.
de prescri. xix. an.
l. prescriptione.

Onies. cōsue-
tudine. nam male consuetu-
dines non sunt ser-
uande. vt i. aut. vt
nulli iudi. s. i.

e. **E**rrois. quia per ignorantiam
deliquerit. vt. ff. de
le. et sena. con. l. i.

f. **S**ubdenduz.
marie si fuit decu-
rio vrb rome. vt. j.
de cur. vi. ro. l. iij. et
facit. s. de infa. l. de
curiōes. et dc ques-
sti. diuus. et. ff. co.
l. i. s. in filio. etiāz
poli finium offici-
um. vt. s. d questi.
l. nichil. sed hoc sal-
lit in crumne lese
maiestatis. vt. s. d
quest. decuriōes.
et. l. falsi. et. s. d fal.
si quis decuriō. et i.
alijs. vt. l. et. l. libz
et. s. d numer. l. i.

g. **S**enatores.

als curatoē. et als

senatores.

h. **A**veretur sic. s. ar. tu. l. fi. s. fi. h. regulariter contra. ff

de postu. l. i. s. de qua. et. s. ait. pector.

i. **P**ertinacie. i. audacie vel contumacie.

k. **R**elat. scz officium.

l. **L**iberam. no. officiale posse vel debere resistere

re iudici: et sic subdit prelato male agenti. ad quod. s.
to male de appella. l. quoniam. et vt omnes tā ciui. q̄ mili. l. i.
agenti offici. er in aue. quō op̄ epi. s. fi. col. i. et. j. de excu. mune.

subdit. l. penul. in fi. quinimo c̄ priuati q̄b. vt. s. de in. fi. prohi-

resistere bitum. et. j. de metha. l. deuotum.

debet. **S**ic quis procurationem curiali. scz fabricensi. vt. j.

de fabu. l. fi. in prin.

m. **P**lectetur arbitrio iudicis. non ergo repetit si quid

dedit tali procuratori ob causam quasi turpiter: et sic est

contra. s. de condi. ob cau. l. similiter. Solu. hic sciens esse

incumbat: si vtlerius progres-
si vtilitatem publicam prua-
tis custodijs et patrocinis
postponant.

Cetiam de collegio fabricen-
sium curialis extra habetur: et col-
legium punitur. b. d. Bar.

Impa. Sia. et Ual. Augu.

Ebricenses ordinibus
restituantur q̄ originē
curiale et propria munera de-
clinauerint ciuitatis: reliq̄ nec
leui qdē inquietudine pulsentur

Idem Augu.

Onies iudices prouin-
ciarūq; rectores a con-
suetudine temerarie vsuperpa-
tionis abstineant: sciantq; ne-
minē omnino principaliū aut
decurionum sub qualibet cul-
pe aut erroris offensa crucia-
tibus esse subderidūt. q̄ si q̄s
forte iudicum in hanc pertina-
ciā illiciti furios eruperit: q̄
audeat p̄cipale aut decuri-
nē et sue curie (si sic dici oportet)
senatorem tornēt sub-
derē viginti librarū auri illa-
tione multatus et perpetua
infamia inustus: nec speciali
quidē rescripto notam eruere
mereatur: et officiū quinqua-
ginta librap auri multā fisca
nostro cogatur inferre: qm̄ vt
pertinacie iudicis sui relistarū

curiale: et non posse esse procuratorem dedit: ibi igno-
rans: vt ibi notaui. accur.

o. **V**ilitatem. als vilitatem. et no. officium procurato-
ris esse vile: et ideo talibus non mandari. ad qd. ē. loca. l. pro-
curialis. et. j. de excu. mu. l. fi. et qui mili. non possunt. l. iij. ratoris

liberam eidem contradicendi
permittimus facultatem.

Consularius non debet cō-
stitui procurator: et constitutus
punitur. h. d. Bar.

Idem Augu.

Sic quis procurationē fa-
culturatum suap curiali
crediderit esse mādandā: totū
dignitatis exceptiōe depulsa

grauiſſima pena plectet: ille
vero qui immemor libertatis
et generis infamissimam fusi
piens vilitatem estimacionē
quam facere pos-
sunt non minuen-
di ramen seruū
curie: vt hic. r. s. d
aduoca. dixer. iu-
di. l. i. et facit. s. e.
quidam ignauie.
et de curatori. fu-
rio. l. obseruare.

Idem Augu.

In filiis decurionum re-
tinendis priorū precep-
torū decreta sublimitas tua
custodiāt: eos quoq; qui aduo-
cationis obtentu curialia one-
ra declinant agere in iueraſ cō-
pellat: que? et si necessitas nō
exigit: tamen patria nō remit
tit: ipsos quinetiam filios ma-
gistrom: qui ex curiali stir-
pe descendunt simili modo ob-
noxios esse decernat.

Idem Augu.

Exemplo senatoris ordi-
nis p̄pis origine vnu-
quisq; sequat: nec valeat spe-
cialitē delata rescripta: si quis
se matris origie defensa a ma-

sunt contra. sed eorum filii nō vt hic. r. s. e. l. paternē. l. m.

Extemplo. ordinis. in quo filii patrem sequunt. vt. ff.
de sena. l. senatoris. et. l. ijj.

a. **C**patris. non maris. vt. ff. de sta. ho. l. lex nature. nisi
filius p̄prio domicilio retineatur. vt. ff. de mu. et hono.
l. ijj. et facit. j. de metu. l. fi. et. s. l. prox. et de prescri. xix.
anno. l. prescriptione.

b. **S**pecialiter. vt. j. de tabu. l. fi. et. s. e. l. vacuatis cum
concor. et. l. prox. Sed speciale. j. de mure. l. fi. et. l. bi. q.
Item no. q̄ dicit vnuuersaliter. i. vnu persone. sed vni pro-
vincie potest concedi. vt. et. ff. ad muni. l. i. et. s. e. l. de teſſa-
men. si non speciali. et de inoffi. tessa. l. si quando. vel ibi
concessit non obſtante lege aliqua. Item contra. s. eo. l. na-
ti. sed ibi speciale. Item fallit in eis qui per patris cōdi-
tionem non trahuntur als vt. s. e. l. cos. et. s. eo. l. fi. ille.

De decurionibus

50. Cxxxi.

a **P**romeruerit p er aliquod rescriptum.
Cōsue: b **M**ox consue tu do non excusat. vt. s. eo. l. omnes iudi-
tudo nō ces. Sed ar. contra. ff. de admini. tu. l. si sine here. s. luci.
excusat.

Q uotiescūq. origo. no. duo faciūt aliquem curiale.

d **D**eclinandi.

nam rebus iudica-
tis est standum. vt
s. de re iud. l. i. nulli
communi vel spe-
ciali iure possit co-
traueniri.

e **A**ccepiant. qz

nec damnosum zc
vt. s. de preci. imp.
offc. l. nec damno-
sa. et faci. s. l. pti.
et. s. de pe. bo. lub.
l. Accur.

D e quis of-
ficialium. pu-
ta senatoris pre-
dictis et similium. z
idem in non offici-
ali. vt. s. de penis.
l. ne qz. et contraria
que sunt ibi: et hic
possunt ponit. z sol-
ui. ac.

g **E**stimatioe.
quia estiex index
hoc licere.

h **D**edatur. vt
sit decurio.

i **Q**uis. officia-
lis. Accur.

k **C**uriam. cu-
ius erat officialis

l **M**ilitare. sub
magistro milituz.

m **N**eingent. sez
officij curie.

vel ingent. feliciz
officij decuriona-

tus. h. ergo reuo-
cantur quānū ad-

onus curie: nō qz-
tum ad honorem.

vt. ff. de interdi. et
rele. l. relegator. s.

fi. z. l. seqn. z. ff. eo.

l. honores. s. i. sed ille qui non est ante curialis etiam ad
onus non potest fieri curialis: vt h. c. sed potest seruito-
curie. i. vt seruiat decurionibus dannari. vt. s. d. episo. z
cle. aut. sed neq. in fi. et in aut. quō opor. ep. s. semel. facit.
J. de fabricē. l. i. et. ff. de vaca. mnu. l. s. pe. et. s. l. proxi. z. s.
eo. qui derelicta. et in multis alijs. s. et. j.

n **A**dmonebis. loquitur prefecto.

o **D**eputandum. vt sit decurio etiam ad onus vt diri-

p **D**ignitas. etiam si onus tātu afferat: tamen digni-
tas est. et faci. j. de insa. l. i. et. ff. de adul. l. si marie. s. i. J. de
de muneribus non debet quis prohiberi in pena. ff. de
inter. et rele. l. relegatorum. s. sed in muneribus.

q **C**omitari. no. quem non debere pro pena premium

repottare. Accursius.

Curiales. dom. cū forte de domo nō essent. sed h. fal: um non
in emp. spe. l. t. z. s. e. l. curiales. z. l. ex omnibus. pena re
sarciant. et etiā expēssas. preqrendo factas. vt. s. e. l. potare

circellū. z. l. q. mili.
no pos. l. i. z. l. oes.

s. ar. s. s. d. epi. et
cle. l. ad situādine.

Sed ibi spāle. Uel
ibi volebat dare
substitutum.

Q uilibet pnci
palū. vel. p
codē rcl. p diuera-
sis ponuisse due
dictides pncipalē
um z decurionūz.
vt. s. e. l. omnes.

v **D**ecoroz. of
ficiū erat tamen.

x **A**vobis. pfe-
cto loquitur.

y **S**imil. i. ma-
xima cognitio.

z **P**lūbatorūz. i.
dānef plumbō. i. i-
metallū. vt. s. d. his
q. po. no. ti. af. l. i. z
s. s. eo. l. oes iudia-
ces. Sol. hic spāle
i alio calib. vt. ibi
no. z ad alio offm
no redit. vt. s. de su-
sc. l. si aliquid. J. e. s.
de erac. tri. l. i. m
pn. Sol. ibi ciuilis
hic criminaliter: vt
ibi no. z ad hoc. j. d
excu. mui. l. placet.
et dic hic plures
eū deliqs. et cōcor-
det cum. d. l. s. de
exacto. in fi. et fa-
cit. j. de dig. l. iudi-
ces. Ac.

Decurio. vel
enam curia-
lis.

b **F**ortunam.
id est conditionez.

c **N**ascendo. i. a nativitate.

d **S**uffragijs. id est auxilijs. ad quod. s. e. l. quotiens.

e **S**enectuem. puta. lv. annuum. vt. s. eo. si ultra. scz
tempore quo eliguntur. secus est si ex posifacto superue-
niat eras. vt hic et ibi no.

f **P**ropter ordinationē. l. facienda de aliquo. s. officiali
et de alijs multis que habēt ordinare decuriones. vt. s. e.
l. i. que per plures expeditur citius. vt. ff. qd cuiusq. vni.
item. in pn. et. l. nulli. et seq. et. j. e. nolationum. et facit. j. de
his qui non imple. l. i. j.

Militaribus. id ē magistris militum: vel alijs eori
magistratibus vel prepositis. vt. s. hac. l. et facit. s.
de episo. et cle. l. placet.

Liber Decimus

a **C**opotesiati facit. s. de iu. om. in l. f. et s. qui tu. da. pos. l. neq. Accurius.

b **C**lerbere. als verberare. et tunc dic differentia inter pul sare et verberare. vt. ff. de iuu. l. lex cornelia. hinc pulsata. als est ybere. i. partus oppressione ad similitudinem yberu que paru premunt. dū

lac premulge siue subiectu est pta. nullu iniuria. nullu ybere. nullu grauitate. vt. j. et die iniuria gholis. vt. ff. de iu. l.

d **C** Si qd miles vel ingr eoū hz ad principē reseruntur punieci si qb gratus fecerit. vt. ff. de pe. dui. frē. q. f. t. mo. nō ipsi mādan tur. hz delicia sunt principi mādāda et fm principis re spoliōe sunt pu nienda. vt. ibi.

e **C** Utris. i. decu riōb v. curialib. Accurius.

Onnes. sagittaria. ne. q. expatire vel auo curiali sit. vt. s. l. decurio. et l. quottens.

f **C** prauilegijs. putu fabrice depu tauit que prauilegia et onera hz vel alii militie. ad hoc j. d. fabrice. l. si qd. et. j. de fugiti. colo. l. i. r. s. ybi decu. yl. coar. i. l.

g **C** preindicj. id est alij acutu piudicantib. curie putu militie. vt. s. eo. t. l. proxi.

h **C** nec rescrifta. ad qd. s. de p. impe. off. l. nec damnoſa.

i **C** Dunerum. s. curie. ullus illiget. si patris editio als trahat. als sequitur matrem. vt. s. e. l. eos. et. j. e. l. si ille. Item fallu als:

j **C** Immunitis. de personali loquij munere. vt. j. de mune. et ho. l. i. q. corporalia. secu. l. primoriali. vt. j. de mune. part. l. primoriali. i. ff. de censi. l. erat. et facit. j. de muni. er ou. l. fi. Itē no. nō facit curiale qui nō est curialis. ad qd. s. de here. et ma. l. i. nec doctum facit qui est indoctus. vt. in aut. de san. epi. in pun. col. ix.

k **C** Doctū sequit ventre.

l **C** Ominanū. electionū. eni magistrat. aliquis

m **C** est eligendus. cōuenire debet decuriones. vt. s. l. i. et due partes debet esse presentes vt hic. i. ff. de decre. ab or. fa. l. i. et. ff. quod cuius. vni. no. l. nulli. et omnes vel maior pars in ynum cōuenire. vt. ff. de tuto. et cu. da. ab hq. l. i. i.

et. j. de pie. curia. l. i. et nō nisi de se debet eligere. et et cōfus. les de senatoibus. vt. ff. eo. l. honores. h. u. ad idē. s. e. s. ad magistrat. et quādo. p. uo. non est nec. l. s. vi. ppone. an autē sufficiat maiorem partē duarum partium consentire. an sit opus q. tot cōsentiantur q. si maior pars ordi-

ne. dic vt dicta. l. nulli. notatur.

o **A** lbo. facit. s. eo. l. albo.

p **C** possit. vt. j. de leg. l. p. s. arg. contra de auc. pie. stan. l. f.

q **M**aiore pte. statutu iudicio ma. ious. p. tis. sic. ff. ad

m. l. q. major. et C. qui bo. ce. pos. l. f. et. s. de sacrosan. eccl. aut. hoc us. porrectu. vt. j. de le. ge. l. p. e. sed arg. cō. tra. C. de auc. pie. stan. l. f.

H subeūda. curiales. i. de

cōfus. et qd. el. gunf. mgfar. q. hor. noz. cū sumptu ge. ret. vt. s. l. p. no. z. ff. de mune. i. ho.

l. honor. in pun. et dos non compu. Doen. tatur in bonis viri ānume. hoc casu. vt. p. hoc ral iter. videt ditor. vt. ff. bona ri. ad munici. l. luci. r. s. id est respondit cū on. habeat ma. trimoj. vt. ff. de iu. re do. s. l. s. q. ibi. v. p. dica. q. ille decu. r. eligit ad muu. id est ad aliq. offi. ciū qui est diu. et facit. ff. e. l. honore. in pun. et. d. l. decu. r. et. j. eo. qui nu. mero. l. f. et. ff. de excusa. tuto. l. paupertas. i. insi. de ex. cusa. tuto. h. sed et. ppter. et. ff. de muneribus et hono. l. re. scripto. in pun.

C uriales. honorarism. sic dicta ab honoro honoras et comitor comitari. id est q. comitari debet eos q. honoras gerit. p. Velverius expone. j. c. l. alexandrini. in s. Accurius.

t **C** omisi. scilicet qui presunt curie. ad quod. s. de iuri. omni. iudi. l. f.

v **C** perseuerer. scz inobedientie vel despect. et no. per. severer. sic. s. de exac. l. i.

x **C** obnoxius. als obnoxios et sequentia in singulari. als obnoxij et sequentia in plurali.

y **C** producere. als producere. scz contēnendo: als per. dicer de iure vel spe seu destinatione. s. propter inobe.

dientiam specialiter de facto.

In successione agnatio i. filii sequitur editione p̄fis. vi. s. e. l. in filiis. est enim primus agnatus p̄fis filius. vt. ff. p̄fis p̄t. **O** antecessor male administravit. ad quod. s. e. l. i. patris. **D**ives. sup. titio. vi. iudei. ad qd. s. de iude. leuicius. agnatus. q. r. l. iustus. r. f. f. l. i. s. f. s. f. s. f.

Contra. quo ad onus: als. stra. de iude. l. f. s. f.

Omnis. in ou-
glab. q. fili-
us fuit curialis
slater vel debit⁹
per suam. vi. s. e.
l. quoniam.

Contra. fraude serui-
turos. id est si p̄s si-
eret. vt. s. de epi. et
ele. l. ad litigium.
et in aut. de epi. et
ele. s. f. hoc qd. et
siquid in fraudē
causa viādē curie
se fecerit eligi p̄ se
ipsum ut hic: als.
per substitutum. vt
d. l. ad similitudinē.
et in aut. de san.
epis. s. ascptios.
s. hodie corra. vt. l.
e. l. pe. Itē facit. s. e.
l. diuinum.

Contra. fue-
rat. vt. s. e. l.
si ad magistratum. z.
l. quidam.

Sed. Wilij. arma-
te. vel etiam iner-
mis in quā conser-
gerant.

Contra. Reperi-
lit. scz curiales.

Contra. his corū. id ē
aliqui eorū curia-
lium. s. mō autē
obv. sed als. de-
est tñ.

Contra. Itaq. qd. s.
p. d. dicit indistin-
cte: scz ex bonis cu-
rials fugientis et
littantis. semen-
dari dānum curie
quā derelictis
hic declarat. s. p. p
annum sunt expe-
ctandi: et si nonve-

niant tunc de bonis eorū resarcietur dāns curie: vt h. subi-
cit. Item declarat in eo q. dicū hi tamen qui manifestis
curie neribus illigantur.

Contra. Annū. sic. ff. de req. re. l. i. et in aut. de litigi. s. omne.

Contra. De imaturo. l. valde. q. h. c. tñ redeat recuperat offi-
dimissum. vt. s. co. l. si ad magistratum.

Contra. arbiter. i. dispositio. vt. C. māda. l. i. re mādata.
o. preditis. vt. bono. propter scholares.

Contra. l. vel q. voto se offerat curie alicui q. nq. vt. ff.
de polli. si q. re. s. i. Uel q. hoc voto genit. vt multi sunt cu-
riales. q. p. q. remittunt p. tā. i. fit legitim⁹ q. fuerat na-
turalis p. oblatio.
libet fraude subtrahere cona-
ti fuerint curiis quas deserue-
rant consula. Itaq. si vocati
edictis itra anni metas: hi tñ
q. manifestis curie nextib⁹ illi-
gātur latere poti⁹ q. redire ma-
luerint. sciāt post emersum an
nū interpellatis. puiciātū mo-
deratorib⁹ ex lāctabitib⁹ su-
is curiis quas defituerūt esse
cōsilendū. neq. em̄ de imatu-
ro. p. iudicio tñ possunt bre-
uitatem causari.

Cabi alij sunt idonei et suffi-
ciētes non coguntur alij con-
tinuare officium. b. d. Bar.
Idem Augu.

Contra. Uis tā inueniri ilquus
arbiter. rerū pōtīq. invi-
bibus magnifico statu predi-
ctis: ac votiu. curialiū nume-
rositate locupletib⁹: ad iterac-
tionē quēpā trāsacti oneris q.
cōpellat: vt cū alij needū pe-
ne initiati curie sacris fuerint
aliōs cōtinuatio et repetitive se
pe functiones afficiant.

Contra. Magistratus municipalis
non dī extre municipiū. Bal.
Idem Augu.

Contra. Uimurū ipane nō li-
ceat extollere potesta-
tem fasciū extra metas terri-
torij proprie ciuitatis.

Cabi nō habet copia iudicis
ppria auctoritatē capi curia-
lis: et ad curiā ducit: et ei⁹ que-
stio dī infra tres mēses termi-
nari: als. iudices puntant. B.
Idem Augu.

Contra. Generali lege sancim⁹ vt
si q. suū decurionē cu-

officium ultra. ad quod. s. de iurisdi. om. iud. l. f. i. et facie
ad principium. l. de suscep. l. humili. Sed et tunc fallit si
publica est utilitas. vt. s. eo. curiales ultra. et facit in aut.
vt omnis obe. iu. s. f. i. g. t. col. v.

Contra. Generali. si quis. pura diuinuir. qui preest cis. vt
s. l. proxi. Accur.

Liber Decimus

a Cognitoris. id est presidio.

b Resultatē. s. decurionē resistente. et sic no. q. i defectū

Judicis iudicē. h. alicui facere se iudicē. vt no. s. d. inde. l. null⁹. als
defectū nō. h. suū ius amitteret. vt in ar. cōtra. ff. qd. me. cā. l. extat.

h. alicui et. d. l. nullas. et. s. de iu. fis. phibitū. tūc ergo aut quaterat

se facēt se ad militiā arma

iudicē. tā. cōuentur sub

magistro militūm

aut ad aliā. tunc

sub p̄side terre in

quam aufugit nō

sub eo q. p̄t militiā

tertiū. et. s. vbi

deci. vel cohār. l. i.

h. s. tē facū. s. si

ser. exp. v. l. i. et. ff

de ope. no. nū. l. i.

h. s. vbi. decur.

vel cohār. l. i.

c Tres mēses.

no. spāle cōtra. l. s.

de iudi. pperādū.

q. dicit de triēnō.

et et alia specialia

sunt: vt ibi. no. l. p̄n

ci. Accur.

d Dēna. extra-

ordinaria.

e Debitis. als

debit. als. pp̄sia.

S I quis decu-

tio. militiāz

armatā vel inermē

g. Tp̄s. etiā. xl.

annis nō videt q.

p̄scribatur. vt. s. d

p̄scrip. xx. an. l. p̄

scriptice. h. cōtra. s.

h. cohār. l. s. cohār

talio. q. b. p̄scribī

xx. an. s. p̄t dici

vbi iuit ad aliam

militiā tūc. xx. an

u. vbi h. iuit tūc

secus.

h. S Statū. decu-

rionā. vel dicas

i. militiā. p̄ma ve-

rior est. py. et facit

h. de agri. et. cē. cu-

satis. h. t. l. de fa-

bu. l. u. h. tē facū

h. s. t. q. quar. ps.

l. s. h. nullo obli-

cūlo. g. Sol. vt ibi.

H Lēadrini p̄cipalibus. i. decurionibus vel simi-

libus. vt. l. e. l. quilibet.

k Nichilominus. i. non ideo magis.

l Cōperegrinatiois. i. p. qd. cognitū exire territoriū: vt

subiicit. t. s. de adiō. diuer. iudi. l. q. neccellario. nūli sit pu-

blica utilit. i. vi. s. e. curialis ultra.

m Cura. debet ei facere q. alii decuriones seu p̄cipales.

n Cōpētū. i. tiro q. p̄mo nūc eligitur.

o Cōpētū. q. subeāt decurioēs: s. est nūc antiquior.

rie vēdicare maluerit si p̄sidis

desit copia eundē man⁹ inie-

ctiōē cōcessa sciat ad examen

cognitoris resultatē esse de-

ducēdū: ita vt moderatori pui-

cie si q̄stio fortasse fiducia de-

fensionis vlla generat: nisi in-

tra tres menses cām originis

cōpetēti disce p̄statione cogno-

uerit/ atq̄ cōicūtū cū pena re-

stituerit debitissim⁹ munēb⁹ / v̄l

liberū ab inquietudine pnūcia

uerit. x. lib. auri multā cogaf

exoluere: ei⁹ etiā officium pari-

dāni irrogatione teneatur.

C Si decurio dedit se militie

retrahef nec imabitur prescri-

petione. b. d. Bar.

Tmpa. Theo. et. Val. Augu.

S I q̄s decurio aut subic-

tus curie ausis fuerit

vllā affectare militiā: nulla p̄

scriptōe tgis⁹ munēt: h. ad co-

ditionē p̄p̄tā retrahat: nec ip-

se vel eius liberi post talē tpli

us statū p̄creati: qd. patrie de-

betur valeat declinare.

A I dem Lēodo.

Lēadrini p̄cipalibus:

et si aduocatiōē fungant̄:

nichilomin⁹ onus p̄griatio-

nis icūbat: nec publica cura

nisi in sua tñ curitate cōmitta

tur: et p̄im⁹ curie cū mūrib⁹

vniuersis explet⁹: ad sumū p̄

uenerit graduz: comitū p̄i-

mi ordinis fruāt post biēnuū:

dignitate prestita: in curialib⁹

tamen p̄maneat.

I dem Augu.

p Comitiū. i. comes eorum qui sunt in primo ordine
cum biennio steret antiquior vt hic adhuc tamē est cu-
ritalis seu decurio: et subiecti cui subsumt aliij. vt. f. i. z. s.
eo. l. curiales qui et facit. j. l. prox.

Q Ulos sumates. et primi or-
dinis eleadrini corpora

lib⁹ iurijs imunes et cēsem⁹:
vt voce libera commoditates

patrie defendant: cum pos-
sint si qd egere criminose pe-
cuniaris coherceri dispēdys⁹

estimabuntur autem presen-
te curia viri spectabilis augu-

stalis iudicio.

I dem Augu.

E Um q. xxx. ānis i aleā
drina ciuitate ciuilib⁹ i
heserit munēb⁹/corplib⁹ in
iurijs nō pecuniaris excusari

cōuenit: habita cōsideratione
videlicet merito: vt hoc bene

cogniti priuilegiū cōsequan-
tē nec eo passum fruāt indiget.

G Superior tenet confirmare ele-
ctionē faciā ab iferiorib⁹. B.

I dem Augu.

S I q̄s sp̄otaneos hypo-
nematographib⁹ munifici-
cos suis exhortatiōib⁹ ad pu-
blicas noiauerit functiōes: iu-
bēt nō expectādū et cōsensū

pro tpe viri spectabilis augu-

stalis q. fuit pleriq̄ venalis⁹:
h. vtriusq̄ p̄tis sufficere volū-

tatē: vt cōpiat functio quā nūl-
lus icūsat: tūc ad memoratum

judicē tā noiati q̄ etiā curato-

rio: et sona relatōe currēt: quā
si suscipe vel cōfirmare dillu-

lerit sciat se. xxv. li. auri condē-
natione plectendum.

R No pot q̄ seruire et substi-

tutū: nisi habeat ad hoc priu-
legiū: vel sit illustris. b. d. B.

ratio accipiebant enim ad melioreū: vt. s. de iure em-

phi. l. fi. in priu. Accur.

b Tographi. ideo subiecti q̄si scriptura q̄ in talib⁹

cōtradicibus est necessaria. vt. s. e. t. l. i.

c Venalis. no. ad qd. s. qui puo. nō est ne. venales.

d Utriusq̄. i. nominatis: et nominati.

e Curatoris. als creatoris. et als creationis.

f Confirmare. no. q̄ superior p̄fir mat qd. facit iferior. ad faciū cō-

qd. in aut. de defen. ciui. h. i. iterum.

De decurionibus

fo. Cxxxviii.

Dillus. in l. p. tiponi casus talis. et dicitur quod si aliquis officium exercere nisi fuerit ei spâlius hoc cœsum. et si speciebus officiat: sed si fuerit effectus illustris propter aliquam dignitatem quam adeptus fuerit suo periculo in predicto officio

substitutu poterit ordinare.

b Generis. ad qd. s. eo. quotiens Accur.

c Decoratus.

Seruit. no. nemine posse regi sub seruire substitutu. si sit speciebus et magis si sit clarissimus: ut hic. et ar. ss. fo. inter artifices. et statuli. sicuti. et l. fi na. et f. de ca. tol. s. ne aut. et de iu. empli. l. s. fin. Sed hoc fallit si curialis fut illius: ut hic subiicit. et s. de epi. et cleri. Lad su militadum. qd. ho die corrigitur in illis casibus qd. habet. l. s. l. s. et l. pe. et ss. qd. metus c. illud. et de cost. pe. qui aut. s. i. et de arb. labo. s. fin. Itē si prim. sit in utilis supponitur aliis. vt. l. de prin. agen. in re. lagen tes. in s. et s. de fa. fanc. eccl. l. q sub pietatu. Item ar. contra. s. de na. lib. l. s. q. semper. cont. in s. et s. de epi. et cl. l. s. q. s. et ian. ascriptios. Itē fallit propter pri legiū ut hic subiicit. et s. l. nemine. Item arg. contra. l. l. doctici.

D Eqs. nota qd hec lex est spe cialis: qd hoc princi peps vult. vniuersitate iure natu. s. plana. sic et s. eo. l. doctici. nec est idem in alijs licet in cor

princi pio. iure sit reda pta. et sic est contra. s. de no. co. co. s. pe. sed hic speciale. qd luntas sic princeps vult: ibi non lexest. et s. l. s. id est suis. Accur.

f Natus est. ad hoc. ss. e. l. s. s. in filii. s. Liberos. liberi dicuntur usq; ad trinepotem: poste ri in infinitum abunde. vt. ss. de grad. l. iuris consultus. s.

g Juliani. que est. s. l. eos induit. que dicit ex quo filii non trahunt p. cō conditionem pris ad aliquā ciuitatē qd tunc matres sal tem sequuntur. unde cum hic nō trahat originem p. pa trem videbantur trahere per matrem per illam. l. qd hic remouet.

h Idem Augu.

S ille qui ex filia decur ionis antiochene splē didissime ciuitatis et p̄f qui nullius alterius ciuitatis mu niss debeatur procreatus est sub examine provincialis iudicis: vel sponte confessus / vel certe conuictus fuerit qd ex filia sit curialis progenitus: et al bo decurionum ascriptus fue rit: nulla sibi superesse faculta tem negade: vel evitande con ditionis existimet: et curialem nō asp̄nari fortunā aut matini sui p̄tentet: nec dubitet se mu niss curialibus subiacere. qd si quē curia de qua presens sanctio loquitur natum ex filia curialis minime fm p̄stitam or dinationem sibi sociādum cu rauerit: prole eius pulsare nul lo modo penitus poterit. nec enim patimur conuentionem eiusmodi premisso filio quez curialis filia ediderat: a nepote: vel pronepote: vel viterius incipere.

Idem Augu.

D Octicij viri clarissimi ubemus fortuna super curiali conditione nullo modo inquietādam: nec fa cultatibus eius: sed eo qui hu tismodi conamen inierit sacrilegiū penam luituro: omnes qui post peractam illustrē ad ministrationem vel adhuc in ea positio patre suo gignuntur.

cu. l. sacrilegiū. Accursius.

q Illustrē dicit docticij qui et clarissimus. vt. s. et illustris aliquando fuit.

300

pe. pena huius crimi nis. ff. ad. l. iul. pes

cu. l. sacrilegiū. Accursius.

q Illustrē dicit docticij qui et clarissimus. vt. s. et

illustris aliquando fuit.

C iiiij

Liber Decimus

Dominus hec
lex respiciunt
timā partē rubri-
ce. et zeno loquitur.
in quo statu inue-
nit eos dimittit. ut
C. si ser. expon. re.
l. mouet. et no. ab
lito. i. post iniū-
ad ept. est. s. digni-
tatem.

b Imperij ac-
cipe. i. ad actū te. et
not. q. hec pīla ps
vīpī illuc eos te.
corrigit per. l. p.
ximam.

c Quādōcūq.
istud quādōcūq
strīn. q. sonet in-
telligēdū est. vt
j. de fabi. l. u. vt
sic sit sēsū. siue an-
te dignitatē siue
postea dum tamē
post parris natu-
rale fortū. p.
D. vi. l. eo. ti. l. fi.

d Data. vi. s. p
xi. t. l. neq. do. t. l. si
xile.

e Substitutos.
ad hoc. s. o. l. nū-
lus qui. cum con-
cōr. suis. Item fa-
ciat in aut. vt ordi-
ne. col. v.

f Etiam post. re
pete cum.

g Quocūq. id
est siue ante nūm
perium siue post.
Et postea. repe-
te cū. a faci. l. p.
et. l. fina.

Dīue. cōstitu-
tionē. vt. s. l.
proxima.

i Certas. q. d.
no. oes. vt. s. l. pro-
xi. s. hos autem.

k Hos etiā. hic
refert principium
l. superioris.

l Ab initio. lo-
quebat ei de illis
quod erat adepti has
dignitates ab ini-
tio. i. post initium
imperij et ante
fuerit constitutio.
et sic ad p. r. ita tē
poterat trahēbatur.
m His enim. be-

tur a curialium intentione de-
fendantur: una cum paternis
sine dubio substantijs quas
cum persona patris a curia-
li nexus liberas esse nemo dis-
simulet.

N Imperator zeno. Augu-
stus.

Dīue. ex his q. obno-
xī curie cōstituti ab ini-
tio felicissimi nostre pietatis im-
perij comitū priuatarū rerum
siue vel pīssime auguste partiis seu
comitis largitionū vel
comitis domesticorū q. sto-
ris vel magistri officiorū licet ad
actū administrationē gerendū
puecti sunt: vel in posterū p.
uehenk ob hoc curialū mune-
rū lequeos nolumus euitare.

Sed obligatos cū liberū suis
q. cūq. p. genit. et facultati-
bus suis post administrationē
depositā curie cōmoditatibus
inseruire. nisi forte alijs pri-
uilegijs sup hoc legib. cognitis
muntant. Nā alia vniuersa le-
gitima vel ex pīlōibus data
priuilegia integra volum. illi-
bataq. fuari. Ne tū indulti ho-
nores inane nomē retinerevi-
deant: dignitatū titulis potiā-
tur p. substitutos suarum peri-
culo facultatiū curialib. mune-
ribus ridentes. habeatq. inte-
gra illibataq. priuilegia digni-
tatis. Eos hō q. vel pīatas di-
gnitates ante initium nostri ipe-
rij cōsecuti sunt cū facultatiū
suis etiā post. eā dignitatē p.
genit. filii a curialib. nerib. vīlōne decreuimus liberari.

C Illos aut qui quocūq. tpe
patricij vīlōles aut pīlōles
facti sunt. aut in posterum fue-
rint: aut magistri militū. vīlōne
fecti pītōto orētis: vel illuri-
ci. vīlōrbis. administrationē i-
actu positi quandoq. gessest
aut postea gesserint. oīmō cūz
facultatiū suis. et post eam di-
gnitatē p. genit. filii a cu-
rialium nerib. vel onore de-
cernimus liberari.

Impator. Anasta. Au.
l. mō. patriciarū honorē fuerit consecutus. siue in-

ne dico corrigi. hīs
enīm. ic.

n Per illustrē.
ecce omnes supe-
riores admiraltra-
tores dicuntur il-
lūtates.

o Acquistum.
quo ad vanum no-
men.

p Seruari. scilicet
in plenum.

q Concessa. scilicet
ante zenonem.

r Potiātū. vt
non teneat. fui-
re per substituti. et
sic i. hoc corrigit i
aliquo. s. c. l. null.

s Esti. i. quīs.
t Adē. non er-
go ex toto tollit lex
zenonis. scilicet in
his qui sunt ade-
pti dignitatis pre-
dictas ante pī-
cipium imperij et
factam coniunctio-
nem. sed totum re-
ducitur ad illō qd
q. pī. dicit.

u Excitare. vt

s. de legi. et confi.

l. leges. a. s. de fide

mltrū. l. compara-

tiones.

C Urialibus.
Hę lex tra-
ctat quomodo cu-
riales liberentur a
fortuna curier. sic
respiciunt pī
rubrice. et facit. s.
eo. nemo.

v Si. pater-
familias vel filius

sub

stanrijs potiank: etiā pītōt

eos post due memore

zenonis cōstitionem siue per se si

ue per substitutos suos curie cōpetētia munera

subiisse: eadē videlicet pītōtē diue memore

zenonis ex die q. pmulgata est suas vires obti-

nente. cū conueniat leges futuris regulas im-
po

nerem prēteritis calūiae excitare.

Impator. Justi. Augustus.

C Urialibus cōsortijs consulentes cense-

musst nemo sibi blādia: et nō certis mo-

dis sese liberū esse existimet: sed pro nostra for-

ma tantūmodo sciat posse libertate sibi curialis

cōpetere conditionis: omnib. anterioribus mos-

dis quos non comprehendit pīfens sanctio et

presenti die antiquandis. Si quis. i. gītūr vel sū-

mū patriciarū honorē fuerit consecutus. siue in-

Primo
nō sit
nisi alia
dignita
te prece
dente.

familias. vi. i. de consul. l. s. Et no. q. nemo sit patrīti⁹ ni
si ante habuerit alia dignitatē. vi. i. de cōsul. l. ante p. Itē
nota q. duocēcū numerant dignitatis quibus liberan
tur a curia; et cēdē liberat a pars potestate. vt in aut. cō
que de dignitati. et due p̄mē hic posite liberant sola ele
ctione. vi. i. sic subij
curat finis hoc non
ob. s. de ob. l. a. cō
muniū. nā i. sola
dignitas fuit col
lata.

a C honorarij. si
ne admīnistratōe
b C ordinarij. vt
admīnistrant.

c C consularis.
ille est consularis cui
datur dignitas cō
sulū. cui li supad
ditur admīnistratio: nō dicit addi
dignitas. vi. i. de
cōsul. l. p. et no. q
psul stat post p̄n
cipem ponit in in
strumētis. et i. aut.
vt pre. no. ip. ac
et in aut. cōsul. que
de dig. i. p̄n. col. v.

d C prefectorū. q
diuersas dioceses
vi in aut. consti. q
de dig. in p̄n. r. q
libi. et nota q. nos
et p̄ter orientis de
quo. i. specialitati:
cit Accursius.

e C Urbicanam.
vtriusq. rome. vt
i. de p̄n. v. b. cō
l. i. Accur.

f C Cōdicionis.
se curialis.

g C Ediderit. fa
cit. s. l. proxi. et i.
de p̄n. ag. et i. in re. l.
quicq. et s. de li.
et eo. lib. l. i. t. s. de
mūpijō. l. mūpena
lis. q. his illib. et s.
de lube. cau. l. s. et
ff. de scna. leman
cipati. q. i. Szar.

Delicti
p̄s an
noceat.
ad feu
du filio
lā nato.
corr. i. eo. ti. Lēnatores. in fi. et ff. e. l. i. i. q. in filijs. et de pe
l. mōris. q. ille. et sunt hec ar. ad seudum ut delictū p̄s nō
noceat filio iam nato vel noceat.

h C prefecure q. storis. si habeas p̄fecturā q. storis. id est
questor finis Azone. als p̄fecture. tunc subaudi patroni
quod est. i. et finis hoc dignitas aduocationis in foro que
stor liberatur. et alijs fiscis subiicit. qui. f. erant duo p̄ sim
gulos annos. vt. s. de aduo. diuero. i. d. l. fancum. et l. bi
nos. Accursius.

i C Tani p̄fecture. vt punctu loco copule et. als est p̄
fectura. et est sensus. i. p̄fecturā orientis finis Azo. et als p̄fectu

re. tunc die patroni dicotam re. et finis hoc bene subiicit
vibicarie. q. in foro p̄fecturā aduocati. et hoc habent: als
opereret dici repetiti de eo. q. s. de eo dicit ante vel post
dignitatē habitā patronat. et finis hoc no. aduocatos pre
fectorum habere idem priuilegium quod aduocati fisci.

vi. s. de aduo. di
i. l. post duos. Ur
plantū repetiti si q. s
fuerit cōficiū. ho
norē p̄fecture que
storiū. et ē plana
et q. subiicit cū ad
fisci re. p̄t legi. cū
superiori et inferiori
littera.

k C liberantur.
hoc ex antiquis le
gibus.

l C Cum ad fisci.
hoc refertur ad eū
articulū ybi. d. hoc
modo dixi.

m C polib. hoc
ex antiquis legib.
hodie sicus. vt. i.
S. ex euo.

n C Principes
agentiū. hi sunt de
corati dignitate. p
consulatus et i scri
ptis conuenientē. et
nō satisdant iudi
cio sibi. vt. i. de p̄n.
age. in re. l. i. et s.

o C Nolite mēo
rie. ob hoc. s. dicti
p̄xi. q. militabant
in sacris palatiis:
hou enimerat tri
na milia. erat cī
milites memorie
epistolarii. erat et
qui militabat in li
bus memorie. ali
qui in libellis co
gnitionalib. et sen
tentij: vt. hic dicit
hi excusabā. a sor
didis et alijs q. us
dā muneric. Jē
tue p̄uenie bantur
nisi apō magistrū
officioz. Jē finita

administratione erāt comites consistorij. vt. i. de proxi. s.
scri. l. i. et i. i. et i. primos. et i. in sacris.

p C Suicperant. repeate ex antiquis legib. sunt libati. hoc
q C Polib. q. tpe. ad q. s. de offi. ma. of. l. i. j. (et re.
r C Sobole. ante vel post dignitatem nata.

s C Ex euo. lab hoc tpe. et antea. t C progenitos. i. an
dignitatē p̄s: aduocatis fisci vi. alia de superioribus.

v C dō est cōcessum. vt. in quinq. p̄mis noīans hac. l.
x C progeniti. an sez dignitatē habuit patronat. fisci.

y C Ex trib. sic. s. de adop. l. cū adoptionis. et in isti. de he
re. q. ab inter. s. admonēdi. **C** Si f. aus. q. m. u. d. t. n. s. i. c.

Liber Decimus

Sliber tus. aureo. per quod habet ut finis geni quo ad honores. vt. ff. de iur. aur. anu. lo. l. pe. et si. quod qualiter fiat norau. s. de iur. re aure. anu. l. si. et ibidem. l. i. qualiter natalibus. hodie in hoc cōsequit manumissus ex ipsa manumissione et sic non habet locum hec let. vt in auf. vt lib. dece. i. pru. Accursius.

b Legis. scz. scellie q̄ punit in dāno extraordinary cū infamia. vt. s. ad le. vscell. i. que hodie est correcta ut modo no. sed fūli liberti sic. vt. s. de dig. l. libertoriū. itē. de epi. et cle. tubem. seruos.

Res. editio. quicunq̄ erat offm̄ edes custodiare. vt. ff. de lo. publi. fru. lediles. et ff. de pe. et com. rei ven. l. lectos. et no. ff. de edil. e. l. i. pun. Accursius.

d Congruenti. et dō si fuit ignorans redditur ut subiicit.

e Processit. domino ignorantiae. Accursius.

f Subiugabit. scz. intra. trr. dies er. quo scieris cū ad tale dignitate promotum; postea enī nō audieris. tmo liber et geni erit nullo iure patronat. suato: quē admodū si te sciente ab iūto foret ad p̄tus: sed ipse aut ea fructur si dignus appareat / aut ea tamq̄ indigne spoliabitur existens nichilominus liber et ingenuus. vt. l. q̄ mi. non posl. penul. et si. hoc ita si ad dignitatem. nam secus si ad ciuilis munera seruum aspirare concesserit. nā seruus tunc confiscabitur cū verberibus. et dñs pro his omnib⁹ que seruus male egit constrictris tenebit. vt. l. de tabu. l. ge uerai. p̄y. Item hec vera si quinquenū non transiuit a die mortis matris. alia nō subiugabit. vt. s. de statu defun. l. si mater. et facit ad hoc. C. de ser. fugi. l. si. et de su. et le. et libera. et de libe. cau. l. nō mutat. et ff. de re iudi. l. i. his et. l. de agri. et cen. l. colonos. et ff. de offi. p̄l. l. barbarus.

De prediis decurionum et.

Impator Dio. et maxi. 3

Sliber tus vel ius au- reorū anu- lowum ade pt̄ non est vel natali- b⁹ suis non restitut⁹; preses prouincie non tantū curie participare nō per mittat; sed iuxta legib⁹ severitate cōgruenti pena vlcisceſ.

CSi seruus sc̄iēter patitur se ad dignitatē vocari: remouebi- tur et punietur. si autē ignora- ter renocabiſ tñ. h. d. Bar.

Imperator Augustus

Dives prouincie si ei q̄ edilitate fungit seruus tuum esse cognoverit: siquidē non ignarū cōditionis sua ad edilitate aspirasse prospexerit obviolat seruili macula curie dignitatē cōgruenti pena afficiet. Sivero cum opinione pu- blica mater eius pro libera ha- bereſ ex decurione procreat⁹ ad capescendum honorem er- rore lapsus p̄cessit: domino tuo eum subiugabit⁹.

De prediis decurionum line decreto nō alienādje. **D**ecuriones nō p̄t vendere bona immobilia sine decreto: als non valz vēditio. et em- por p̄dit p̄ciū et restituit re- cum fructibus. Barto.

Imperator Galen.

De p̄diis decurionū.

Si quis ex hac. l. potest notari q̄ venditio rei facia a curiali nō tenet nisi sit facta cum au- toritate iudicis. quod tamē hodie non observatur in ciuitatib⁹ lombardie: licet debe- ret obserwari. cum imperator hoc constitue- rit vt respu. diui- tes curatores ha- beret. vi. l. prox. in fi. ibi. ex. sensu rc.

Si quis decurio- nū vel rustica pre- dia vel urbana ven- ditor necessitate coact⁹ adiicit inter- pellet iudice p̄petetēm: oēsq̄ causas sigillati qb⁹ strāgula⁹ exponat: et ita de mū distrahen de possessionis facultatem ac- cipiat: si alienationis necessita- tem probauerit. Infirma enī venditio erit si hec fuerit for- ma neglecta. ita enī fiet vt nec immoderat⁹ vēditor nec em- por: cuiuscūq̄ sit conditionis inueniatur iniustus. deniq̄ ni chilerit postmodum quoven- ditor vel circumuentum se insi- dijs vel oppressum porētia cō- paratoris queri debeat⁹. quā doqdē sub fide actorū et de ne- cessitate distrahetis: et devolu- tate patuerit cōparentis. Q̄ si quis cōtra vetitum occultis molitionibus per suppositas⁹ fraude psonas cuiuslibet loci quē in ei. decurio distrahebat⁹ p̄tor extiterit: sciat se precio qđ dedit eē priuatū: et locum quem comparauit cum fructi- bus esse restituendum.

Decuriorū et liberatio de- bitorū ad curiā p̄missi nō dī- fieri line decreto curie: et q̄cqd redigif dī revolui ad curiā et eō mō dī fieri locatōis. B.

Dec vēditio rei heredi- tra. l. ne lice. ha. metro. l. i.

Dec venditio. hic nō. qualiter venditū res curie vt hic. Item qualiter curialis. vt. l. de ven. re. a. l. fi. Itē q̄litter ecclie. vt in aut. ho ius porrectū. Item qualiter si- sci. vi. s. de fi. instru. et iur. ha. fi. l. i. et de ven. re. fi. cum pri- ua. comū. l. i. Item et not. qualiter libertetur debitō curie vt hic. Sed. p. intelligit hoc quando pen confessionem. si autem per solūnōm nō sufficit solū curatori cūmatis fm. eum. Item nota qualiter ciuitatis debitō liberatur. vt. l. de solēt libe. de ci. l. i. Item qualiter fisci. vt. s. de cot- ueni. fisci de. l. i. Accursius.

h Necesitate. res familiaris de q̄ necessitate loquit̄. C. de rescin. ven. l. non idcirco.

i Competemē. et. s. de vendi. re. cu- ni. l. i. i. fi.

k Strangulat. id est rediūr. et lo- quitur ironice: q̄ si male est quendam/ sed necessitas co- ḡit. sic. ff. ad fili. i. occisorum.

l Infirma. sic. ff. de reb. e. magis. s. s. et. m. Immoder- atus. i. sine causa.

n Debcat. sic. ff. quod merus eau.

l. i. et. s. de trāc. l. transactiōnē.

o Quādoqdē. id est quis.

p Suppositas. sic. s. qđ me. eau.

l. i. si per impesso-

nem. et de anc. nu-

tol. l. pupillus. s. i.

Accursius.

q Priuatū. sic.

s. de rei. ven. si fun- dum. et. l. domum.

et. l. de agri. et cen-

l. que ad modum. s.

s. de fide instru.

et. l. haste fiscal.

l. i. et. s. de pre. trr.

an. l. Sed arg. cō-

a **C**Acta forte presidis.
b **C**Majoris partis.sic. ff. de tu. et en. da. ab his.l. vbi. et
b. de decu. nominationum. r. l. de lega. si aliquod. item facit in
aut. de ali. et emphī. & emphitosis.
c **C**Dictum est. in grecis legibus. vel dic hac lege eo q
seleniter fieri man
davit.

d **C**Que. mune
ra.

e **C**Solatio. id est
expensi aliqua q
solatiū est illis qui
b. datur. sic. ff. cō
munita predi. vē
ditor. & si constat.
Accursius.

f **C**Uel. propteriam
vel dic. s. quando
idoneo. hic qn non
idoneus est codi
ctor. ad qd in aut.
de man. priu. & nō
permittas. col. iij.
g **C**Idonea. que
esther facilitate e
am conueniendi.
vt. ff. qui sa. cog. l.
ij. et de publi. l. lici
tatio.

CUriales. de
creti. nec mi
noris vēditur res
sine decreto. vt. s.
de of. eius qui vi
ce all. ij. et de ep.
et cle. aut. hoc tū
pouretum.

i **C**Permitnit.
specialissimū ius
s. de iur. & phi.
l. in priu. regula
riter contra. vt. ff.
dere. iur. l. cui ius
est. et ē ratio. quia
facili. vendunt q
donent. sic. ff. ad
vel. l. iij. sed & mu
lieri donare pmit
titur non fideiube
re. Item facit aut.
de non alie. & quia
vero leonis. item
potest hic esse alia
ratio quia contra
ius cōmūne dī
citur decretum in
renditione exigi. ergo non trahit ad consequentiā. vt. C.
de pigno. l. in quorum.

in vēdi
k **C**Non redhibendo. si quis emerit sine hac forma. vt
tū de no
l. s. l. in s. curia cocor.
in alia l. **C**Intelligi. nam in renditione est preciū. nō in alijs cō
contraci. tractib. vt. ff. o. zrahēn. emp. l. b. & i. et est sic. C. de testia. l.
bus in. non codiculū. Accursius.
terent in. **C**Urenditione. intercedente necessitate non sponte. vt

l. l. Accursius.

n **C**Theatralis. i. cōptores talium prediorū cōsue
rantaliquid dare ad ludum theatri.
o **C**Tabella. als tabellio: als tabella. i. p delegatū: q: q
cause tc. vt. ff. de of. procon. ncc quicq. & fi.

p **C**Maioris par
tis. sic. s. l. proxi.

q **C**Currit. per
circulum. vt. i. aut.
de defen. ciui. & in
terim. col. ij.

r **C**Judicis. ordi
narij.

s **C**Sententia. i.
decreatum.

t **C**Quādo et qui
bus quarta pag
debetur. vt. C. qn de
bet. et qd. et quan
do est heres non
curialis vel quan
do curialis sed nō
in totum. vt. l. l. &
l. i. in priu. et. l. iij.
in priu. i. qd. de
betur. R. a curia
lib. vt. l. i. l. priu.
qualiter distribua
tur. i. diuidatur in
ter curiam et here
des quod habes.
l. i. l. i. l. & i.

CQuando & qd. qta ps
debetur ex bonis decurio
num. et de modo distribu
tio eo sum. 74.

CSi extraneus succedit ali
cui decurioni. debet curia ha
bere quartam. Barto.

Imperator Theo.

Idecurio
nū cōsortio
sit alien. q
curiali suc
cessit: cōpe
tēris eidē
iur. siue ex
asse siue ex pte heres. sit bono
rum ve. possessor: pte qrtāure
optio a curta. peti decernim.

CUriales debet h̄e qrtam
extraneo succedere curiali: nō
tū de singulis reb. s. facta om
nium divisione prout hec lex
exprimit. h. d. Bar.

Idem Augu.

ΩEminimus nuper emis
sablege duali portione

na. li. cōmuniū. & ea vero que. et. l. de his qui spon. mu. su.

l. fi. et no. optime. nam sū p. ius pēdī tripartitum est

nam aliud est bonum: aliud est melius: aliud optimū. bo
num est ex quo tantum est exceptio. vt. s. de iur. l. & ius.

melius ex quo tantū iudicis officio est peritio. vt. l. co. l. in
bonefider. optimū est qd est r̄ndiq. ex eolb. suis pub. circu

l. ballatū: qd curia petitione inducit p actionē. vt. h. 7. s.

ΩEminimus. emissa lege. vt. s. l. proxi.

Jus pe
rēdī tri
partitū

el.

(e. s. l. i.)

Liber Decimus

a. Ad quēcūq; excipe vt. i. in s. l. s. sed et s. et s. extra-neum. qui videtur contra.

b. Sed multi. s. curiales qbus deferrur dicta quarta.

c. Particulam. s. quartā rei. sic. C. de inof. testa. si quis in suo. vbi appellat minusculam quartam.

d. Participib.

id ē hereditib. et no-ta ar. contra pessi-mos et maluolos coheredes q. ppe vni minimā por-tionē vñ alteri⁹ ma-ximā iudicā minu-tati pura p. sulcos hereditatem diui-dere veletiā p. par-ticas cupiunt. De-

diuiso
q̄is cē
d. beat.

quartā de facultatibus curia-lū fati mun⁹ implētiū q. ex q̄li bet nouissima volūtate vel ab intestato etiā ad quēcūq; pre-terō si ad filios curiales de-ferantur curialū deputasse cor-porib⁹: s̄z multib⁹ tanc⁹ corrupē di toti⁹ p̄imoni⁹ occasiōe ca-ptata vniuersit̄q; rei sibi. p̄i culā vēdīcādo: adeo totas di-lacerāt facultates/ vt dū p̄ti-cipib⁹ relictarum opū nocere cupiūt sua q̄ḡs iura p̄cipitent: quo rū nūmā lucetā p̄uida di-spositione refrenātes: p̄lis q̄dē curialibus occupandi sua au-toritatē res mortui copiaz denegam⁹. heres aut ad quē ab intestato vel ex postrema vo-lūtate directis vel fideicomis-sarijs vñb̄s decurrunt hereditas: oē p̄imoni⁹ qđ relictū est in p̄tes q̄tuor diuidi p̄ciunt: vt reb⁹ totis in sortiū casum de-duci⁹ vel curie q̄dratis: vel he-redi aut fideicomissario p̄ vniuersitatē dodrantis electio ex fortis felicitate p̄figurata. s. vt p̄fati successores et curia p̄mi scui rex dñi liberabūt icomo-do. Naturale⁹ q̄ppe vicium ē negligi qđ cōiter posside⁹: vt q̄ se nichil h̄re q̄ non totū ha-beat arbitret⁹: deniq; suā q̄ḡs p̄te corrupi patif dū iudicet a-liene. S̄z vbi q̄ta p̄s bonoū mortui curie d̄z offerri/ imobi-les q̄dē res q̄ nec latere facile possunt/ nec cuiq; si diuulgenſ officiūt sub aspectu etiā curia-lū estimari diuidiq; p̄cedim⁹: mobiles aut res vel se mouen tes vel insfra vel si qđ etiā in hmōi iure consitiat/ in mediū proferri diuulgariq; non pa-tiūtur: sed iuratis successorib⁹ cum apud se diligenter existi-reg. l. de mō. h̄z aliē intelligitur. Item alē datur vni electio alia ex causa, vt. j.

de metalli. s. que est contra. Accur.

b. Naturale qui ppe. no. sic. ff. de leg. i. c̄i pater. h̄. dul-cissimis. et de admittu. l. iiii. h̄. appetet. et de fer. vi. pie. l. in-re communi. Sed arg. contra. ff. pro soc. l. marito. Item fa-cit. ff. de tute. l. in eos.

i. Non totum. sic. ff. cōmo. l. si vt. h̄. fina.

k. Officiunt. nō fieri qđ alij. p̄dest et nemini nocet. vt. l. de prepo. sacri cu. l. flet. s. de preci. k. pe. offe. l. rescripta. etno. q̄ inducitur hic q̄ pro re imo-bili non agitur ad exhibendū qđ per se patet ut hic di-citur.

l. Credi oportet res. sic. s. de fidem. l. si. et in auf. d. col. h̄. super. et. l. pro xi. s.

m. T. Dūiuitias. sic. ff. ad. l. aquil. si q̄s testamētum. h̄. pe. er. s. de ali. pu. pte. l. iij.

n. Jurata fide. Jurs. sic. s. prior. h̄. et est mento argu. q̄ rex iura vroxis mēto patefacit bo. credit̄ na heredibus. Itē bōis vi vasallii feuda. sic. s. ri des-de his q̄ ad ec. cō. c̄i. l. presenti. h̄. sicubi.

o. Compellantur. sic. C. ad. l. iul. de vi. pu. l. tutoris Accur.

p. Estimatio. s. si diuidi non pos-sunt.

q. Transactio-nes. si res sit du-bia alē non argu.

s. de transac. l. pie-ses. accur.

r. Curialium. i. q̄ filij sint curia-les. ad quod est se quens similitudo sic est cōtra. l. iuu. i. l. i. in pun. solue-ri ibi.

s. Censimius. vt. s. in princi. h̄. iuu. l. t. Principalis. decurioni seu cu-riali. vt. s. de decus

- a **D**ominis. non habet ens curia quartam.
 b **A**lienum. i.ii. i. i. in puer. contra. so. vt ibi.
 c **T**rienni. quadriennio quarta sicut in suspenso.
 d **F**ructibus adiiciatur. hic videlicet matrimonium vinculo pene aliquatenus astrungi. sic sunt ar. 5. de iuncti. sicut puer. libera. et. ff. de verb. obli. l. titia. et l. liliplatio facia. sicut. ff. de codi. et. de ticio. q. ibi. huic sicut. rc.
 e **C**onstitutur. scz hoc casu cu. nō nubis curiali cu. curia habeat q. rta. at q. nubis curiali curia nichil habet. vt hie dicit. et sic nō ē loc. hmōi iuramento.
 f **S**i quis curiali bus. vel filia bus. vel. et. vt patet ex sequentibus.
 g **Q**uerela. q. est quarta sue portio. ab iunctato iure isto. vt. C. de in. of. test. cu. querit. s. iure aut. secus. et dicit. C. d. i. o. test. aut. nouissima.
 h **A**lio. scz se. minus vel. ceteris.
 i **W**inuma. legi. tuta iamē ob. co. putatis maribus & feminis.
 j **M**asculis. in minima institutis
 k **Q**uartia. sic. j. de his qui sponte. mu. su. l. i. & i. auf. de na. li. curie depu. q. i. s. hodie nouicium. vt. in auf. de trien. et se. q. excipiat. co. iij. & q. mo. na. cf. sui. q. si q. ait. col. vii.
 l **E**x pmixione. habent ergo p. nichilo femme. q. minus curiales ha. beat. quartā omni um nisi sit nupta curiali. vt. i. pxi.
 m **N**on migra. uerint. nō nupse. rint curiali.
 n **E**xtraneis. vel datiuus vel ablatiuus.
 o **I**n reliqua parte. s. quartā quā predicta debet habe. re instar maris curiales. vt. i. prox. q. et generaliter.
 p **T**heodosiane. q. est. s. l. prox. q. ad filiorū. volebat ens

illa nil ad curia pertinere si talis est filia instituta q. sit nupta curiali. sed illud intelligitur si sibi est totū relictū non si extraneo vel filie non nupte tali. vt hie.
 q **C**onstitutio. tori. si tātu pōt auferri extraneis q. tām ha. bent. alio auferē q. habent. et q. deficit nō auferetur filie et subiicit. sed si sunt filie non nupte ille institutio aut filii nō curiales q. aufer tur eius touz. Rn. hoc q. ad curia. et q. ad curialē q. du. as quartas habet integras. vt. i. e. q. nullum. et hoc contra extraneos vel con tra curiale. q. tātu est ultra quartam. s. iuntur filii nō curiales vt. haveat debitum bonorum subfidiū.
 r **C**olligenda. scz s. quarta sub. audi. et. nō filie dāda. Accur.
 s **Q**uarto da. tione. sive solā q. tam sive et. am. pl. q. habeat.
 t **P**er maritus. sic. s. de na. li. l. si quis. q. si. et. s. l. p. xi. q. ad filiorū. et in auf. qui. mo. na. cf. si. q. et. hoc simi. liter.
 v **O**bierit. vt si nō succedit solē curiali vel sola nupta curiali curia habeat quartā. et vna curiali. vel nupta curiali. alte au tem due diuidant iter oēs filios etiā curiales. vt. ar. C. de bo. p. scrip. l. fi. Accurius.
 x **S**ed et si qd. dixi filii curiale. habere integrā qr. tam et filia curiali nuptam habere in togram quartā. s. es. rc.
 y **L**egē. p. leni superiorē. q. ad fu. liorum. videbatur sufficere vnum. es. se curiale vel vna filia curiali nuptam. vt curia in totū excludatur. s. nō est ita si alio quib⁹ est relicta sunt nō curiales. q. tāc curialis quartā curie residuum inter oēs liberos diuidit. vt dixim. vt. legē. fm. p. si filio. rc.

Liber Decimus

De iponē, lucra, descri.

a Dignitate quod hodie non sit nisi per. xij. dignitates vt. s. de decur. l. fi.

b Occallone. tali de quali d. s. de decur. l. nemo iudex et. l. si quis decurio. nō dico prescriptione: ne sit cōtra. s. de prescrīp. xxx. an. l. prescriptione. et. j. de agri. et cen. l. cū. sa-

tis. in pun. li. xi.
c Curialis. nā si non est copula ta curiali nō possit dicere testim inof. l. minus haberet quarta.

d Uel filiabus. scz talib⁹ que sunt nuptie curiali.

e Sz alijs. qui non sunt curiales. aljs securi. vt. s. l. p. xi. in fi.

f De iponenda lucra. descri. als lucratius. i. rebus trālati. tit. lucratiuo. als lucratiuo rū. et similiter expōnit. et dic differen- tia inter hūc et su- periorēti. qz in su- periori titu. quar- za rei ton⁹ das curiae. h quatuor soli di. m. Et illa qrtā d' olo⁹ red⁹. vt. s. ti. l. l. i. h attīncti soli de imobilitbus m̄. vt. i. p. hui⁹. l. Et ibi de ti. successiois m̄. hic de q̄li- ber etiā iter viuos per que apparat q̄ q̄nq̄ vtraz descri- pto. occurrit. s. quā do succedit curiali ab extraneo.

D Escriptio- ptio- nis. i. impo- inois descripōne. i. pre- statōe. iij. siliquarū. h Siliquarū. i. solidarii. quod dic vt. s. de epi. et cle. aut. sed hodie. i Jugationib⁹. i. possessionib⁹ imobil⁹ vel qz ad iuge- ta metunt. vel qz iugo arant. et die fm. M. q̄ onus descripōne siliquarū et quod iponit qf curialis rē imobile lucratiuo ti. tradiderit vel reliquerit alicui qui sit eiusdez ordinis in eadem ciuitate. et imponitur ipsi possessori lu-

cranti. vt. s. h res vero te. lia bru k hūanis. i. holb⁹ liberis. s. v. l. suis. et qd subiectivl. p. i. ta inter l Alili. s. rationalium. nam cetera indubitanter aia- mobilia inter mobilia de quibus subiect contineat. vt. ff. dever- muerat bo. sig. l. mouenium. Accursius.

m Maiores. i. superior linea et inferior lucrants in ins- nitū. vt. hic subiect. lucet. pprie ultra trinepotē et tritauum comprehendat. vt. ff. de gra. l. iuris consultus. h parētes. Sed videtur nō curialis nō debere excusari. vt. s. ti. i. l. i. et. q. g. ad filiorum. in pun. Solu. hoc corrigit. vel illud in alia de-

scriptione scz q̄rte hic siliquarū. vt. in rub. modo not. et sic est vna diffe- rentia inter hic ti- tulū et illum.

n Nec interest. Imo. vt. s. ti. l. i. q. g. q̄ si post. sed illud in quarta. studi in siliqueis vt. mō. p. dixi. alij q̄ hic co- rigat.

o Maiores. scz existētes in supe- riou linea.

p De uictos. i. diuersis mōis zib- cios puta ex parte patria vel mariis

q Debunt natu- rale. no. sc. s. de eo. d. l. fi. q. i. a. ff. p. so. Let qz. r. s. de cura. fu. l. fi. q. sinuam ppetus. r. ff. b. bo. da. l. cum rō. a. ad. l. fal. p. f. et in aut. de her. et fal. q. i. col. i. et. q. p. et in aut. de her. et semis. q. i. col. ii.

r Cuius iur. s. huius legis.

s Deferutur. s. ab intestato.

t Curiale. quod datū. lucratiuo. et nota on⁹ iponi lu- crati. vt. s. h res vero.

v Eēneos. dici- tur qñz exēneos. qz. Eēneos. ber pter eli qz in qz dica- ptate. vt. dixi. s. de tur. rei vro. act. l. vna. h. eēneos. i. lsi. de here. qli. et diffe. q.

fui. qñz ille qnullo mō ē cognat⁹. vt. i. aut. de here. i. fal. q. inordinati. er. C. de iii. do. l. fi. in pun. qñz oes pier superiorem et inferiorē linea. vt. hic. et. s. prox. q.

x Immunit. item excipe loca venerabilia. vt. s. de sacrofan. ec. l. pe. que enā est contra.

y Lucratiua. s. f. hereditatis. lsi. et onera. qd see⁹ est i. le- gato. vt. ff. mā. si hereditatem.

z Inter viuos. crā. si aliqd i corde gerā michi fieri. vt.

ff. de condī. ob tur. cau. l. iij. h. q. q. b.

a Sarcinā. i. onus de p̄fandis. iij. siliqueis.

b Donauerit. ante nup. qd sit quia hodie antec post

De p̄bendo salario.

dicit ppter nup. vt. C. de dona. ante nup. l. si. nō autē dicit sponfalia; q̄ illa est lucrativa. et q̄ propter nup. dicatur probatur statim cum de doce dicat.

a. Ad lucru. ex pacto vel ex l. quia aliquā mulier comit-

at de his q̄ sunt. s. de repu. l. consensu.

b. Dificulta-

tibus. sic. ff. solu-

ma. l. si cum dore.

q̄ sicut in feus-

simō. r. ff. de iure

do. si is. sibi. Iē

ff. de acti. et ob. ex promissiōe.

et de excep. do. l.

apud. q̄ sed si mu-

lier. et. ff. qui. mo-

pig. vel hypo. sol-

sicut. q̄ si debitor. et

ff. si quid in frau-

pa. l. q̄ si libert?

c. Ponderib. s.

iii. aliquarū.

d. Causis. s.

hac.

d. Trāfere. si

non est soluti q̄ si

comite rem sicut

on. hypothecā p-

teriti tributū. vt. ff.

de pub. l. impa-

tores.

e. Imputet. nā

tūc nō ab alio q̄ a

se decipit. vt. ff. de

rei vendi. l. nā si. et

ff. q̄ si al. au. l. i.

q̄ si. nemo enī. r.

vt. ff. de re. u. l. ne-

mo. vide. facit. ff.

de ac. emp. l. i. in. f.

Iē facit. fm. p̄y. i

auf. de monachis

q̄ si quis aut. col.

i. et. s. de epif. au-

dil. l. si legib. r. cō.

vri. iudi. l. si fra-

ter. r. ff. de lib. cau-

l. imo. et. s. de ac.

emp. l. si minor. et

de euic. si fundū. et. ff. de condit. fine

cau. l. fi.

f. Consequatur. avenditore.

g. Sarcinam. i. onus. Accursius.

h. C. primordiu tituli. ex origine nāq̄ cuiuslibet contra-

ctus et cause quid sit statuendum distinguunt. vt. et. ff. mā-

da. l. si procuratore. in pun. et. ff. depositi. l. i. q̄ si seruus de-

positus. et ad macedo. l. si tamē. nēp̄ ougo potius obliga-

tiois q̄ titu. inficiſ. vt. s. ad macedo. l. i. q̄ ff. de dona.

so. poti. l. q̄d. in. p̄n. et. ff. de priu. credi. l. i. q̄ fm. p̄y. Iē facit. s. si

certū perat. si ex p̄cio. et. ff. de fall. de eo. r. s. de iter. ma. l. i. q̄

tul. m. i. C. peruerterit. de nouo aliquo contractu. et ira rōne p̄ce-

dentis. q̄c̄ nō ent indicenda inscriptio. si ipse alterna-

ret seruabit. q̄d. s. idē si aliquā fuerat sua et alienauit titulo

De municipiis.

50. Clericis.

nō lucrativo. tandem p̄ plures manus ad eundē decurio-
nem vel ad aliū redit. nā si alienet titulo lucrativo subi-
cēt oneri descriptiois. et facit in aut. de eccl. ti. s. inter-
dicimus. col. ix. Accursius.

k. C. De p̄bendo salario. melius dixisset de nō p̄bendo vt

patet. l. vel q̄ pres-
tit onus merebitur lucrative. h. Consentien-
te principe.

l. Imperator Augu. 36

Gilli salarium tri-
buaf ex iuribus
reipublice nisi ei
q̄ tubētib⁹ nobis
specialiter⁹ fue-
rit cōsecut⁹.

m. Si curialis relata
te rūs habitare maluerit. 3

n. Omnes curiales revocant
ad ciuitatē et ad curiā. r. loc⁹ i
q̄ in rute habitat publicat. B.

o. Imperato: Augustus.

Guriates om-
nes subem⁹
intermina-
tione mone-
ti ne ciuita-
tes fugiant
aut deserāt
rus habitandi cā. fundū quem
ciuitati pretulerint scientes fi-
sco⁹ esse sociandum. coq̄ iure
esse carituros cuius causa im-
pios se patriā vitando demō-
strauerint.

p. De municipiis et originarijs. 35

q. In loco originis et incola-
tus cogitn̄ quis subire munus

ra. hoc dicit Bar.

r. Imperator Aug.

s. Am. te bibliū origi-
ne/incola aut apud

t. De municipiis et originarijs. 36

u. C. De municipiis et originarijs. 36

v. C. De municipiis et originarijs. 36

w. C. De municipiis et originarijs. 36

x. C. De municipiis et originarijs. 36

y. C. De municipiis et originarijs. 36

z. C. De municipiis et originarijs. 36

Liber Decimus

a **B**eritios. i. aliam ciuitatem.
 b **C**um numeribus. nec non municipaliter iurisdictioni parere.
 vt. ff. e. incola. Uel dic ut notaui. i. t. i. l. ciues. Sed quod si vix
 et ciuitas munera simul imponat. Rerum potior est origis
 causa. vt. ff. e. l. libertus. sed et facit. i. t. i. in prun.

Si ut proponit
 nis. ticius fe-
 cit arethys liber-
 ta se heredem et ro-
 gavit de manumis-
 tendo seruum suum
 ut hic seruum ma-
 numissus sequat-
 domiciliis arethu-
 se quod est idem quod se-
 ie non autem ticius. vt
 ff. e. filii.

De preciliert. ex eo sunt liberi-
 ti non testatoris. vt
 inst. d. sing. re. per
 fideicō. re. s. pen.
 idem dicas. d. eo cui
 directa in testo fu-
 it relata libertas i-
 casu illo ubi non te-
 statoris sit libertus.
 sed alterius. q. s. petiu-
 bona libe. adiici. et
 inst. de eo cui libe-
 rau. bo. adiici. s. i.
 et habes idem. ff. e. l.
 libertus. s. ex. cā. Sed
 quod si heres non ma-
 numisit. s. p. decre-
 tu pectoris absente
 herede datu ad li-
 bertatem puerit.
 Rerum sicut ex rubru
 anno senatus. hoc
 est factum. q. s. orci-
 est libertus testa-
 toris cui non here-
 dis sequitur originem. vt. ff. de fideicō. lib. l. cum vero. s. sub
 uetum. si autem ex damasco ad libertatem puerit quod pin-
 de habetur ac si ut oportet manumissus esset. q. s. ei heres
 infans vel furiosus vel filius. hereditis est libertus. et ei domi-
 cilium sequitur. vt. ff. de fideicō. lib. l. nec sancte. et facit. i. t. i.
 ciues. et facit. ff. e. c. i. l. de iure. s. libertos. et. l. assumpcio. s. f.
 e. Rogauerit. q. non manumiserunt.

Elios apud originem pa-
 trius non in materna ci-
 uitate et si ibi nati sunt. si modo
 non domiciliis. retineantur. ad
 honores seu munera posse co-
 pelli explorati turis est.
O **I**mperio. diocle.
Rigine. propria nemine
 testatoris cui non here-
 dis sequitur originem. vt. ff. de fideicō. lib. l. cum vero. s. sub
 uetum. si autem ex damasco ad libertatem puerit quod pin-
 de habetur ac si ut oportet manumissus esset. q. s. ei heres
 infans vel furiosus vel filius. hereditis est libertus. et ei domi-
 cilium sequitur. vt. ff. de fideicō. lib. l. nec sancte. et facit. i. t. i.
 ciues. et facit. ff. e. c. i. l. de iure. s. libertos. et. l. assumpcio. s. f.
 e. Rogauerit. q. non manumiserunt.

Terri-
 toriu-
 ci. scaturit. vt. ff. e. q. ex vico. Itē die filios legitimos et adopti-
 uitatis uos durate adoptio. nā vulgo q. s. matrē sequitur. vt. ff.
 appellae. Letis q. in istu. et. l. ordine. s. f. et. l. s. i. s. et. ff. de statu ho. l.
 tio. ve. cū legitime. Itē no. originē non dici domiciliū pries marie-
 nt. si filius alibi huerit. vt. ff. e. l. libertus. s. pries. et. l. assumpcio. s. filius.
 Origo. s. Non in materna. et si ibi nati die non sequuntur ut mater
 non dicitur. vt. ppriā originē. vt. ff. e. l. pri. et. ff. e. assumptio. in pn.
 pries do. Itē hoc fallit. s. de mur. l. hi. et de agri. et mā. et ingenuo.
 mā. et. s. de decur. l. nati. Itē et q. p. uilegiū h. origo materna.
 vt. ff. e. l. et facit. ff. de decur. l. exemplo. et. l. de tabu. l. f.

Item quid de naturali legitimo p. principē. Rerum idem quod
 in adoptio. ut sequatur patrem. vt. C. de adop. l. adop-
 tionem. et. ff. e. ordine. s. f. Accur.

Dominiū. et nisi in p. dictis casibus. hoc ergo casu
 duobus locis tenebitur. vt. ff. e. l. f.

Rigine. ut et
 ff. e. l. assumpcio
 in pn. hoc autem fal-
 lit propter matrē
 monium. vt. s. de
 muri. et l. q. lo. l. et
 f. ad muni. l. f. s.
 idem rescripsentur.

Itē q. si senator
 quo ad qd. vt. ff. e.
 l. filii. s. senator. et l.

municips. Quid i. p. f. forte secus.
 ar. s. l. pri. Sed cer-
 tis illis ad matrem ex
 cipit. n. q. nō p. f. nā
 vt. ibi. diri. itē inco-
 latui p. b. renū-
 ciari. vt. ff. e. inco-
 la. dūmodo re. et fa-
 cto nō verbis. t. m.
 vt. ff. e. domiciliū.

et facit. ff. de pac. l.
 ius agnatiū. t. ff.
 de reu. l. i. u. r. a. et. l.
 l. pri. sed fm. p. p.

riam originē vo-
 cat paternam. nā
 propter suam ori-
 ginem propriam
 non contrahitur do-

miciū. fm enz.
 q. nō placet. vt. s. l. i.

De incolis et vbi qd. do-
 miciliū habere videſt. et de
 his q. studiorū causa in alte-
 na ciuitate degunt.

Postq. qd. trāſlūtū icolatū
 nō p. reuocari ad mūera. B.

Imperio. Alexan.

On tibi ob-
 est si cū ico-
 la esles ali-
 quod mun-
 suscepisti.
 mō si āteq.
 ad alios ho-
 nores vocareris / domiciliū
 transtulisti.

S quis origi-
 nem. propri-
 am. vt. s. l. pri.
 l. **D**uarium. qd
 autem si vras ci-
 uitatis simul vocet? Respo. vt. dixi. s. l. i. Item fallit hoc f.
 p. si publica sit necessitas. vt. s. de decur. l. curiales ultra.

Item no. qd. in duabus locis habet domiciliū. sic. ff. e. o. si
 quis a pluribus. et. l. si quis instructus. et. ff. de interdi. et
 re. l. relegator. s. dubitatum. et. ff. de mune. et hono. l. qui
 originem. in pn. Item q. etiam. vīle terram propriam
 non potest quis desideret. ad quod. s. de aboli. fallaciter.

De incolis et vbi quis domi. et. c. Superiori titulo de
 originariis id est de his qui contrahit municipiū ori-
 gine princi paliter dixit. vt. per omnes leges illi tituli pa-
 ter. nunc generaliter qualiter iste vel alii modis et quid
 sit incola. dic. vt. s. e. ciues.

On tibi. suscepisti. vi. āmodo primo incola
 tui tenearis cui renūciasti. vt. t. s. t. i. l. origi-
 ne. si autem eēt vocat. ahi trāſlatione. sec. vt. b.
 t. ff. ad. mū. l. icola. et de mu. et ho. l. q. originē
 s. q. ad mūera. et. b. iu. i. mū. l. f. hoc circa.
 t. ff. b. i. u. l. f. q. postea. t. ff. de iu. om. f. l. cū q. dā. qd. autem
 si dicat se transtulisse. et ciuitas que reuocat dicit contra.
 Rerum cognoscit preses qui precessit ciuitati reuocati. vt. ff. ad
 muni. de iure. in pn.

Liber Decimus

pedient donec conueniant. vt. ss. delez. i. huiusmodi. s. fi.
et de visur. quotiens duob^o. vel fortissimis opere debit. ar. s.
coia de le. l. si. et de iudi. s. cū ambo. vel gratificationē lo-
cus. vt. ss. de reli. s. sum. fu. l. si. et de leg. i. si quis seruum. s.
si inter. r. ss. de cōdi. inde. plane. s. et elec^tus eligat. vel de-
fertur nobilior et
maiori ciuitati. vt
arg. in aut. de her.
erſal. s. si quis au-
tem non. r. in aut.
de defen. ci. s. inter-
ti. col. iij. r. ss. de fi.
inſtru. l. si. et. C. de
natu. lib. l. si. q. s. v.
quod est verius ei
fuius que minus
minus iponit. ar.
s. qui bo. ce. pos.
fi. et. ss. de pac. ma-
iorem. Item q. ad
quid est cuius vel
incola. s. si. vt. not.
ff. c. Lassumptione. s.
filius.

uus adrianus edicto suo ma-
nifestissime declarauit. domi-
ciliū facit: r. in eodē loco sin-
gulos habere domiciliū non
ambigīt: ybi quis lare reficiq
ac fortunariū suarum summā
constitut^r vnde rursus non sit
decessur^r si nihil aduoget: vi-
cū profect^r est peregrinari vi-
detur. q. si redi^r peregrinart
iam desstitut.

Timp. Augu.
Senatores in sacratissi-
ma vib^e domiciliū di-
gnitatis habere videntur^r.

S C Lare. i. sum
habitandi perpe-
tuo et habitet:naꝝ
facto opº est. vt. ff.
e. domiciliu. et hoc
etiā si non habeat
ibi maiore parteꝝ

b *S*umā i. mas-
rimann: r̄b sūma
si nō habeat alibi
plus. vt. ff. e. l. assū-
ptio. g. iure. sic er-
go sufficit alteruz
istorum. s. vel larē
constituere: vel sun-
t. i. et facit. ff. de ius.

c Aduocet.s.eū
animo redeūdi:z
domicilio ut ff.co.

Enatores.vi

*De cunctis
materia. ut ff. de
militiis in civitate*

*municiliu in ciuitate
munis patrie non*

Dicitur ut possit ibi e
tulicres etrig

at; li⁹ vult. et nūr⁹ p se
p̄is. vt in auf. de

mulieres et ff. def
S C Statuum, y

2.l.hi S.i.j.et.l.de iu
b p*rivate.vti*

Matamus.
nā sequitur pdi. scđi.

Ite facit. s. de nup
Kirche zu Wittenber

¶ *Item munus
tur honores & mis-
ericordia crucis sentiu-*

2020 Elements

De mme. et hono.

Sicut honores, honor è administratio reipu. et
sdu dignitat; q; al; est cù spūtua sine sū
ptu. vt. ff. & mu. t; ho. l. honor, h; ic leq; vtria
c; i pñ. l. Quid aut; si spōte vellet contineare?
Rn. nō pōt nisi cù est inopia: tuc em pōt t; co-

quantur conditionem: et domi
ciliū mutamus.

Em manerib^z et honorib^z
bus nō continuandis in
ter patrem et filium: et de
internallis.

Continuatio honorū et munierum impeditur i his q̄ sunt idem vel quasi: inter alias vera in his tm̄ qui sunt idem vere. Item i dubio fidei usor nō tenetur nisi ad id qd̄ principali potest intungi. h.d.B.

annum, ut insl*i*. de ex*c*eu*t*. tu*s*. item qui reip*i*. item alio, ut i*e**o*.*t**s*. qui tutelam*i*. in fi*i*.

m **C** Decurios fuit ex q**o** eligunt ad honores. vt. ii. de decui. honoros. **S** is qui. ad magna munera. vi. **S** de decui. **L** ad subvanda. **S**ed quia erant simuli in honore decuriosus cu*h* hoc ip*s*u*m* hic prohibet. **R**u*s* sine sumptu est de curiosatus nisi sed alius mun*v*el honore vocet. **U**el meius speciale est in decurionatu. **Vt. S. diti.**

Terminari continuatio de qm idem denuo recat. Itē
qm pater post filiu. Itē qm pater multomagis si simulo-
cent: et sic filius p patre et econtra vt hī, qm ēst in potie
state non als. vt i. de filiis. et quē ad lū. Item nō frater
per fratrem. vt lū. si nō est in potestate eiusdem: ut hic
quia in una domo sumit. vt ff. de mure et hol. lū. sī duo.
o **T**empora que sunt lī. propt.

P Non alio, et si filio per patrem vel econtra non prodest quo ad interualla: nisi esset honor cum sumptu vel munus mixtum: et tunc etiam ad interualla pdestri unus alteri. ut ff. de legatio. i. filio, sic ergo in continuacione non distinguatur sit cum sumptu munus vel honor: vel nō. vel in scipio se sit ipso tre et filio: et in ph. l. h. interualllo dicuntur de scipio ad se ipsum: et tunc id est ut non distinguatur an filio per patrem. vel econtra: et tunc distinguatur cum sumptu vel sine: et dicuntur. **S** p. dicit etiam in continuacione quod sit inter patrem et filium distinguere cum sumptu vel sineper. p. dicit filio.

a **M**unera id est de munere ad honorem vel econtra ad quod est de decu. l. quidam. et ff. de va. mui. l. eos. s. i.

b **A**strinxeritis tacite. ut ff. de mu. et hono. l. ij. in pn. idem si expresse.

c **O**nera. s. decurionat. s. interim dū est insans. qnimo etiā dūz est minor

xv. an. cū interim nō possit esse decurio. vt. ff. ad mul.

lucius. s. p. infante. et ff. de mu. et ho.

lrem publicam. l. j. respon.

d **C**olilitatē. tacita vel expressam.

at hoc ut insans sit decurio mandari non potest.

e **B**onib. id est de munere ad mun. vt. ff. de mu.

et hono. l. nauicula rū. et facit pro hoc qd excipi de legato qd est mun. vt.

ff. de mu. et ho. l. fi. s. legati.

f **Q**uinquenū. preterq; si ad decurionatus vocet. vt

no. s. l. pri. ite hoc nisi in subsidium: vt no. l. propi.

g **L**egatio. remota non prima.

Itē ad seipsum nō ad aliū. vt. ff. de legatio. filio. et l. fili?

et l. paulus. r. fidit.

in prim. et s. imperator. Item facit. ff. ad mu. l. libertus. s. prescriptio. et l. diuinis.

Interwalla que sunt. s. l. propi.

i **C**uius. vel quasi viuis. vt no. s. l. propi.

k **F**ratrib. h. decurionib. ad qd. s. de decu. l. l. et dīc qd

vel erant emācipati vel p̄ mortuis. vt no. s. l. sed quid

de sociis oīm bonor. videt idē qd in fratrib. fin p̄ quia

ipsi fratres dicunt. vt. ff. p. socio. verū. h. cōtravide t̄ qd on

est cōmūne qd nō est in fratrib. vt. ff. p. socio. cum duob.

s. pōponius. et l. si fratres. s. idē pōponius. Itē argu. cōtra. s. de diuin. prescriptio. l. i.

l **S**ane. strue. sane. p̄ses. p̄si. p̄uide. ne iter. et hoc di

co missis. i. vocatis qd nec t̄. vt. missis ad mun. qd in idē

recidit. ad qd. l. t. t. i. l. i. s. de decu. l. quis tam. et ff. de

lega. scindendum. s. penul.

m **D**e munero. p̄. De psonalib. dirit in supiori tit.

nūc de p̄imonia. et dic mun. trib. modis. vno donū. se-

cūdo on. et sic hoc et. triū officiū. et sic. s. l. i. et ff. de ver.

sig. mun. trib. modis. et l. inter donū. et l. mun. pplic. et l.

pupil. s. mun. Itē distingue qd mun. altud psonale ali-

ud p̄imonia. et aliud mixtū. psonale cū sollicitudine p-

sone. p̄imonia. dispensio rerum. mixtū ex vtroq; p-

cedit qd dic per exempla. ff. eo. l. i. et l. fi. in pn. et s. patro-

niorum. et s. mixta. psonalia alia respiciunt publicā utili-

tatem principaliter ut legatio ad census: alia priuatam

princi paliter ut tutela. Item patrimoniale: aliud indicatur personis pro rebus et hoc in cibis et incolis. alio ipso possessionibus: et hoc etiam alienigenis qui modo aliquid hic possident. vt. ff. eo. l. rescripto. s. fi. et s. de an. et tribu. l. ij. et l. c. l. ij. Accur.

ad obsequum ciuilium munera reperi paruisse ne iterum interpellemini preses prouincie prouidebit.

De mūerib. p̄imonia. 41

Impa. Augustus.

Buita" mu nera per or dinem pro modo for tunarum sustinenda sunt.

Idem Augu.

Munera que patrionijs publice utilitatis gratia indicūtur: ab omnib. sub eunda sunt.

Impa. Alexan.

Qui imunitate p̄sue p̄ blicoꝝ p̄secuti sunt one ra p̄imonia sustinere vñt in quibus causis et hospites recipiendi sunt.

Con alimērādi eqs decuri onū est patrimoniale. h. v. B.

die ordinaria sunt. vt. s. de superindicto. l. i.

p **N**on ab omnibus. etiam alienigenis: dimodo ali-

quid possident ibi. vt nota. in rubri. et facit. s. de vec. oīa

et l. l. propi. et l. neg. et l. professio. et l. etiam. et l. patrimo-

niorum. et l. fi. Accur.

Qui imunitatem. no. generaliter imunitate con-

cessa personalia munera remitti. vt. l. de excu. mu.

per totum. et ff. de iure immunita. per totum. et de vaca.

mu. p. totū. h. nō patrimonialia: vt. hic. qd duob. modis re-

latantur: primo speciali concessione patrimoniali vel

aliucius patrimonialis. vt. ff. de vaca. mu. l. sunt mune-

ra. et l. de his qd a pri. va. l. i. vel lege scripta. vt magistri li-

beralium artium: doctores legum: grammatici et philoso-

phi: quibus remittitur manus hospitis recipiendi. vt. ff.

et l. s. fina. et l. de profes. et medici. medicos. Item militi-

bus et veteranis capitulis prestatio remissa est. vt. ff. et l. fi.

s. penul. Item veterani cōceditur ne fiant tributorum

eractores. vt. ff. de paui. vete. l. fi. idēq; in alijs que non

patrimonials indicuntur. vt. ff. de va. mu. l. his muneri-

bis. Itē clerci. vt. s. de ep. et cle. l. i.

Item mulieres nō sube-

unt corporalia numerala: sī p̄imonia qd mixtū: qd di-

cas fin p̄s. Administrāda sicut nec minores. vt. ff. et l. ad-

re. et addē distinctionē quā feci sup rubri. l. de ercu. mu.

h. hospites. quod est patrimoniale. vt. ff. eo. l. ij. s. mu-

nus. Item facit. ff. eo. rescripto. s. fi.

Liber Decimus

- D** On videt. rōne. i. nō videt lex esse contraria ratione.
b Curiales. id est curialium.
- C** Decretum. cum forte pretendetur aliquis excusationem personalium: sed certe immo male decrevit: quia est persona. vi. ff. eo. l. fi. in pun. So. vt ibi.
- D** Et sicut. qz sumptu publico in si-
ne appellatio nō resumant. vi. s. len-
ten. re cun. nō pos.
l. fi. et de fruc. et
li. ex. lis. et. ff. ad
treb. l. suo inuitu.
-qz pretor. et. s.
de poli. l. l.
- C** permanet. s.
sententia firma.
- D** Ego tge p̄f.
moniorū. ve
ff. eo. l. rescripto. q.
fi. et de vac. in u. l.
sum numerā. sec' in personalibus
vt. i. de his qnue-
ro. l. se excu. l. fi. et
ff. e. l. i. j. qnus. q.
sunt contra.
- R** Rofessio.
hoc pōr dicit
doctou legū petē-
ti reiti. in integ.
C Solus. dic q.
a plonauibz excusa-
tur: sed a patrimo-
niatu: nō: vt hic.
et. ff. de vac. mune.
Lin honoribus. -q.
philosophi. pater
hoipis recipien-
di. vi. s. no. l. q. imu-
nitate. et. i. de p̄f
so. l. redit.
- E** Tiā. solēt. scz
vra ea sustine-
ant et perfoluant:
non autē vt ea cri-
gat et administrēt
vt. ff. co. ad rem pu-
plicam. sic et in veterano. vi. ff. de p̄ui. vetera. l. fi. Itē quid
differt hec ab illa. s. co. l. neg. re pōte. forte illa in ienit. vt
j. qui era. hec in iuuenili. vi. dicas. l. ad rem publicam.
- D** Vel prima stalla: id est curatio: inde est q. illi dicuntur
habere protestationem qui primū habent locum in statoni-
bus. p. soluebant ergo. p. se et pro alijs. Alii dicunt. p. hōes
id est maior: vnde munus. protestatio: id est ea p. stano q. da-
batur ex. p. uinciali: id est ei qui stabat major. ut curato-
res prouincie. Accusius.
- C** Uel sacerdotie. munus quod dabat ei qui p̄cebat sa-
cerdotio. totius. p. uincie. vi. ff. eo. l. spōne.
- m** Uel decaprotice. i. munus decumarum sive prestatio
decimarii: sicut decaproticus primus de decē. vi. ff. e. l. i. j.
-q. decaprotios. sed p̄tra in. l. fi. q. mixta. ybi dicuntur mixta
So. ille qui colligit habet mixtu. ille qui soluit on. p. fimo
- n** subtiliter est patrimoniale vt hic. i. natura patrimonii
habet est tñ mixtu. vi. d. l. i. j. q. decaprotios. et not. fm. p.
q. decaprotice non decaproticu. decim. dicere sicut decap-
protios non decaproticos.
- P** Atrimoniorū. sed et personalia munera sexu zgrue-
tia nō incognita
vi. l. de mu. quo
lo. l. i. r. ff. o. l. i. j. q.
corporalia. et dic q.
sunt patrimonia-
lia: vi. s. in rub. et
qd not. in. l. qui in
munus. ē.
- I** Vantiū ad ex-
as indicatio. q.
hodie sunt ordina-
re. vi. s. de iug-
dictio. l. i. Accur.
- P** Atrimoniorū munera
imulieres etiam sustine-
re debent.
- C** Superindictioes sunt mu-
nera patrimonialia. h. d. Bar.
- I** dem Augustus.
- Q** Vantiū ad extraordina-
rias. indicationes. p̄tinet
presidibz significan. vt omes
possessores. ceteros. q. sciat cō-
ueniri. debere: q. nquidē ea p̄f-
monij munera esse cōstet. me-
ritoqz ab omnibus agnoscit de-
beant: quo facilius obsequijs
publicis pareatur.
- C** Quādmodum ciuilia
munera indicuntur.
- C** Non debet qz eodē tge ha-
bere plura officia. Bar. 42.
- I** mperator. Aug.
- C** Um te curatorem.
ad cogēdas. anga-
rias. creatu appelle-
lationem. interpo-
susse proponas:
p̄ses prouincie si alterius:
- C** et de decu. l. i. scbo inspīcī qz est. l. l. fi. tercio. plonaei. cui
indicitur. quarto origo natalium. quinto. facultates. sexto
consueto. vi. ff. de mu. et ho. l. honore. q. de honoribz. per
sona. l. vi. sit habuīs. vel non excusetur. origo: vt. honores
ingenuorum non deseruntur liberto. vi. s. ad. l. visci. l. i.
facultas. vt. sit sufficiens muneri inuncto. Item septimo
vt. potiores elegantur. vi. ff. de decu. l. honore. Item octa-
uo quod dicitur. l. l. i. nono quod dicitur. l. l. i. decio quod
dicitur. l. l. pe. in personalibus. eni. h̄c. siderantur. id in
patrimonialibus non omnia.
- C** Um ad cogendas. i. colligendas.
- C** Angarias. i. operas. vi. s. de fa. san. ec. l.
nemunem. Accurhus.
- C** Appellationem. quando fieri debet. vt
ff. quando ap. sit. l. i. q. alia causa.
- C** Alterius curie. als cure. als curionis. et sensus

De his qui spō. pu. mu. sub.

50. Exci.

vt in uno officio electus nō cogatur ad aliud ire donec finatur p̄mū: vt hic. r. i. de suscep. l. neminē. et ff. de vaca. mu. l. fi. et tunc h̄ interwalla. vi. s. titu. iij. l. i. al. est curie. et est sensus vt dicitur vni⁹ curie nō eligatur ad munera ad que vocantur alterius curie curiales.

a. Curie. ad qđ

ff. de col. illi. l. i. h̄. fi.

b. Qui eius patrī. eius honor. vel. i. ei⁹ curie one. r. h̄ primū in intellectū quid si ad duo munera in ea dē ciuitate vocat⁹ fuerit: nec appetet ad qđ p̄mū. R̄n. si idē est nosator virtu usq; ei⁹ sit electio q̄ elegit. vt ar. ff. de excu. tu. si duas. in p̄n. si aut̄ sit dixerit sic dic vt no. s. d. inco. l. cives.

Q. Biōrib⁹. fun-

cros. ad q̄ ne

moventis habue-

rii minores. vt. ff.

de mu. r. ho. l. ho-

nor. h̄. gerendū. r.

no. haberi hic ispe-

ctionē et ascendē-

do. vt. ff. de mū. et

ho. l. vt gradatū)

nō descendēdo cō-

rank honores vt. h̄.

et ad hoc. ff. neg.

geli. q̄ utiliter. Iē

hoc n̄ si sit necessi-

tas. vt. d. l. honor. l.

C. fine.

Cum te. s. de-

curionem ex quibus ad munera q̄s vocatur p̄sonalia et

mīta que publica utilitate p̄ncipaliter indicunt. vt. ff.

de decu. l. honor. h̄. his qui.

e. Copia cl. vt. s. titu. iij. l. fi. r. ff. de mu. r. ho. l. honor. h̄. fi.

al. secus. ff. de mu. r. ho. vt gradatū. h̄. quotiens. r. d. l. ho-

nor. in si. Iē inter vnu⁹ et aliud debuit habere interwalla

vt. s. titu. iij. l. i. mo hoc casu erit comes. vt. s. de decu. l. ale-

pantria. Accur.

D. Ltra. h̄. b̄. exp̄nū. rub. intentio. vt. s. titu. i. l. i.

S. Sūptū. fac̄dorū. nam fac̄a computatione

plus solua. Et tangat.

h. Preses. cuius est officium hoc sacere. vt. ff. de mune.

et hono. l. iij. h̄. preses.

i. Equalitatē. immo si de quātitate fiscalū collato. du-

bitauerit. vel de rōne possēt. oīs. p̄ qua exigunt fiscalū de-

scriptionū custodes. vel p̄ iudicē. p̄nialitē. vel p̄ locorum

ep̄m. p̄ferre cogūt. et fiscalū ostēdere q̄ttitatē. vt. fin. eq̄

tatem vele equalitatē publice descriptionis. p̄ virib⁹ patrī

moni⁹ possētores erigātur. vt. in aut̄. de col. h̄. hinc aut̄

iubemus. Iē facit. s. de anno. et tri. in fraudem.

k. Censure. peodē. i. censure de iure exigende vel iuris

stricti censure. s. equitatis.

l. Ordinē. este m̄ oīdo. vt nūc vnu⁹. nūc aliud. nūc simul

equaliter nō autē vt vnu⁹ sp̄ grauet. vt. r. s. titu. i. l. i.

m. De his qui spō. re. Dixit de cogendis: nūc de spō

raneis: r. dicās q̄ imunita sponte decurionatū suscipiens

oīa munera decurioni iniungenda subire cogiturnisi pa-

cto iuuetur. vt. j. e. l. i. sed aliud mun⁹ suscipiēs in alijs nō

preiudicat. vt. l. i. j.

sed in eo sic sibi nō

filij: vt. l. iij. r. iii.

nisi naturalis cu-

rie offeratur. vt. tunc

etiaz liberis. vt. j. l.

fi. h̄. fi.

p̄m̄ilegium acceptauerit sal-

uo suo p̄m̄ilegium: secus si ad

alium honorē se eligi possit

fatu⁹ h. d. B. Impa. Ali.

Eterant q̄

cū possent

se tueri im-

munitate

his conces-

sas decurio-

nes se fieri

in patriam suam maluerūt re-

dire ad excusationē quā reliq̄

rūt nō possūt: nisi certa lege et

pacro⁹ seruande imunitatē vel

partē ei⁹ honoris⁹ agnouerint

Impator. Alexan.

Q. Ut publici⁹ mūeris va-

cationē habet si aliquē

honorē excepto decurionatū

spōte suscepit: ob id q̄ patrie

sue vitabilitib⁹ cesserit vel glie

cupiditate paulisp̄ ius publi-

cū relaxauerit: cōpetens⁹ priu-

legium non amittit.

Impera. Leo.

Q. Ut conditioni non ob-

noxios curiali⁹ quemlib-

ne. vt. ff. de va. mu. l. penul. h̄. fi. et de noua. l. si quis dele-

gauerit. et de ope. li. l. campanus. et. i. de tabu. l. iij. Itē no-

ta aliquē non venire cōtra suum factum. ad qđ est. s. de

re. cre. l. si quis iuslurandum.

p. Pacto. i. legitimo pacto: valet em̄ hec conventio. vt

ff. de iure immu. l. ijj. et. l. fi. in pun.

prīo h̄. fi.

uenire non l.

C. Honoris. als honoris et tunc dic immunitatis: id

est honoris in totum: als est oneris. Et nota q̄ idem est

si filio immuni facto decurioni consenserit. vt. no. ff. s. mu-

ne. ethono. l. spōte. h̄. i.

Item huic legi contra insti. de ex-

cu. tuto. h̄. pe. sed ibi in marito speciale: vt ibi notaui.

Q. Ut publici⁹ oīa cōprehendit. vt. ff. de mune. et hono.

L. fina. h̄. hec omnia.

f. Chaber. quod qualiter sit habes. s. titu. ijj. l. vltima.

t. Competens. scilicet in alijs: relata in codem si de

nud. vocetur. vt. s. de excu. tuto. l. voluntaria. et. ff. de pri-

ui. yete. l. ijj. in si. et. s. de ep̄sico. et. cleri. auten. presb̄teros

et. l. prox. in pun. et. ff. de va. mu. l. in honoribus. h̄. qui

muneris. Item ad hoc q̄ dicit decurionatum. facit. s. de

lati. liber. tollen. l. vna. h̄. sed et si. et. ff. de penus. respicien-

dum. circa princi-

pi.

Q. Ut conditioni. curiali⁹. non enim est curialis seu

decurio. Accuriosus.

Liber Declimus

a Statuq; qui erat vt ad talia ibi non cogeretur ei nō esset cuius vel incola. vt. s. de inco. l. cum neq; i alijs ergo sibi nō preindicat. vt. s. l. proxii. Sed quid si curialis erat: et in alia ciuitate

talia egit: Rn. reuocatur ad curiaz vt. s. de decu. l. qui derelicta. r. gene- ralis. r. l. si quis de curio. Item r. tan- g; vultis non habet priuilegiū ne sub- datur tornēris. vt. s. derab. l. i. r. sic p. iudicat sibi in alijs r. facit. ff. de vaca- mu. l. i. s. pe.

b C permaneāt. si alia cā eos nō vigeat.

c C Los accipere. vt opus puta pu- blicum extruat.

Accur.

d C Discedant. vt alia. s. munera non cogantur subire.

Accur.

e C Ex his. nō ob- horris.

f C Ola. indistin- cte p. quod futuri- niceps vt subiecti. vt. s. de inco. ciues

g C patrem. l. de curione. vel dic vt s. de decu. l. alexan- drinis.

H Os qui mas- nebi. nō ante- tpi. vt. s. l. i. r. i. s. de decu. l. i. r. i. s. in filiis est secus i- dignitate. vt. s. d. di- gni. l. senator.

i C Sub hac lege. sic. s. l. i. in fi.

k C Doperau- mus. sic. s. de bo. q. lib. l. i.

l C Successores. etiam nō curiales: qd secus est in eo q. origine vel senten- tia vel alto modo fuit curialis. vt. s. quādo et qui. qua- ta pars debe. l. i. et i. in prin.

m C Ex q̄ta por- tione. vt quia ante q̄b s̄ curialis suc- cessit curiali: sic q̄s

bet honorem vel munus vo- luntate propria in quacunq; gesserit ciuitate nullum preiu dicium circa fortunā suam sta- tūq; sustineat: s̄ tam ipse q̄ liber ei⁹ r q̄ ex his in posterū procreādi sunt: ab oī hmōi ne xu cū suis facultatib⁹ liberta a- lientiq; pmaneant⁹. ita tñ vt si aliqua functio volentibus eis fuerit inuincta / ex qua necesse sit eos aliqd accipe⁹ qd ex da- ta sibi pecunia in reliq; apud eos māsiſſe pſtiterit: soluētes sine villa molestia vel cōditio- nis sue formidie discedār⁹. Si qd vero ex his oīa decurionū munera vel fūctiōes vel hono- res nulla imminente necessitate s̄ sua spōte pegit: cū p sua li- beralitate prem⁹ ciuitat⁹ i qua voluntari⁹ mūticeps appebit: si hoc libuerit ei fieri cōstituiq; hac lege decernimus.

C Liber hō q̄ spōte curie seip- sum tradidit seipm obligat nō suos liberos q̄cunq; genitos secus si naturalis filius se of- ferat. b. d. Bar.

Impa. Justinia.

E Os q̄ liberi curiali for- tunā constituti / postea se curie cutusq; ciuitatis ob- tulerint cōsidere volum⁹ q̄ po- steritas corū nō solū tā pcrea- tū s̄ etiā post talē deditio- nē procreāda hmōi fortuna libe- ra manebit⁹: siue specialis sub hac lege curie se obtulerit / vt ab eis descendētes tali fortu- na liberi pmaneāt: siue nullaz hmōi fecerint mentionē nullo audēte dicere q̄ nati vel cōce- pti post talē deditio- nē patnā conditionē sequi debeāt. hoc enim speciali beneficio alacri- res omnes ad cōferendā ciuita- tibus hmōi optulationē con- stituere properauimus⁹: ita ta- mē vt nec occasiōe quarte por-

De his qui a prin. vaca. acce.

quartam debuit curie. Accur.

n C Non solum veteribus. vt. s. de naturali. libe. l. i. et i. i. Accurius.

o C Sanctionis bus. vt. s. de natu- libe. l. cōmūnem. et addē in aut. qui- bus mo. natu. eff. sui. s. si quis igif. col. v. Accur.

p C Naturalis. curie dati.

q C Subsistenti- bus. subaudi vel si- lia nuptia curiali. vt. s. quādo et qui. quar. pars debet. i. s. ad filiorum. et l. i. s. i. r. s. i. j.

De his qui a prin- cipe vacationes ac- cepserunt.

A curio vt celsi a de- curionatu.

C Ac probatis caulis. no. tria ne- cessaria vt p̄in- cepe: vt tp̄aria vt causa necessitatis probata: vt hic. et s. de decu. l. nemo. si em̄ cuilibet affe- ctiā concederet non esset qui mū- ra subire. vt. ff. de vaca. mu. l. i. in p̄n- ci. et facit. b. d. agri. et censil. immuni- tates.

t C De vacatio- ne publici munieris.

Dicitum est a quo cōceditur vacatio: nuncquid conce- sa operet. et dic munus aliud pu- blicū qd in admis- nistratōe reipubli- ce sine titulo digni- tatis subimus. vt ff. de mune. et ho- no. l. honor. s. i. ali- ud p̄iūatūr vītute la qd etiam publi- cum est quo ad qd vt institu. de excu- tuto. in prin.

De his qui a prin- cipe vacationem ac- cepserunt. 44

Imperator Theo.

V ellus va- cationē tē poralē ci- urialis acci- piat: nisi id forte ve- ris ac pro- bartis caulis annotatio nostra concesserit.

De vacatione pu- blici munieris. 45

C laccatio simpliciter conce- fa non portigitur ad munera ordinaria. b. d. Bar.

Imperator Bor.

De vaca.pub.mu.

Muneris immunitas qd cōcedit vacatio: aut simpliciter vt hic aut plenius: vt et militie detur cui cōcedit immunitas. vt ff.deva.mu. l.pe. S.duo. cū ergo simpliciter: extraordina rias collationes dūtaxat euitat. i.e. impro viso a m i zultrati: busdictas: ordi narias ho. i.q. a legibus vel senatuscō. vel p̄sonib⁹ vel ali qua lege sponunt recusare nō pot. qd lia sunt ola primo nialia oclaria: vt hic. r. ff. bva. mu. l. in honori⁹. qui muneris. r.l.hi qd p̄monialib⁹ ei ne mo se excusat. vt. S de mu. p.a. l.i. cū cō eor. r.l. qui imuni. r. ff. d. mu. l. ho. l. fi. S. fi. itē qd etiā p̄ scalia a magistris tib⁹ idicta non euitat: vt qd habet honore⁹ oneri mixtu. vt. ff. d. mune. l. cui mūera. r. ad idēde vac. mu. l. seru. S. numer⁹. itē r. tute laz fauore pupilli nō euitat. vt. ff. d. ex cu. tu. l. spadone. S. qd acceptint. p̄mo niale extract. euitat. vt. ff. bva. mu. in honorib⁹. qui muneris.

b. Cōpertit. qd vocaris ad extraor. r. habes va. p̄fusile. r. sic habes ius appellandi. g. r. vt. S. quēd. cū. mu. id. l. i. c. **D**e decre. decu. r. Nā et sup alijs int̄ponit: vt super alienatiōe p̄diori curialib⁹. vt. S. de p. c. u. l. i. j. r. sup eligēdo sindico vel actore. vt. ff. qd cuius. vni. l. nulli. vel alio offici ali. vt. S. de decu. l. i. j. Itē sup salarijs medicor. r. ingrorū liberaliū artiū. vt. ff. e. l. i. j. Itē sup bānū. r. statutis. vt. ff. e. l. fi. Quid aut si statuerū. vt p̄f. r. teneat. p̄ delicto filij vel aliud ius. R. fin. p̄. si h̄tale ius est statutis cui possit derogari pacto vel renūciātē: tue. r. p̄ statutis qd libz re nūcier: als nō qd habes. S. de pac. l. si qd in conscribendo. Xepr. dūtisites. vt m̄gri n̄ dico repertores. e. **C**ura fungit. r. sunt ltra n̄bersi. vt. S. de epi. r. cle. pabolani. r. multomagis legum doctorib⁹. vt. l. de. pfes. r. medi. medicos. r. de mu. r. ho. l. fi. S. fi. Et dic qd etiā in p̄monialib⁹ tenet immunitas xefia si mō spāl dicat: vt no. S. d. mu. pal. qd imu. cū etiā de bursa dare possunt et decernere. vt ff. e. l. i. j. r. i. i. j. Itē videt sol⁹ p̄nceps posse cōcedere immunitate. vt. S. de his qd p̄. qd estētra. Sol. spāl l. his duob⁹. qd ergo alijs prestabit immunitates si op̄ fuerit. R. solus p̄nceps. vt ibi dicit. Accur.

Rādīnis ambitiosa. vt si liberēt publici debitorē vel per publico largians. vt. ff. e. l. ambitiosa. r. no. qd due yes debet adesse. Itē maior pars sentire. vt. ff. e. l. lege.

De decre. decu.

50. Lxxii.

et. ff. qd cuiusq vni. l. nulla. ab non valer. Itē et si valer se fidetur quandoq. vt. ff. e. o. qd semel. r. facit. S. de assē. l. nemo. et de episco. et cleri. si quēq. r. in aut. quomo. oport. episco. S. item. et. ff. de rebus credi. l. magis. S. si es.

S De excusationibus munera. Qui det immunitatē et cui data proficiat dixi: nunc de ipso causis propter quas quis excusat. Et dic qd elect⁹ ante omnia appellat intra decē d̄ies als cōsentire vide tur. vt. ff. de vaca. mu. l. i. et. S. de ap. pel. h̄i qui. et profe quatur istra duos menses. vt. S. de tē po. app. l. i. li. cū alij aliter. l. illam intel ligat: hoc fallit in veterano qui non appellat. vt. S. quā do prouo. non est ne. l. veteranus. itē in tutela r. cura. vt ff. quādo ap. sit. l. i. S. si tutor. r. S. alia Sed quis interim gerit munus. R. collega si habet: als eligit alius et suo periculo male agitur si excusatio non vera inuenire tur. vt. ff. d. ap. l. i. patores. S. i. et dic excusatio est alicuius iuste cause al-

legatis propter quam arctari nō debet ad subeunda mu nera. vt. ff. de vaca. mu. l. i. respō. et distingue: quia excusatio alia temporalis et personalis. vt. ff. de vaca. mu. his qui na. et. l. i. honouribus. S. i. et. S. de his qui a p̄in. va. ac ce. alia perpetua. vt. ff. de vaca. mu. l. pe. in p̄in. Itē alia plena cū a munib⁹ tātū personalib⁹ excusatur: non autē ab oneribus: plenior cū etiam ab honoribus nō au tem a patrimonialibus. vt. ff. de vaca. mu. l. i. et. S. qui pa trimonialū. r. l. penul. S. duo. Alia plenissima qd est quan do a quib⁹ dā patrimonialib⁹ excusatur. vt. ff. e. o. his ho norib⁹. S. angariarū. r. de mu. et hono. l. fi. S. pe. porro ab omnib⁹ aliquē excusari nō meminit. p̄. se. le. gisse. cū etiā imperato. et augusta quedā talia subeat. vt. S. de qui. mu. l. i. et. S. vt. in emp. spe. l. i. sed legitur. ff. de iu. immu. l. sem per. S. licet. et. l. de p̄tūle. eo. qui. in. sa. pa. mili. l. i. et. l. de prof. medicos. Accur.

Etiam nostra als nostre. f. patrimonio. i. ad vti litatem: als nostra sc̄z patrimonia vel negotia: eris et. p̄curasse. interim tamen dum adminis trant excusant se. vt. ff. de excu. nuto. Ladminis trantes. et ita caue dicit p̄curasse. et facit. l. de quibus mu. vel p̄esta. l. i. j. Accur.

Inductis sc̄z in palatio.

Certis. et personalium. non patrimonialium.

Li. Cōprotectoriib⁹. de his. l. de dome. et prote.

D iii

Liber Decimus

a C prepositis scz laborum, vt in prox. ti. r de prepos. la
borum. l.i. Accurius.

b C ciuitate, pro eodem quia ciuitas sum, vt. ff. de mu. et
ho. l.si. h. hec omnia.

C Uteles. l.vnius.

d C Ciuitibus. q

sunt publica utili-
tate, qd nō est i tu-
tela. vt. ff. de excu-
tu. l. athlete. h. tute
la. Accurius,

e C presb. a ci-
uitate, sed a qta tu-
tela bene excusat.

vt. ff. de excu. tu. l.

tria. et. s. q. nu. tu.

l.i. q. sunt 2tra.

I Draule, id ē

aqā deferen-
tes i aula pncipis
vel dic cultos du-
ctus qā aule impe-
rialis; et dicit ab
idros qd ē qā et au-
la. vt. l. de aqdu. l.

decrem. s. vni-
uersos.

g C Cocessa. eo q

sunt electi ad alio

officium.

R Rcurato-

res. dimissos
in ciuitate ab ab-
sentib. recipi. Bzo.
als debitor ex ad-
ministratiōe et ex
politicatiōe excu-
sat ab onerib. vt
ff. de mu. et ho. re-
scipto. h. debitores.

A Enatorib.

als senatori-
bus. als venatori-
b. facit. ff. de ser.
vi. pre. l. dnu. Itē
decretū hoc dicit
qd subiect: nullū
venatoriē legimus
esse sanctū.

D Egociates.

in ciuria pri-
cipis. premittit genus.

I Epticularios. q

circa qdā gen⁹ vestis negocia bātur.
m D Deseruit. s. dō seruūt. vt. ff. de iur. lmu. l. semp. h. ne-
gociatores. et ante iniunctū mun⁹ negocia r. coperat. vt. e.
l. h. hoc circa vacatioes. nā tucab oī vt hic. etia a patrimo-
niali munere excusant. vt. d. l. h. licet. nūlī forte ab eis a qui
bus nec princeps. vt. j. t. i. l. l. i. i. p. p. i. n.

P Lacet. inferendū. i. dandū ordinariū vel delegatiū.

o I Complectitur. scz quadragesimas. Item plu-
stra que sunt ordinarie. vt. s. de indic. l. fi.

p C Inferenda. scz extra ordinem. Decern dico vel dele-
gatione. l. per pragmatiā vel ep̄lis. vt. s. de anno. et trib.
l. i. h. et de indic. l. particulari, et de superindi. l. i.

q C Urgere. dispendi. puts.

r C Celitudine tuā. pfectio pretorio loquitur.

s C fieri. l. dicere penititationis extraordi. faciente.

t C Robore. qd exactū ē. et tūc dabif palatinis vel cui p̄n
ceps dixerit. vt. s. de bo. va. l. si vacantia.

v C Quadripli.

facit. l. de cē. l. pe-
quatores. et l. auf.

vt. l. si. quo. l. h. s.

sic igil. et. s. de u.

l. si. l. qui. in h. t. b.

et. s. ad. l. i. l. repe.

l. i. et. l. in f. c. ff. de

pub. l. lictus. q.

qd illicite. et. s. de

curio. l. q. in f. Sed

cōtra. s. de super-

ac. l. vbi diei in

duplū. Sol. vi. ibi.

x C Seueritas. h.

nō facit. et sic de co-

señūtib. vel non

dicētib. dicit.

y C Curialis. als

curialis. et iungit

pcedentib. als cu-

riales. et tūc sequē-

tib. et supponit p

pdictis iudicib. et

officialib. et facit

s. de ap. l. qm iudic.

ces. Accur.

I L lud conuenit precae-
ri. ne qd hā c. q. psoalis

ē fuctio p̄cio. putet ee taxādā

C Pedia. ephitheotica p̄ci-

pis. exordiaris p̄statiōes nō

sunt. h. d. Bar. l. m. Gor.

P Rivata ret nō p̄vile-

gijs p̄manētib. nichil

extra ordinē p̄diab. ure perpe-

tuō cōsignata sustineant. neqz

adiectis sepius ac p̄ter primū

delegatiōis canone postulan-

tiſ. afficiant ip̄edijs. qniquidē

neqz aurario canonis sub p̄vui

legijs estimato aliqd ex ea tu-

bētib. nobis p̄bitionū diversi-

ste accipiuntur. et. Item facit. s. de ces. bo. l. proper.

P Rivata. p̄dia pncipis data in p̄petua emphiteosim

nō solunt supindicta etiā iusline principis vt. h.

et. l. eo. l. pe. et. l. de lo. fun. cl. l. h. et fi. et hec sunt p̄vilegia

c C Adiectis. l. superindictis exordiaris. hic dicit.

d C Canonem. a quo non excusat, vt. s. de exa. tri. l. si

divina. et de indic. l. i.

e C postulatis. als postulatis. als postulantis.

f C Impendijs. l. extra ordinē predictis.

g C Canoni. i. dicere suscep̄to aurario qd̄ p̄vilegio

to inter ceteros suscep̄tores nichil decurratur. i. selunt ex

ea scz delegatione quā sacram̄. p̄ supindicti. quaci qd̄ ex

causa facimus ei solui ob alij: neqz enī tūc alij imiuet

hoc onus nisi principe pmittente. vt. s. de supindie.l.i.
a C Decurrit. als discutuntur. als discurrunt. et sic dic au-
ratio id est procuratio.

b C Teneris. scz priuatis.

c C Estimari. possessores prediorum principis datorum in
perpetua emphati-

theosim.

d C Quos. scz ce-

teros.

e C Functiones.

scz ordinarias.

f C Perpetua. als

peruo. als perpe-

tius.

g C prerogati-

ua. i. supindicta q

ex prerogativa et

enā extraor. p̄fāt.

als estimata. i. ra-

ratas ordinarias.

et sic itig cū supe-

riorib. als estima-

ta. s. p̄rogativa. i. ra-

ratas extraordina-

ria. et sic itig cum

inferioribus.

E Os. mēorie.

id est fuerunt

magistri scriniorum

memoriae sacrarum

eplarū vel libello-

rūtum subiecti epi-

stolis vel libellis.

de qb̄ habes. s. de

decu. l.f. et gnali-

ter oēs m̄fi cuius

cōs. scrinij. vt. s. de

mag. scri. l.i.

i C prefere. di-

co cū honore comi-

tū. i. qz comites di-

ci et esse m̄querit.

vt sūt comites p̄si-

dū et. p̄consulū

et. procuratū cesa-

ris et comites cōsi-

storū et archiatri

palatū quib. oib.

data est excusatō.

vt. ff. de va. mu. l.le

gato. s. nisi suffra-

gio percepint dignitates. vt. s. de leg. l.vniuersi. ztra.

k C Pengadis. de his habes. s. de his qui se dese. l.f.

l C Omnum ciuilium. quod ad personalia restringitur. vt

no. s. de va. mu. qui imunitatem.

m C Abscesserint. als deceaserint. z als abscesserint. z als

accesserint. ad quā vltimā facit. s. de aduo. diuer. iudi. l.i.

et. s. de fabu. eos qui. et. s. de prepo. sa. cu. l.i. et. s. de comi.

qui prouin. re. l.i. et de proxi. sa. scri. l.i.

n C Creuerint. i. finita prima eligit ad maiorem. retinet

quidē priuilegiū prime. vt. s. de dig. l.i.i. et de agen. in re.

s. f. Accursus.

o C Presto. i. p̄sentanea. ac si nec maiorē accepisset

Estimari. vt. s. de

supillustres. qz sunt maximi-

vt. s. l. fins. Accursus.

v C Vendicent. similiter. porcinarij vrbis eternae. vt. s. de

suarijs. l.i. itē silētarū. vt. s. de silē. l.i.j. et. l.i. et proximi sā-

crotrū scri. vi. s. de proxi. sc. scri. l.hac lege.

r C Si priorib. i. priuilegijs sibi datis ante hanc. l.

s C Utriusq. id

est vitraq arte cru-

ditos. scz grāmati-

ca erhetorica.

t C Uctus. Ad

hoc. ff. d. mu. z ho.

l.f. s. fi. Itē phili-

osophi a sordidis ex-

culant. vt. ff. de va-

ca. mu. l.i. in honori

bus. s. philosophi

v C Sordidorū.

mō numerate inci-

pit sordida. qbus

ra sordi

addē que sūt. ff. de

mu. et ho. l.f. s. in-

ter gsonalia. l. fm

hoc dic exceptio.

id est acceptio. Ut

dic scđo qz acceptit

qdā sordida sub-

euā et p̄pictas

gsonas. s. tñ spe-

cificat qdā sordi-

da de non subeun-

dis. z dic qz tribu-

tū nō est sordidū.

vt. ff. ad mūi. liber

tus. s. ex. cā.

x C pollinis. als

polline. i. tenuis

buratatio d. stam-

ga quis detridi-

subtilissima fa-

rina ex qz cohicur

polla. i. albissima

farina.

y C Nec paraue-

redorū. vt. s. de pr.

sc. scri. hac lege.

z C Rethic. spe-

cies sordidi mune-

ris. Accur.

a C Expeditiōis.

sc. s. de sa. san. ec. l.

neminem. et. s. de

cur. publi. nullus. et. s. titu. i. l.i.

b C Materiam. vt. ff. de lega. i. l.i. l.ligni.

c C Tabulata. vt. ff. de ser. vi. p. l.seruitus. s. s. stantea. hec

qdā ad publicas edes cōstruēdas p̄labātur. vt. s. statim.

d C Eum. i. ille. sic. s. de fideius. causam que.

e C Non poscit. als poscit als pascit.

f C Ab huiusmodi iure. als iure als iuris.

g C Sacris edibus. in quibus arma reponuntur. als es

set contra. s. desacrosan. ec. l. ad instructionem.

h C Capitalis. als capitulationis. als capitalis.

i C Temonis. species sordidi muneris.

k C Possessio. vt. est possessio rerum priuatū augisti

augusti. vt. s. de p̄uui. do. aug. l.i. et possessio senatorum. vt

Liber Decimus

Ide dignitati. l. quoniam diversi.
a. **i** Possidere id est habere in presenti. Id est si in pietatum habuerunt ut subiicit. r. i. co. l. eam legem.
S Ordinorum que sunt habes. s. l. pri. in prin.
C Ad heredem. s. extraneum: sed ad suu etiam personalis privilegium transist. vt ar. ss. so. ma. l. ma-
ritu. r. l. se. r. l. et
ff. de le. l. sciendu.
s. legam. fin. p.
e. nro. q. aut defer-
priuilegium tur psonae vni vel
g. p. oib. de militia il-
la imunitas v. p. t.
ad suc-
c. ad heredem. vt hic. r.
cessore ff. de c. l. i. i. in fi. r.
ff. de re. i. u. in oib.
r. l. priuilegium. r. de
ur. i. m. l. i. s. per-
souis. et. ff. devul. r.
habi. v. s. aut reb.
r. daf succedentib.
in ea re. vt. ff. de c.
l. i. i. c. concor. aut
daf generi vel psonis
hoc pacto vt
ad posteros desce-
dat. r. tunc no de- c. e-
dit nisi ad eos qui
er semini nati sit
vt. ff. de i. u. i. m. l. i.
s. i. et. l. i. i. aut cui-
tat. vel loco et tunc
transit. vt. ff. de cen-
forma. s. q. s. quia
semp est idem pplo
vt. ff. de i. u. d. p. p.
nebat.
d. Dignitatis. exempla. s. l. pri.
et. l. inducunt.

Am legem.
Gadic de lege superiori maxima-
rum. nam et hec et illa sunt valentes.
*B*accusius.
Tonadu. scilicet tantum. et facit
s. l. maximarum.
in fi. et. ff. de col.
pn. l. s. et. l. q. mil.
n. pos. l. eos. s. scil-
turis. s. no. immunitas non cum dignitate. sed cum per-
sona. extinguitur. vt. s. l. pri. no.
Evidenter. ture teneatur: sic enim tenentur. vt. l. de col.
fun. ci. l. predi.
p. Ordinem. l. ordinarium canonem.
c. Precepit. ad hoc. l. t. t. u. i. l. i.
s. Ordinariis. que sunt habes. s. l. maximarum.
t. Imperatum. vt. s. col. priuilegium. r. l. de priuilegio. do. aug.
l. l. et. l. s. et. de col. fun. pa. l. i. *l. i. contra. s. de superinductio-*

De qui. mune. se li. ex.

B i. Solu. vt ibi.
B illustribus. s. l. maximarum. in pietate.
C De quibus munib. vel via. De his q. se excusat dixit.
n. s. q. non. r. dic. differentia inter hunc tunc. et. s. de immu-
ne. coce. quia ibi specialiter de immunitate tributorum. vel
ibi ostendit in qui
bus casibus spe-
cialiter immuni-
tas concedenda sit.
hic autem in quibus
generaliter non
potest opitulari.

 Omnia para-
tioni que
comparatur ad opus
publicum. r. cura-
tor. prefic qui di-
citur habere per-
sonale munus. vi-
ff. de mu. et ho. l. i.
s. i. et. l. i. s. i. et. fa-
ci. ff. devul. si pen-
dentes. s. si quis.
p. **T**ranfuetio-
n. que fit vel cum
curribus vel cum
nauibus. nec eni-
ta transiectio-
ne debet quicunque
excusare. vt. l. l. pri.

H illustribus. psonis
soildida mūera et extra
ordinarie necessitatibus dāna re-
mouemus.

C De quibus munib. vel prestationibus. nem-
nt liceat se excusare.

Imperatori Augu.

 Ompatio-
n. transue-
ctio. sp. spe-
cierum vni-
uersi. sine
villo priuile-
gio coartet
ad necessitates illiricianas.
nā i. his dūtaxat titulus nullū
sub quodam cessare priuilegiū
velamento censemus: sed sub
hac conditione cum tempus
exegerit huiusmodi collatione
succumbant: vt nō tantum re-
quiratur idoneus: verum vni-
uersi pro portione sue possessio-
nis iugatio. q. ad hec munia-

C illiricianas.
id est quādo impe-
rator ducu exerci-
tum in illirici: id
en clauoniam: ade-
set si alibi duces
retur exercitus pn-
cipis. sed loca tan-
git vbi plus necel-
se erat exercitum.
ducere.

T Titulis. l. ne-
cessitatibus supradictis vel transfectionibus.
i. **S**ub hac. l. sub hoc mō qui sequitur ibi vt nō tantum
re. vel proprie sub hac conditione que est cu tempus ex-
git. r. c. Accusius.
v. **I**doneus. qd querit in psonali munere. vt. l. de po-
b. tio. ad mu. no. l. i. et. s. de decu. l. ad subeunda: sed nō in pa-
trimoniali. r. hic. et. s. de i. m. u. ne. con. l. per dīthimā. et. dī-
idoneus. scz. cōmode mī.
p. **M**unia. l. munera vel onera.

Qui etate vel pfectio se excusat.

a **C**um summis.i. dñitibus vel potentibus qui dicuntur summi.i.in summitate rote fortune existentes.
b **C**arcina.id est onus supradictum.
c **C**ad infimos.id est pauperes.
d **C**Decurrat.nam ita tenebitur pauper ut diues,p mo do possessionum et facultatum.

CUm ad prouinciam. idem est si per ita liam.vi. de sacro san.cc.l. ubemus nullam,nam cum ipsa lex non distinguit italiam a p uinciam nos distinguere debemt. vt.ss.de p n.l.de p cto. Bccur.

FAngarijs. di cunct exhibito ope re sine supri. per angarijs qm vtriusq sez exhibito opere cum sumptu: et sic mixtum.

GPlaustris. qm rebus tam. et sic vel pro i. quolibet rc. sed. p.dixit quibet etiam psonali. h **C**pertinent. vi s. de sacrosan. cc.l. neminem et.l. u blemus nullam na ue. et. s.l. pti. i. p n. cu. pcor. Excipe ve teranos et milites. vt.ss.de mu. et ho. l.s. hec omnia.

IPragmatica. facta cum concilio procerum et ad exhortationem.

KDivina facta proprio motu.

LExcusatos. vt J. decursu pu. nul lus. sed hic loquitur.

pre. pieto. qd debet obb' subditis istud pdicere et manife stare ne aliquis possit pndere excusatione ignorantie.

HAc pudentissima lege statutum qd excusatione in etate nullaq psonali dignitate penit' excepta in qbuscūq loci administratiōi sublimitatue cōmissis op' exegerit: muroū cōstructione seu cōpatio ne frumenti altariūq spēr sine villo ipidēto put cōmodū atq necessarium magnitudo tua pspexerit fieri.

Cqui etate vel pfectio se excusat.

qui etate vel pfectio se excusat.

50. Excl. iii.

qui etate aliis qui pfectio et. i. in lege manifesti habetur qui etate sed certe pfectio sola no excusat sed etas sola: et

Adic. dixit de qbusdā excusationib' nūc de alia.

Um professione. innuit. pfectio esse de liberalibus studijs quod no est verū. et nota berito

ru. qd ibi docēt ius

vt in phe.ss. s. hoc

autem.

Ixv. qui cept' habet p plato fa uore honoris. vt.ss

s mu. et ho. ad re.

et dic qd est tenera etas: vt hi et prouie

cta q excusat. vt. i.

l.s. i. ss. de decu. no

tm. sed primi volē

tes etia no admittunt. scī sic. vt. s.

de le. iu. l.s. et. s. de

decu. iu. Quid si

venia etatis impe

travit. Rn. adhuc

idez. vt. s. de his q

ve. e. l.s. et qd tene

ra etas est nichil o

min'. qd si de fac

to fuit creat' ma

gistrat' rel in offce

Uide qd licet ha

beat salariū no ha

beat tñ dignitatē.

vt.ss.de decu. si spu

ri. s. i. scī ibi quā

do ab alio. scī si a

pncipe. vt.ss.de re.

iu. qdā. in fi. qd cō

traal's ui iudice di

stingue. vt. ss. iu.

cu. pcor. s. pe. Itz

facit hoc etas non

studium.

Idem. aa.

Cum filios tuos pria ptā

te liberatos adhuc mio

res legítima etate eē dicas meri

to postulas vt libalib' studijs

no auocent: et iō munib' pso

nalibus qd ad p̄moniū no pti

nent' non astringentur. si ciuit

um inopia non est'.

Idem. aa.

Cum filios.

Prtate. hoc iō

dicit qd si est i po

testate no esset du

bitatione nam pater

solus vocaretur. p

modo patrimonij

non autē filij cum nichil haberent. vt ar. de his qd u. lib.

l. cum facultates. posset etiam esse alia ratio: qd eadē psona

est parris et fulgientis in potestate. vnde cū vna so

lum persona iuris fictio presumatur. sufficit patrem so

lum subire munera.

Ver. pertinet. nam quedam pertinent vt sunt mixta et

illa subiicit. quod dic vt. ss. de va. mu. iu. s. muncriis. et fa-

ci. s. de mu. pa. l. nco.

Pro. No est. tūc qd excusat. vt. ss. de mu. et ho. l. vt gradati.

s. qdā. nūl sit pupillus. vt. ss. de iu. lm. iu. iu. s. i. Itē et qd

est etia cōsuetudo prie. vt. ss. de va. mu. iu. in pan.

Manifesti. personalia. scī in honore vel munere ci co

herent. vt. ss. de va. mu. iu. s. muncriis. nūl sit decu

rius que licet sit dignitas. vt. ss. de va. mu. l. ad decurionatum.

tamen excusat. vt. ss. de decu. iu. s. fina. et nota. lv. on.

Qui morbo se excusat. Liber Decimus De his qui non liberi.

excusant ab alio personali munere: ut hic. et ff. de decu. i. s. in si. sed in tutela et cura. lxx. vi. s. qui eti. li. et v.

Etati est merito multo magis excusat: quia si id de quo minime videt in deferent esse re. Et non etati deferendum esse nisi de nouo nunc sit factum.

dives. vi. ff. de ure

lmu. sp. s. vel nisi

sit colicudo. vi. ff.

b decu. nō tñ. s. fi.

vel nisi lopia. vi. ff.

de mu. et ho. i. vt s.

dati. s. quotiens. et

facit ad. i. s. b. testi.

Liurisuradi. i. ff. b

decu. l. nō tñ. i. p. n.

et de ter. mo. l. s. in

si. et de decu. l. s. vi-

tra. i. ff. de iu. lmu.

lmaiores. et de va.

mu. i. in honourib.

et insti. de excu. tu-

to. s. fi.

b **Q**ui morbo se exca-

usat. hoc ppe

tuvel ad tps excu-

sat. put tpsalis vel

ppetius. vi. ff. b. et

cu. t. l. nō solu. s. fi-

na. i. lse. i. ff. b. va-

mul. pen. i. l. s. fi.

que ita.

Cebilitatus ppter morbi-

hj excusationem. Bar.

Imperator. Gor.

Sea ceci-

itate p tu

us oppiss

est vt vtr

usq' ocu

li acie p-

sus amise

rit. leuamentum personalium.

munerum sentier.

Cebilitatus ppter morbi-

hj excusationem. Bar.

Imperator. dico.

Cum auricularis morbo

debilitatu te esse dicas

tuxta iuris publici auctorita-

te a personalib. muneric.

va

cationem habebis.

Idem Augu.

Dodagre quidé evalitu-

do nec personali mun-

erū pdest ad excusationē: verū

cū ita te valitudine pedū affli-

no. vi. ff. e. l. s. fi.

pis. vii. ver. Coddilio pollet cui vi natura negavit. Ad qd. ff.

b ca. et postli. re. l. possumini. s. fi. i. s. de trasc. sane. i. s. q

rest. fa. pos. sentiu.

Itē hic de nouis: nō pterita nō euitat: b

p. vi. ff. de postu. l. s. casum. i. de iudi. cec. i. s. b. decu. in

famia. i. de agen. in re. l. pe. i. in si. nū in tutela et cura. vt

ff. de excu. tu. post suscepitam.

e **C**entier. als sentier i est bona: als sentier. i. tūc die p.

hoc q pater leuat non tu. vt. l. s. fi. et facit. s. qui da. tu. pos.

l. lumenibus. Accur.

Cum auriculari. qui dicitur aetherica quasi auricu-

lam tenens.

G personalib. hoc expone vt no. plene. s. l. propri.

Dodagre. q non impedit. ad qd. s. de decu. l. a mu-

nerib. et facit. ff. de edil. edil. l. s. proinde.

i **A**d personalia. als corporalia: hic expō. vt. s. l. i. no.

et facit. ff. de vaca. mu. l. pe. i. in pun. et. l. s. s. corps. et. s. de

re iudi. quesitum. et insti. de excu. tu. s. i. s. ppter aduersa.

Abus. excusationem licet habeat curare patrem: et hoc in munere qd sum pti non exigit: al. sec. vi. ff.

de lega. i. filio. i. no. s. de ho. non co. l. i.

i **C** de his d. mu. xc. De scda parte loquit. i. e. cu. faculta-

tes. i. leos. at oes alie de pma: nec supfluit h. titu. et supio-

res duo per titulos similes. s. v. l. i. C. quia ibi quo ad tu-

telam.

Ume

rus.

s. d. q. lis-

vero

rum. vi. i. l. iij.

Accur.

n **C** ab onerib.

st habes ab hono-

ribus subaudi et

muneribus his co-

herentibus et epa-

na. vi. ff. e. l. s. fi.

merus. et in. l. ho-

nibus. i. p. n. n.

si fint. xij. vi. s. b. de

cu. l. si quis decu. si

vero habeas a mu-

neribus: dic. i. pa-

trimonialibus. vi-

ii. de mu. pa. l. neg.

nisi fint. xvi. vi. ff. b

iure immu. l. semp.

s. demonstratur.

Vel fin vtrāq; lit-

teram dic liberop-

ses mortuorum. vt

l. eo. l. personali-

bus.

E illium. non

posse. sec. si

motiuus. i acie. et

ff. de va. mune. l. fi.

Accur.

Depotes. pa-

rentum. ma-

tris et patris. vi. s.

eo. l. de personalibus.

q **C**Quing numerus. dic fin. p. in prouincia quinq. s.

rome. iiij. in italia. iiiij. sic in tutela. vt. s. qui nume. li. l. i. vel

forae in hoc munere aliud qd est publicum auctoritate et

vitilitate cum etiam in alijs differant. et facit. i. de sum. re.

l. Item dic naturales et legitimis vel etiam emancipati

vel in adoptionem datin naturales tñvel legitimis tñm.

vi insti. de excu. tu. in pun. et. ff. eo. l. s. s. incolumes. Item

mares vel feminine. vt. l. eo. l. fi. Item nati non nascituri. vt

ff. de excu. tu. l. s. s. qui autem in ventre. in pun.

i **C** Amissorum. secus si vivunt quia suo patri profund

non auo. vt. s. qui nume. libe. l. s. et. ff. de muneri. et ho-

no. l. s. fi. Item no. q filiorum non filiarum. vt. ff. de excu.

tuto. l. s. s. non solum. Item nota q minor numerus lis-

cer postea impletus non prodest. vt. ff. eo. l. s. s. qui ad mu-

nera. Item plures nepotes ex uno filio pro uno filio con-

putantur. vt. ff. de excu. tu. l. s. s. quotienscunq.

Cum facultates tuas filii, si emāctati, alia nō desierer vel desideraret esse patrimonium patris nec valer donano, vt. s. de do. l. si quis in emancipatu.

b Proponas, nisi in fraude feceris cā suitandorū numerū, vt. ar. ff. ad multa. s. atque. i. ff. e. l. i. s. qui in fraude hec ramen excusa-

tio finitur auctis postea facultatis, vt. ff. e. l. his ho. s.

auctis, et sic est tē-
poralis excusatio, et facit. i. co. l. fi. in
fine.

De persona-
libus indi-
cunt, sed raro, qd
dic. vt. s. de mul. i.
quo lo. l. i. et facit
s. eo. l. nepotes.

Eos qui libe-
ros, v. et ple-
ne dic. vt. s. co. l. ne
potes.

e Impetrata.
ab ipsis legibus.
s. Ita ale itavt
als aut si rc.

S Eritas, maio-
rem, xv. an. vi. s.
qui et. l. i.

b Obedis, id
est subcundis.

i Applicetur,
propter hoc enim
pater excusat qd
filios habet sube-
tes, vt. ff. de mu. et
ho. l. i. s. qd.

k Censum te-
nuorem, vt. qd est
impar oneri imi-
cato, vt. l. i. de excu-
tio. s. item, ppiter
paupertatem.

l Ponatur, s. p-
pter rerū angustiā
si ad. p. c. i. facit
quod no. s. eo. l. cū
facultates.

m De professio-
nibus et medicis,
Sive p̄fiteant ro:

me sine in sua patria habent excusationē, vt. ff. de va. mu-

cos qui, nisi doctores legum qui tātu rome docētes excu-
santur, vt. ff. de excu. tu. sed et reprobari. s. fi.

A Um te medicū, adiutricis, hoc ideo dicit forte: qd
illa secunda legio erat adiutrix illius legiōis in qd
erat p̄nceps, portus enī demōstrat accidētiā fa-

n. Caulia, ola copie, edū, vt. ff. (cu. qd misteriū iuris
de mu. et ho. l. i. s. hec omnia, et. s. l. medicos.

o Vacationem, quod est anno elapsō post tps reuersio
nis quo sarcinulas suas potuit componere, vt. insu. de ex-
cu. tu. s. item qui reipu. et. ff. de va. mu. l. tps. in prū.

p Numero, nō duo fore necessaria, scz qd sit de nume-

ro qui per singulas clūtates est statuendus, vt. ff. de des-
cre, ab or. fa. l. i. qd imunitate habeat: vt. s. eo. l. nec intra
sl auem extra numerū est: nō nisi sit absens. vi. m̄pn. hui⁹
Let. s. quibus non obijcit long. tem. prescr. l. i. a. ff. q. ex
cau. ma. Linter eos. s. fi. Itē dic medicū cuiuslibet egritu

dūs humāne: vt
ff. de va. co. l. i. s. i.
non belue, vt. s. de
exc. arti. l. i. p̄n.

q Cōcessa, que
sum. i. eo. l. medi-
cos. et. l. fi.

b us p̄sonalib⁹ nō post nisi alto
privilegio vel alia causa excus-
sari, hoc dicit Bar.

Imperator: Eu.

Um te me-
dicū legiōis
secunde ad
iutricis esse
dicas/mūe-
ra ciuilia" qd
diu reipu-

blice causa abfueris suscipere
nō cogoris. Cū aut abesse desi-
eris post finitā eo iure vacatio-
nē. (si i eoꝝ nūero⁹ es qd ad be-
neficia medicis concessa, per-
tinent) ea imunitate rēteris.

Doctor qui nō legit utiles
scolarib⁹ p̄t reprobari. h. d. b.

Imperator: Bo.

Grammaticos seu orato-
res, dcreto ordines pba-
tos, si nō seviles studētib⁹ p̄-
beāt: denū ab eodē ordine re-
probari posse incognitū nō est

Imperator: phi.

Dete nō nulla imunitatis
prerogativa iuantur.

Imperator: diocle.

Batione diu pi⁹ libera
lūm studiorū p̄fessores
nō ēt calculatores cōtinens.

Con sufficit ēē de collegio
medicoumisi specialiter imi-
nitatis sit cōcessa. h. d. Bar.

D Idem Augu.

Ec intra numerum

abacū. i. opus. ad qd. s. d. erro. cal. l. vna. vi. fēt qd p̄mas lras

doctē. vt. ff. de va. mu. l. i. s. fi. et fa. s. de decre. decu. sup. l. i.

D Ec intra numerus medicoumisi statuitur a decurioni

bus per singulas ciuitates, vt. ff. de decre. ab or. fa.

i. in fi. l. nisi in casu vbi a lege statuit, vt. s. de epis. et cle. pa-

abolani. licet ergo aliquis ponatur in ordine vel licet ordo

fiat de nouo nō gaudet imunitate nisi adiutiat qd sit imu-

nis vt. h. et. s. de decu. l. i. nec ob. s. de decu. l. vacuatis, quis nō vide

hec lex coadiuverat decretū, idē est si fuit data imunitas: s. tur nec

reuvocata. vt. s. e. l. grāmaticos mā nō videat data qd non du-
factum rat. vt. ff. de i. rēf. s. p̄f. s. fi. et hoc ēt secūdo mō p̄t in qd non

telligi hec. l. nūr⁹ aut doctēiū est vt. nō. s. e. magros, durat.

Liber Decimus

- a **P**restitutum. id est statutum.
- b **D**e curionum. in qualibet ciuitate.
- c **I**munitate. scilicet personalium.

Medicos. Archiatros. id est principes medicorum. et no. q

in acto et ablativo
de hunc dicit. nec
maxime id quod
alio si modo sint in
fra nuerit vel re-
pu. cum absunt sunt
imunes. vt. s. l. t.

f **A**rchiatris. s.
aliquis puta vnus
vel plures.

g **C**larior. no. lit-
terarum. secundum me-
chanicus nisi i certis.
vt. i. de excu. ar.
l. et i. Itē dicit
terarum. s. libera-
lium artū non poe-
te non ioculatores.
vt. s. co. l. poete. z. l.
orōne. et. ff. de va.
mul. i. g. f. Itē h
dicit i rubro. s. no
tati.

h **E**t filii. viue-
tib⁹ patrib⁹ non p⁹
vt. i. de melha. ar-
chiatros. et ad hoc
z. de ep. et de. l. i.
i **M**unerib⁹. de
personalib⁹ costat. s.
qd de primonialit-
b⁹. x. fm. p. et ali-
os non sunt imunes.
p. qb⁹. s. d. mu. pa.
professi. et. j. e. l. fi.
vbi eq̄parant phi-
losophis. ite. p. eis
ff. de mu. et ho. l. f.

q. ab hmoi. et de va. mu. l. sunt q. mu. ite sp̄aliter remittit
eis receptio hospit. vi. ff. de mu. et ho. l. f. s. f. et. i. de me-
thatis. Archiatros. et hic subiect. p. q. colligit q. alia p̄f-
monialia subire tenet. ei primoniale mun⁹ hospit. rece-
ptio. vi. stat. dices. ite. p. eis. s. co. l. f. p. eo. q. alio. p. l. dare
vult archiatris et militari⁹ in palatio. sed dicit ibi. a. ec-
tra p̄t. dici q. primonialia non subeat p. hāc. l. q. gnaliter di-
cit cū rabb⁹. et. p. hoc. j. l. f. et. ff. deva. mu. l. his honor. s. an-
garianum. nec ob. de pho. q. est rō auaricie a q. se dicit exi-
lē. vt. ff. deva. mu. l. in honorib⁹. s. phis. v. l. dic in pho. vt. di-
ces. j. l. f. q. s. nec etiā ob. s. hab. hmōi. q. excipe nisi p. l. spāle
principis. vt. est hic. et probat. d. l. sunt munera. in q. que fm
hoc est p̄o hac opinione.

k **H**ospites. q. primoniali⁹. vt. ff. de mu. l. i. s. f. munus.
l **D**educi. inuitū. sic nec dñia. vt. s. de offi. ciui. iudi. l. i.
sed pante millionē ille q. de domo no. d. trahi. vt. ff. de i-
nus vo. pleriq. et. l. seq. Uel dic nisi p. sua causa vel suo nu-
mero. vt. s. de ep. et cle. placet.

m **E**xhiberi. p. eodē et semp in ciuiti. Uel dic eximi i cri-
minali vbi dabu. fidei iusti. vel iurabu. et sic no. derinebū
scit in dñis sit. vt. in aus. vt. nulli iu. s. i. yero crimen. col. ix.

nisi sit grauissimi ut ibi sit. Uel dic nisi p. sua ca. vt. s. di.

n **P**ena. sic. i. de sum. re. l. i.

o **R**eddi. quo ad doctores est cōtra. ff. deva. co. l. i. s. f. i.
Solu. hic de publico. ibi a scholari. vt. s. co. archiatri. vel h
spōte promiserat. ibi promittere non volebat. vel hū refer-

tur ad alios predi-
cios no. ad docto-
res. et facit. s. b. ex.
mu. l. maximari. z
i. de eru. ar. l. i. in
prin. et. l. i. in. f. c.
l. eo. t. l. f.

p **M**ultos. sex
discipulos v. l. scho-
lars.

q **I**nstituāt. id
est in fruānt.

r **A**ugistros stu-
diosū. libera-
lii. vt. s. l. p. i. p.

s **M**orib⁹. s. qui Mores
oēs diuitias exē. bōl oēs
dunt vi dīj. ff. de diuiti-
tu. et cu. da. ab his as exē-
scire oportet. Sed dunt,
as hoc h̄e sc̄i-
tiā solentā ei fide
vi in. phemio isti.

t **O**rdinis. de-
curionis. ad q. d.
de decre. ab. o. fa.
l. i. Accur.

v **C**onspirāt.
in bonam partē. si

cūt dolus bonus

vt. ff. d. do. l. i. s. f. nō Cōspi-
fiuit. c. no. q. v. i. ad ratio et

minus debet com. dolus

probare. vt. j. l. f. q. h̄s in

quis. et forte etiā bonā

turare. vt. s. de ad p̄e su-

uo. diuer. iu. l. nemini. et. i. de p̄i. sacr. scri. vniuersit. et fa. munt.

cit. i. de tyro. l. f. i. de agē. in re. l. i. et. i. f. et. s. de decu. l. cū

qui. Itē quor debet eligi in qualibet ciuitate habes de

stu. li. vi. ro. Itē facit in aut. q. oportet ep. i. s. f. neq. col. v.

et de san. ep. in prin. et. l. i. de prof. qui in. yr. con. l. i. l. i. f. l. p

xi. et. l. de excu. ar. l. f.

B **E**ddat. ad hoc. s. grāmaticos. et. l. de tab. l. fina. et de

murile. l. s. quis.

y **E**xceptis. vt. no. reuocent. sed certe isti non indebita

visur. parvnde improprie dicit except. q. d. illi reddatūr

isti non. et facit. s. l. p̄. exi. cum concor.

z **F**ortune. hanc ferunt philosophi non curantes de p

esperis vel aduersis.

Archiatri. principes medicorum.

b **C**ōmoda. i. salario ad q. d. s. de postu. l. p̄uidētū.

c **M**alunt. malo fuire pauperi honeste q. diuiti turpi.

Medici. sciens eni. no. debere habere aliquid ab ego. ergo ita salario

cito aut ciuitas pauperi vi diuiti scriuet.

d **T**urpiter. erat enim turpe q. ppter diuitias suas ali-

et p̄t. q. diuitias ciuitatis curare. q. paup. q. nichil dare poterat. et hoc bere de

bet. et olim. anq̄ medici haberet salario de publico.

De athletis.

a Etiam ea sc̄z salarys.

b Sanu. iā facti p obsequis p̄stis non ea re. ad qd. ff. de va. co. l. medic⁹. et. s. de postu. quisq; s. i. er de offi. prcl. plebiscito. et in aut. vi iudi. fine quoquo sui. s. col. tij.

c I quis. aggregandus. vt q̄ est dignus tali honore

d Judicā

tib⁹. et iurantibus

vt no. s. l. mḡos

ybi plene norauit.

e Ita tamen fa-

cit. i. de tyro. l. i. et

de of. ma. of. l. iij.

f Rāmaticos

oratores. als

rhetores. als ora-

tores.

g Philosophie.

Iz missecat: th. ph̄

sivebunt patrimo-

mialia. vt. s. denu-

pa. l. pro fessio.

Uel

die q̄ hodie per. l.

istā idē i eis sit p̄i

ulegiū h̄mōi p̄inci-

pis. et b̄z hoc dero-

gat illi. l. p̄fessio. et

illī. ff. de va. mu. in

honori⁹. s. ph̄s

vt ibi no.

h Archiatros.

ph̄ie.

i Primi ordi-

nis. que h̄nt cum

erūt seniores inter

alios. vt. s. o. decu.

Lalerādrinis i pi-

k Uxenf. an a

primonialib⁹. dic

vt. s. e. t. l. mḡos.

Accurilius.

l Indēpta. i. si-

ne administratio-

ne habita dignita-

re vel cu. ea: sic idē-

pto canone vi. l. de

fun. pa. l. fi. in fine.

m L hospitandū.

sic. l. de metra. ar-

chiatros. r. s. lma

gistro.

n Silihs. et de

hoc dic vi. s. l. ma-

gistro. et facit. i. d

co. cōsl. l. i. s. l. de

epi. e. cle. l. iij.

o De athletis.

Athlete dicunt q̄ si

ne mercede gr̄ave

pugna

ritatis pugnabāt. vt. ff. de ifa. l. athletas. in-

sacris certamibus. et. l. i.

Thletis ita demū. ciuilū. re. qd. est i. si. si. p-

benf p oēs re. et si. ph̄et coronati coronis re.

q. per oēm. q. a p̄ma estate didicit. et siu-

De his q̄ nō implē. sti.

50. Exci.

duit in hoc vt pueri q̄ a tenera etate legit q̄ si alio nō posse.

r Coronis. corons. i. glia victo (set ee pfecti q̄ e no-

rie cui era dabat pecunia vel sp̄os alio q̄ p̄uata pactione

nō obligat. vt. s. q̄ res pigno. obli. pos. l. pe. ne. i. cām iudi-

cati capiunt si aliud possit satisfieri. vt. ff. de re iudi. mo-

dis. et. s. de excep-

rei. iudi. stipendia

s Sacri. q̄ ap-

probāte p̄ncipe. ad qd. ff. de polli. L

greca q̄ incipit ho-

nous gratia et se-

cus agonem re.

t In quibus. s.

coronis.

v Uel. pro saltē

x Rome. noue.

q. d. vna coronā de-

bēt habuisse in ro-

ma veteri vlnoua

et has merito grē

nō pro hoc q̄ cor-

rumpat emulsi. i.

secum lucantem.

y Munerū. re-

stringe et dic mūe-

rū glōnaliū nō pri-

mo. vt. s. de mi. et

ho. q̄ imunitate.

z De q̄is q̄ no-im-

putio re.

A Enomis-

nic causa.

sacramēto. q̄ mili-

tes tenent ut no. ff.

de ifa. l. i. s. miles.

et no. q̄ q̄tuor sūt Missio-

gna millionū. ho. nō q̄tu-

nessa q̄i finita mi-

or sunt

litia. vt. s. e. l. s. i. cā genera-

ria. ppter infirmi-

tate. vt. s. l. p̄i. i. cā

cā euādou mūe-

rū. i. cā ignominio

sa. vt. hic. r. ff. de re

mili. milite. s. mis-

sionum.

a Honorib⁹. ad

qd. s. de decu. l. in-

famia. r. l. ne q̄s. ce-

ff. de interdi. et re.

l. relegatorū. s. fi. r.

ff. de test. mili. l. te-

stamenta.

b Excludendi.

als excusādi. et als

excusati. et idē i eo

q̄ gravitādo mūe-

rū. nō iñ arce. honore

cu. n̄ si lāmis. vt. ff. d. ifa. l. i. s. i. q̄ iñ q̄tū. 3ē q̄ lāmis cogit

ad mūera vēpē n̄si iloc. ybi morari n̄i. z. vt. ff. d. excusa. tu.

l. i. z. si mūiles. s. i. ḡmūia. r. l. ore mili. l. i. j. an dēat. i.

seri cā ḡmūie i missio. Dic vt. no. ff. de ifa. l. i. s. i. ḡmūie

Imparator. dlo.

Causarie missus aī finē mi-

litie a mūnerib⁹ excusat: nō iñ

h̄z p̄mūlegia veteraniū. l. h̄z he-

beat vacationē. h. d. Bar.

Imparator. dlo.

Liber Decimus

Sener
q.3 dicas
sur.

Cun ob seni. sener est q. l. x. an. h. vel. l. x. quo ad muni-
tia. vt. s. q. etate. l. f. i. s. p. p. corporis debilitate: et iō
est causaria missio. vt. ff. de infa. l. i. f. ignominie. licet hec
honestia sit. i. non in honesta. vt. subiecta.
b **C**itrag. pp. feniū: nō. pp. militia. vi. l. prox. in p. n.
c **N**ero. xx. an.
vt. l. l. p. r. i. f. f. h. u.
ius p. uilegia. ff. d.
p. uil. p. totu. r. i. d. e.
p. u. v. e. t. r. g. p. t. o.
t. u. m. r. i. p. r. o. t.
d **P**ermitit. scz
p. p. t. u. o. f. z. p. a. l.
h. z. v. e. l. v. n. v. a. u. v. e.
b. i. e. n. i. v. e. l. t. r. i. e. n. i. v.
q. u. a. d. r. e. n. i. v. p. u. t. m.
l. u. t. a. u. e. n. t. v. i. f. r. e.
m. i. l. i. t. r. e. s. q. i. m. i. l.
t. i. t. e. r. i. e. c. x. u. t. u.
f. r. t. m. i. l. i. t. e. s. q. i. m. i. l.
Decorū filiis vt
ff. de va. mu. l. i. ho
norib. s. vacatio-
num.
f **C**personaliz.
nō primorializ.
vt. ff. de va. mu. l. i.
honorib. s. accu-
lationum.
g **C**oedid. etiā
si nō appeller q. d. ē
spāle. vt. s. q. n. puo.
nō est ne. l. vetera-
nis. at. sec. vt. s. d.
appela. ciues.
h **C**l. vicesimū. vt
i. d. e. re. milita. l. v.
ginti.
i **C**ausaria. nō
sufficit causaria nī
si tps. sit cōpletum
militie. vt. hic. r. s.
l. prox.
k **C**in cohorte. r
sic nō in legioē vel
vegillatione.
l **S**upuacuo. qz
nō habebis. s. per
petuoi. ad tps. vt. s. l. p. x. Item fallit in cohorte urbana
vt. s. de excu. tu. sed i. milites. s. plane si qz. Iē huic. l. est
arg. cōtra. ff. de infa. l. i. f. exerctū autēz. cōtra qz ibi oditū
ampliā. hic fauor restrigis. in qz est ar. s. f. de libe. r. post
hul. cū quidā. poset plane legi vt excuse qz fuit in cohortē.
et est sic. s. de thesau. l. vna. s. p. p. ma est. s. q. puo. non
est nec cl. veterani. r. d. l. sed i. milites. s. plane.
m **C**qui. muncr. **cc** **D**e hoc nil est in m. gro. s. l. p. stōne
grec. sic. s. de reli. r. ad trebel. r. de incer. pso.
On. alios. mācipatū. i. cōductū vectigal. vñ
manceps. i. 2. ducor. vt. s. de vectigal. l. s. q. s.
o **C**note. quare hic dicit statu. supponit.
Itē intellige hāc. l. si sunt legitimi cōducto-
res nō pal. stū: nō curiales: nō milites: nō clerici. vt. l. qui-
bus ad cōdu. p. f. l. i. r. in aut. de san. epi. s. aliud.

Quib. mūe. De liberti. De ifami.

p **C**onducit. r. durat cōductio. vt. ff. de va. mu. l. i. ho-
noribus. s. non als. Item hoc p. uilegiū est fisci qui ha-
bet eius bona obligata: vt hic. et. ff. de iure immu. l. s. mp.
s. cōductores. aliud in colono predij fisci. vt. ff. ad muni.
l. f. s. i. r. s. de excu. tu. coloni. sed in colono predij cesaris

idem qd. in isto. vt
ff. de iure immu. l.
s. emper. s. coloni. r.
qui pe. tu. l. f.

q **D**is. s. condu-
ctoribus.

r **G**aud. p. nō
s. de rete. num-
mis. po. l. i. f. s. r.
cit. s. ne tu. vel cu-
ra. l. i.

s **C** De libertini.
hic tractatur b. ob
sequio ciuitati de-
bito. s. de libe. et
eorum libe. dicitur
de debito patrono
et sic non superflu-
it hic per illum it-
tuli. Accur.

C **L**ibertini nō hāt excusatio-
ne a mūerib. **B** **I**m. dio.

G **O**nditio libertini
tatis de mūnerib.
ciuilibus. tribuere
nō pōr. excusatio-
nem. nec in ea qui

dem ciuitate vbi domiciliū

libertinus habet.

C **D**e infamib. **o**

C **I**n fames remouentur a di-
gnitatib. nō a mūnerib. reali-
bus vel psonalib. **b. d. B.**

Impe. Augu.

Afames psonae
licet nullis ho-
noribus qui in-
tegre dignitatē
homini bus de-
ferri solent vti-
pīce. curialiū. tñvel ciuitaliū mu-
nep. vacationē nō habēt. : s. fo-
lēnib. iditōb. ob tutelā publi-
cā eos satisfacere necesse est.

tulo de infa. s. quia ibi de causis infamie. hic de iure iu-
mum. sic non superfluit.

G **O**afames. vt. possit. nec nouiter delatis. im-
mo perdunt veterem. vt. hic. et. l. de dig. audi-
ceo. r. l. neg. et. s. de decu. l. infamia. et. de re
milita. l. i. u. ad hoc. ff. d. posu. l. s. remouer.
et de iudi. cum pretor. s. non autem. et de of-
fici. a. f. l. i. et. d. testa. l. i. j. 9. lex. iul. fed arbitri pot. et. esse. vt
ff. dear. pedius. et procurator. et tutor. et curator. vt. illi. de
excep. s. f. et. ff. de postu. l. i. s. sed equissimum.

s **C** Non habent. ad hoc. s. de decu. l. mē infamia. et
de his qui non imple. stipen. l. i. ibi quippe criminous
te. vt. s. de decu. l. ne quis. nec pena tribuit inmunitatē. vt
l. relegatorum. s. f. ff. de inter. et rele. et male meritio. vt. s.
ff. depo. l. bona fideo.

Onditio
ciuili
bus.
b. ho-
noribus dicvt. s. si
li. aut seru. ad des
eu. l. i.

v **N**ō pōr. nisi
in casu. qd. dic vt. s.
de excu. tu. l. ne se
natorum. item nō
ob. J. ne quis liber.
sc. re. pu. l. i. qz ibi
de actu seru. trñ
conuenienti.

x **D**omiciliū.
nedum. in ea nisi
per patronum. et
sic vitrobis. vt. ff.
ad mu. de iure. s. li
berto.

y **C** **D**e infamib.
bus. **D**iff. et a. i.

C De reis postulatis.

Eos criminis. secus si pecunie sit debitor nisi in duob⁹ calib⁹. vt. ff. de mu. etho. l. rescripto. s. debitores. et l. debi. c. i. l. i. nisi sit status q̄stio. vt. ff. de re mili. q̄ status. idē si

q̄stio sit ols vel ma gne p̄tis bonorum vt ar. insti. de excu. tm. s. itē. pp̄ter litē. b. C postulatōs. id est accusatos. c. C nouos. vete rem refert. vt. ff. ad mun. l. libert⁹. s. questionib⁹. s. nec testis p̄t fieri. vt ff. de testi. l. in testibus. nec. p̄cu. vt. s. de procu. l. rei. nec nomen militie da re. vt. ff. de re mili. l. s. itē no. postulatōs. sec̄ si no. postulatōs vel postu lat⁹ vel postu. s. de fūti accūsator. vt ff. de mu. et hō. l. re scripto. s. si q̄s. Itē hec phibitio infra annū loci h̄z non p̄o nisi steterit p̄ ac casatu quomodo p cedat. vt. ff. de mu. et hono. l. re. itē an ad mūera. R̄f. sic ve in fūti. q. no. s. titu. t.

d. C De his qui i eni. tc. Q̄ rei po stulati sic puniunt ideo hoc dicit. Et no tia q̄ triplex est exiliū. vt. ff. de inter. et releg. l. exiliū. t. p ut accipit. p relegatione dic q̄ pres potest relegare si habeat insulā. alio non. sed deportare. vt eo. n. l. relegator. in pn. r. l. impator. in pn. r. l. inf penas e. C Moti. per fententiam.

Olib⁹. spaciu. nec distinguit quo criminē te vt. ff. de postu. l. impator. r. s. de insa. l. et si seuerior. et dic h̄zia vt in qualibet earū no. et no. ff. de insa. l. quid ergo s. pena grauior

A D tps. recipit. si criminē no. importet i familiā. als secus. vt. ff. ad mu. l. ordi ne. et dic vt ibi nota. et de decurio. l. h̄. s. no idem erit. Accur.

b. C Per fugā. s. latā q̄ ē sp̄s exiliū. vt. ff. de inf. et re. exiliū

C De reis postulatis.

C P̄dente p̄cessu criminali no p̄t q̄s ad honores vocari.

Bar. Idem Alexan.

Eos criminis postula tos nouos honores ap petere non debere ante q̄ purgaret innocētiā sūa et a diuis pareti b̄ nr̄is et a me sepe resp̄ctu ē.

C De his q̄ in exiliū bat̄ vel s. b. ordine mon⁹ sunt.

Impa. marci. et diocl.

Olib⁹ posthac or dini suo vel ad uocatioi ad tē pus iterdictetur post ipletū tpsa spaciu. no. pro gabitur infamia.

Impa. gor. au.

H D tps exulare decurio nūssus. et impleto tēpo re regressus pristinā qđē reci pit dignitate. ad nouos no ho nores no admittitur nisi tanto tempore is abstinerit. q̄sto p fugā abfuit.

C De filiissamias et quē ad modū p̄ his p̄ teneatur.

C Qui cōsentit decurionatū h̄j emācipati obligat. sec̄ si ille fili⁹ erat i p̄rāte. et s̄le videtur p̄sentire q̄ no dissensit. B.

C De filiissamias.

Q̄ in exiliū bat̄ vel ab ordine moti tenetur reddere rōmen: ideo qualiter filius ho nouib⁹ obligetur et pater pro eo teneat dicit.

Atre. no teneri. nisi fideiubeat p̄ coexpellim.

vel nisi emancipauerit eū in fraude. vt. ff. ad mu

n. l. s. s. antepe.

I C Obligatur. in

solidum. vt. ff. s. ad mi. re. ad ciui. pri.

s. filius. fili⁹ tamē p̄mo excutit. vt. ff. ad mun. l. libert⁹.

s. i. et. s. de decu.

i. item adoptando

consentire videtur

vt. ff. ad mu. l. luci⁹.

s. idem resp̄det.

cū alias non s̄ten

tientis non tenetur

nisi de pecu. vt. j. l.

s. i. est et aliud neces

sarium q̄ filius sit

habilis ad mun⁹

ad q̄ vocat. vt. s.

de hō. non con. l. i.

s. pro infante. Itē

hic tenetur reipu.

non autem illis q̄

bus nocuit in offi

cio constitut⁹. vt. ff.

ad mu. l. i. et. i. l. i.

quidam contra. ar

gu. s. q̄d cu. e. l. i.

Accur.

m. C Consentire.

no. de tacito cōsen

su. vt. ff. ad mu. l. i.

arg. contra. ff. de p

cura. filius. s. in

uitus. cu. concor.

Irem arg. contra

ff. de tute. l. si filius

sed manere potuit

etiam nominatio

ni contradicens.

n. C Testificatur.

coa ordinario vel

habili. vt. ff. de

decu. l. honores. s. h

na. Accur.

o. C Um appel,

laſſe te dica

sec̄ nomine tuo propo non fili⁹. Accur.

p. C Ostendis. nam grauati appellant. infirmi volunt curari. nec est opus medicus sano tc. sic. ff. rem ra. ha. l. iij. s. falsus. s. s. ff. de decu. s. puri⁹. s. pater. so. hic nomine sui grauamitus appellauit: et ideo libi p̄eindicat. ibi. pro fili⁹ grauamine. Uel sol. vt ibi. item contra. ff. de appella. si exp̄s. sed ibi ipso iure non tenuit. Item arg. contra. ff. de postu. l. i. Accur.

s. Ibi. ad protestas. q̄ est patrimonij. et quale sit die

vt. s. de mune. patrimo. l. nec protestas. et facit. ff.

de mu. et hō. l. iij. s. si fili⁹. et s. q̄d pater. et s. si duo. et l. ho

no. s. plebei. Accur.

Delegationibus

So. Lxxviii.

est. s. de excu. mu. Accursius.

Cum vos. i. tu collega.

Quod proprio. i. separatum.

Supr. vel sumpt. tñ: vel salariu de q sit sumptus.

Defensione. sindic. q erat veterat. vt. ff. de mu. i. ho. l.

si. defensionis. vñ de

federatio. si strepitū

iudicij. falso. faci

s. de infamene.

e. poteat. sed

qñ hoc. Rñ. si dese-

runt. sp̄te ut hic:

q casuaria extraor-

pum. vt. ff. e. l. i. si

aūt vigore necessi-

tate tñ nō reddit.

vt. ff. e. l. legat. anq.

Si. i. hoc inuit. et

ide de comitib. eo

rñ. vt. ff. de of. asses-

dī. si aūt est dubiū

ip̄e h̄. pbare neces-

sitatē. vt. ff. e. l. u. s.

i. i. b̄z hoc n̄ sūt. ff.

b̄ va. cog. l. i. h̄. dñ.

et de ad. diuer. iu. l.

post duos.

Ela quātitas.

qua repetit ab he-

rebus college.

S postular. vñ

li. p. socio vel ac. in

factu. q̄b. d̄ solui-

cuz p eos heredes.

nō s̄t. vel q̄ iā p-

aterū adiucatis.

vt. ff. loca. q̄ opas.

h̄dñ. i. h̄. de sup.

intim. mu. l. i. Vel

h̄c simoniace. vt. l.

de murile. l. i. ibi

non.

H potestis. i. pu-

nif extraor. i. dñ.

ne nec sociis al-

teri. cessatio. vt. ff.

e. l. i. h̄. cessatio.

Transmarina. cluili. sine legati. a. l. sine alio pso-

nali mūere. vt. ff. de va. mu. legato. i. ff. e. l. paul. h. i.

De primo. fm. hoc intelligitur. s. de ho. nō cō. l. i. i.

ff. e. paulus. h. i. in pñ. i. illus. 3tē hoc qñ suo noī nō p

alio. vt. ff. e. o. i. filius. i. l. vicarius. q̄ in casibus tñ ḡm̄i-

titur per alium. vt. ibi notaui.

Diuersi. ex comitib. i. vñtuersi. comites. p̄sidū. vel

ip̄o. s̄t. etiā p̄sides q̄ h̄i dignitates. s. p̄di-

etas. tñ. i. certe lmo. i. his file. excusant. p̄sonali-

bus. vt. l. de excu. mu. l. eos. i. ff. de va. mu. l. legato. h̄. co-

mites. q̄ sunt cōtra. So. hic p̄ceperūt suffragio. i. auxilio

erita p̄ impreationē. ibi ex mera liberalitate. q̄ meruerit

ar. ff. q̄d. q̄s. i. l. i. i. in prim. vñ h̄c p̄ceperunt suffragio. i.

promissione. i. hoc pacto q̄ nichil omnino cō opus fuerit

fusciplent munera et preshabunt auxiliū. i. sic paciū fu-

ndum. vt. arg. ff. de iu. in iu. l. i. Vel dic suffragio. i. p̄p̄r

suffragiū. s. salariu q̄b. habituri erant. ibi gratis. i. fm. hoc

habeas in littera suffragio dignitates. aliū habēt suffra-

gia dignitatū. i. salario. i. tñ loci h̄z ultima so. Vel dic

osa plane hic finitus erat presidatus. ibi non. et sic bene

sequitur exceptio legati.

m publica. q̄ sunt in numeribus subeundis.

n **P**actio. quia

peperunt. et non

subeunt. i. sic facit. p

scda so. s̄z alios di-

cas nō vñbratili.

q̄ dicit tacite telle

ctum ex quo h̄z di-

gnitatem qñ teneat

tur ad mūera alia

q̄d nō est verū nisi

fm. q̄d distinctū ē

i. Clerici sūt. hi

els p̄mo p̄sides. et

p̄ea legati fuerūt

biēnio vacat a mu-

nerib. p̄sonalib. et

onerib. i. ff. e. l. p̄xi.

nō q̄d p̄sides sunt.

s̄z q̄ legati fuerūt.

licer p̄sideratum ad

sui petitionē habu-

erunt. vel i. pacto

vel licet. p̄ salario:

salaria ante. pho-

noub. vel munerib

a quibus mo-

do vacant. sed for-

te reddunt. p̄ tempo

re quo cuant. vt

no. s. l. i. i. vel meli-

dic de legato: quia

licer superiores di-

gnitates non excu-

sent vi dictum est

legatio tamen so-

la excusat et semp-

dic infra tempora.

vt. s. l. p̄xi.

S q̄d. postu-

lat. a p̄siderū

a p̄nicialib. et dic

de aliquo quod pertineat ad publicam vtilitatem prou-

cie. si autem de causa que sit inter priuatos: tunc habet lo-

cum. s. de rela.

p **N**ostri sedi. p̄co codem.

q **O**nes priuiales. assidentes p̄sidi. vel dic q̄ sunt as-

sidentes p̄sido ut statim dices.

r **O**rdinarij. i. p̄sides p̄dicti q̄ consulti. et subaudi ut dis-

finiat p̄ se. ad q̄b. s. de rela. l. i. Vel dic. i. p̄fecti. et tñc subau-

di tñm. q̄t. qñq ad hos remitter ut subiicit. vel dic oclarij

q̄ vice p̄ncipis p̄latio: vel vice p̄fecti oclarij cogscet.

s **Q**uib. s. desiderij.

t **F**ortuitis. s. superuenientibus.

v **G**obis. loqtur p̄fector p̄torio illirici. q. d. nō aliter diffi-

niendū nisi pñ. qñq ut subiicit.

x **I**mplēda. q. d. si per te potes expedire facias et vel ad-

nos remittas.

y **C**oncialisi. vñ dic de eligendo legato. **part**. ad hoc

Lij

Liber Decimus

§. de decu. l. nominationu. et. l. e. l. pxi. et. ff. de tu. et cu. l. vbi
et de decre. ab or. fa. l. ij. et qd. cuiusqz yni. l. nulli. et ad mu-
ni. l. quod maior. Accursus.
a. S. sententia. puincisliu assidentium psidi. et in quo
conueniuit ad principem consulendum.

Q uoties. desiit
naſ. ad nos.
c. Precipim⁹. f.
conuenire qd est. l. si
non egri. et. et no.
ar. in electionibus
ad qd in aut. de he
re. et fal. s. ifso ab
fuit. col. t.

d. Firmata. sup
quo voluit. consulere.
e. Augustali. ab
augusto posito. vt
ff. de of. p. aug. l.
f. Tuis. loquunt
prefecto pre. maxi
me. et no. qd mul
tas manus yadit.
g. Ordine. qd
vel per te expedias
tur. vel ad nos re
mittes. vt. s. l. pxi.

h. De excusatio
nib⁹ artifici⁹. Dis
serit a ti. s. de pſel.
et me. qd ibi de libe
ralib⁹ artifici⁹. h.
de his qd in opera
tione manuū exeu
sanct doceas no di
scentes vt no. j. e. l.
l. et scripti in breui
bus cuiusqz ciuita
tis no aut oſerit. t.
l. in prim.

A Rifici
ces.
subditio. vt. l. h. et est no. rc. et habeas hic co
prehensarum: als compenti. et dic tuc qd tm
illi qui sunt infra numerum scripti in breui
bus. ad quod. ff. de decre. ab or. fa. l.
k. Muneribus. personalibus.

l. In discēdis. l. in docendis. vel proprie. et tunc per co
sequens et in docendis.

m. Fieri. discere si queris doceas sic ipse doceris. nam
studio tali tibi profic⁹ atqz sodali. vt. ff. de le. iij. l. legat. s.
ornatrici⁹. et sic no. qd de docebus tm dicit. vt et. l. l. prox. i
in fi. et. ff. de iu. i. n. l. pe. s. pe. r. ar. s. de pſel. et medi. medi
n. Filios. l. discipulos. vel proprie. (cos.

o. Ista. s. eorum qd habent excusationem. sūt et alii. vt. ff.
de iure iuu. l. s. ro quare excusantur eli. vt necessaria ope
ra publicis utilitan⁹ exhibeat. vt. ff. de iu. iuu. l. pe. s. pe.
p. Architeci. ab archos princeps et tectu qd maiores
magistri tectorū. vt in aut. dno ali. s. quod autē.
q. Medici. animalium et sic ipso sine litteris vt d
si in rub. vnde. p. dixit hiz. s. mulorum appellatione com
prehendens omnia animalia.
r. Lectori⁹. qui faciunt breues lectos de quibus b. ff.

De excusa. artifici⁹.

de lega. i. si et toto. s. i. et de le. iij. legatis. s. i.

s. Auctari⁹. qui faciunt machinas instar lac⁹ vel torcularis
t. Quadrigari⁹. qui faciunt quadrigas.
v. Quadratar⁹. qui faciunt quadratos lapides vt fue
runt sancti. iij. coronati.

A Rifices artifici⁹ bre
ui subditio compie
miseriarum per lin
glas ciuitates mo
rates ab inveneris
munerib⁹ vacare p̄cipim⁹. si
qdē in discēdis artib⁹ oculū sit
accōmodandū: quo magis cu
piant et ipsi peritiores fieri⁹ et
fuos filios erudire. Et ē noti
cia ista⁹ architecti⁹ medici⁹/ pi
ctores/ statuari⁹ marmorari⁹/
lecticari⁹/ seu auctari⁹/ clauca
ri⁹/ quadrigari⁹/ vel quadrata
ri⁹ qd greco vocabulo pectas
appellat⁹ structores: id ē edifi
catores/ sculptores ligni⁹/ mu
scari⁹/ deauratores/ albini⁹ qd
greci comatas appellat⁹: argē
tar⁹/ barbacari⁹/ diatrecari⁹/
erari⁹/ fusores/ signari⁹/ fabri
chari⁹/ brachari⁹/ particari⁹ at
qd libratores/ figuli⁹ qd grece
dicūt cere/ aurifices/ vitrari⁹/
plumbari⁹/ specularis/ ebozari⁹
pellionis/ fullones/ carpentari⁹
sculptores/ dealbatores/ auso
res trigari⁹/ signari⁹/ diateari⁹

similia. liquando es. Uel dic qd sunt duo erari⁹ qd operatur
in ere. vel fusores qd faciunt fusos in quibus nent feminine.

f. Signari⁹. qui faciunt sigilla.

g. Brachari⁹. a longis brachis theutonicorum vel tor
z. Libratores. a libra. i. pōderatores. (ularium. Bc.

i. Figuli⁹. qui faciunt vasas ex terra in figuris. vt. ff. de ser.
vt. p. l. vlti.

k. Aurifices. qui faciunt vasas aurea vel anulos vñ illia.

l. Vitrari⁹. qui artificiose de ferro vñ alia materia trahunt
vitrum vel fundunt.

m. Plumbari⁹. qui trahunt plumbum.

n. Sculptores. i. sculpores. s. lapidū vt differat a superio
ritati⁹ dicunt qd virtus scriptoris hoc superfluit.

o. Dealbatores. armori⁹ vbi debet fieri subtilissime pi
ctura de quoqz colore.

p. Trigari⁹. qui faciunt vehicula ex tribus rotis.

q. Stateari⁹. l. qd faciunt qdā rotunda erybolubila in freno

circumcapit eq; hi dicunt pētar large. a pēta. qd est. v. et lar
ge. l. late. qd. v. late et volubiles rotule: qd tm. v. debet eē vt

dicunt frenari⁹. s. if ipsi opificibus et ipsis rotulis conue
nit nomen penel large.

De po.ad inu.no.

Merhamoës, aës medicos, et tunc expone vt. s. pxi. et
tunc prehædit illos quos supiori.l. dixit.
b Geometros, vt baldumia a grimessoz. s. cōtra, ff. de
excu.tu.l. geometri, sol. ibi speciale.
c Architectos, de hoc dixi. s. l. proxii.
d Diuisiones, geometri.
e Incisiores, vt architecti.
f Institutis, ab architectis.
g In par. due ptes sunt, et dieci par studiū: non tamen
l par beneficiū, qdā docens tñ excusat
vt statim inuit. et
s. l. proxii. in pain.
h Gaudeat, do-
centes.
i Suscipiant,
ad qdī aut. de sac.
episco. s. i. col. ix. et
s. o. st. l. vi. v. l. i.
Accur.
k De potio-
bus. r. Qui exca-
suntur dixit: nūc q
subire debet. Vnde
dixit de excusatis
quibusdam: nūne de
alio qdī alius è po-
tior. Accur.

S I p̄e
voca
r. a. s.
cou-
sus.
m. A. Becauss. s.
appellando. vt. ff. de
vac. mu. l. i. et s. de
ap. ciues. Sed quō
potior vocatur cū
gradat debeat de-
ferr. ff. de mune. et
hono. l. vt gradat.
R. ibi de ordine ho-
noris non oneris.
vt hic. Sed in one-
ribus debet serua-
ri' ordo. vt. ff. de le.
iij. s. ordine. et ff. de
mu. et hono. l. iij. s.
preses. R. illud verum quando om̄s sunt sufficiētes: s. ob-
tinet qdī hic dicitur. r. ff. de mune. et hono. l. rescripto. iij.
pūn. et d. l. de lega. et s. de decu. l. ad subeunda. fallit au-
tem lex in quibusdam munieribus que imponuntur om-
nibus. vt. s. qui. mu. vel pre. l. i. Item facit. s. quemadmo.
ciui. mu. l. fina.

S I propter inimicitias creatio facta sit.
Creatio facta de aliq̄ pro-
pter inimicitiae: facit aliquē si
vult posse appellare. Bar.

Impa. Augu.

S I propter inimici-
tias "ad mūera ci-
uilita" creatus es/
hāc tibi nominatio
nem nō nocere. P
sidis eq̄tas facier: cū et publice
utilitatis intersit/nō ex inimi-
cī. mu. l. fina.

qui tūc distinguit honor ut nō tenetur heres. p̄seq. vt. s
si pen. ap. l. si a decurionatu. a munere: tūc sic. ppter peri-
culū mediū t̄pis. vt in contrarijs. s. de excu. tu. l. quāq. et ff.
si tu. vel cul. l. i. et s. i. et s. pen. ap. l. i. i. f. Vnde forte idē in ho-
nore etiam si recipit. interstit.

De sumptu. recupe.

fo. Excir.

arbitro. vt. ff. de arb. nō distin guemus: s. cū qui dā. et tu-
tore. vt insti. de excu. tu. s. ic. ppter. et in ordine iudicij. vt
ff. de lib. cā. l. si pariter. et s. curatore. vt. ff. de cura. exi-
lio. et facit. s. de decre. dec. l. fi.

C. de sumptuum recuperatione.

citia creationē fieri debere: sed
estimatione vera et commodo
reipublice.

C De sumptuum recuperatione.
E lect⁹ qdī excusationē re-
cupera sumpt⁹ qdī facit in lite
ab eo qui eū noiauit. h. d. B.

Impa. Gordia.

M Unerib⁹ cl-
uilib⁹ nō fū
geris qdī pso-
nis mādant
si qnq̄ fil-
os incolu-
mes habe-
as. at si cōtra id p̄iuvilegiū ad
munus fatigādi tui cā quida-
te deuocauerint: tuq̄ appella-
tionē in p̄posita securitatem re-
portaueris: a noiaitoribus sum-
ptus quos in litem feceris re-
cuperasib⁹.

C Si post creationem
qdī deceaserit.

C Onus subeudi mūera non
trāsit ad heredes mortuo p̄fe.
Bar.

Impa. Augu.

S I āte dī subeū
di' honoris atq̄
muneris p̄ tu⁹
defunct⁹ est: con-
ueniri eo nomine
heredes ei⁹ non
opoiterē preses prouincie mi-
nime ambiget.

C De tabularijs scri-
bile / logographio et
censualib⁹.

M Une
ribus
qnc.
dic ve
s. qui
nume. li. l. iii.
r **C** Initposita. qdī
facere debes. vt. C
de ap. l. cives.

C Recuperabis
p officiū iudicis vt
hic. et. ff. deya. mu.
li. s. sed si p calum-
nia. et ff. de decu. l.
iij. et ar. ff. de excu. tu.
l. seuerit. et s. d. epi.
et cle. om̄s qui. i. fi.
et ff. de iudic. eū qdī
et semp̄ dic proba-
ri eū quātitatē
sacramēto repe-
tis. vt. C. d. iudi. p
perandū. s. sināt.
et l. sancimus. fa-
cta taxatione p̄i⁹
a iudice. vt in aut.
de iudi. s. opoter.
col. vi.

C Si post crea-
tionē. r. s. si post
creationem: aī si
an. et tunc subau-
di. s. honorē susce-
ptu. vt i. tex. si post
crea. cc.

S I āte
sube-
undi
a se
patre
electo. si aīt dicas
a te filio: tunc disti-
gue vt. s. de peric.
suc. pal. i.

C Nō oportere.
nulli dies per app.
ipsius dilata fue-
rit: tunc appella.
pēdere deceaserit.

quia tūc distinguit honor ut nō tenetur heres. p̄seq. vt. s
si pen. ap. l. si a decurionatu. a munere: tūc sic. ppter peri-
culū mediū t̄pis. vt in contrarijs. s. de excu. tu. l. quāq. et ff.
si tu. vel cul. l. i. et s. i. et s. pen. ap. l. i. i. f. Vnde forte idē in ho-
nore etiam si recipit. interstit.

C De adulterio. r. Qui scribūt predictos nosatos ad

munera et honores et tributa soluta sunt tabularijs qdī faci-

endis publicis instrumētis publice presumt in singulis

ciuitatibus: hi quoq̄ nominātur librarij: vt hic. et ff. de re.

w. l. si librarius. et tabelliones. vt in aut. de tabel. col. iii.

et catholiciam. et sic potest accipi. s. de bo. proscript. l. si

Liber Decimus

quis post. s. si. licet alio modo obli exponatur. als scribe dicatur q. circa pncipē vel alios magnos indices actis gestis cohibet deputati sunt. hi hanc vocant scriptores notarii libellales memoriales pragmatales epistolares exceptores. vt. C. de appell. pncipimus. q. l. in offerendis.

Zogographi qui publicis rationibus describendis deputati sunt. et dicuntur a graphos qd est scriptura et logos ratio: qd scribunt leges et ratios publicas. et hi quoq nūc rari apellant. vt. i. t. i. l. diuus. plerung ta mervnū. p. alfonso nūme ponit. Item sūt cēsiales qd scribunt cēsum: vt. hic et. l. q. unq. qd sunt species sub logographis. Sūt et aliū vt. i. l. f. i. C. qui po. i. p. g. l. p. e.

All. tabularis decim. nota expone vt. in rub. b. Officio. s. alio et facit. l. f. i. et. l. q. mili. nō pos. l. omnes. et. l. auf. d. mā. p. r. s. f. col. i. j. et. l. de muri. l. i. et. l. eter nam.

Q uiciq. ministro. i. scribendo censui. d. Chabat. imo reuocat ad curia. vt. l. f. i. et. l. s. de decu. l. vniuersos. et. l. q. derelica. et. l. exem

plo. qd sunt cētra. So. bh reuocat. sed dignitatis progratiua nō vlt in evitadis tormentis si de sua scriptura fuerit dubitatio: vt. hic subiicit. et. l. de fal. si qd. et. crediteius dico: vt. ibi. et. in auf. de f. instru. s. si vero. nūli in casu: vt. in aut. de here. et. fal. s. si vero absunt.

G enerali. solidis. i. singulis. f. Seruitut. libertus ergo potest esse. vt. l. deser. reipu. m. a. l. fina. quare ergo dicuntur serui publici. Rn. quia ex eoū stipulatiōe queratur vt ex stipulatione serui maxime his qui non possunt stipulari. vt. f. rem. pu. sal. fo. l. i. j. et. i. u. et. a. l. a. seruēdo nō seruando dicuntur serui. vt. in l. i. de iur. per. s. i. Itē non possunt eē decuriones: liōce et. sicq. neq. aduocati. et. l. s. de decu. vniuersos: licet in tuisca tabula: male serueretur. Itē hec ola in scribis et similibus scriptoriū an lebus. an aut. debeat scire leges. videtur qd sic ne facientes ges scilicet cōtractus pena subeant. vt. l. s. de sac. san. cc. l. iu. debet. bennus. et. de eunuchs. l. f. i. et. l. y. tne. ad suū patro. l. i. Itē

De tabularis.

no. qd per se non p. alium cōficiunt: nisi in ciuitate cōstantino. in qua etiam est speciale ut eadē charta fiat. p. col. lum. vt. in auf. de tabel. Itē cedo instrumētois est vt p. monē imperatoris et annus imperii. sedo nomē consulis et annus consulatus. tertio mēs et dies. quarto dies cōstitutatis facie si hoc sit de consuendis. quinto series. sexto locus. septimo subscriptio testu. et cōtrahēti. octauo subscriptio tabellionis. vi. s. de fi. instru. cōtract. Anni sed in italia aīpo dñi i. p. nūtū anni dñi. cipio et. Confusum. iuslubet etiā tacū nūsi. pte. Itē desetetur in cōtrariu. bēt poi. sic. s. de filiis fa. l. i. et. ff. de eden. l. i. i. s. sed ei fili. non ignorātiā resubijcit. vt ar. ff. de peu. si defunc. s. qd si alter. Item facit. l. qui mi. nō pos. l. qd p. i. us. et. l. s. d. ser. f. i. l. f. i. et. l. s. si ser. aut libertus ad decu. aspirauit. l. i. f. et. f. nau. cau. sta. l. i. recipit. et. l. seq. h. Fisco adhēci. collige ergo si igno rans et nō dalfisco s. dñi: libera in l. ponunt. Itē facit. l. de muri. adiūcum. i. C. priuata. i. ser. in priuato nō de bent exercere priuata acta. qd ē generali. qd legis casus. nec cōra ē. C. ne quis li. inui. l. i. quia ibi solui.

B etos. i. adiutores eorum qui ratōes publicas di scūnt. vnde boetus nomen accepit. boetus em grece latine dicunt adiutor.

I Logistas. expone vt. in rub. m. Wedogrammatas. graphia. l. f. a. vnd medogramma id est medicinae scriptores.

N Logophatos. i. publice rōnis seruos.

O Diastoleas. diastoli dicuntur cum astudis est ante distinctoris. Accur.

P Vocabula. i. quorū vocabula significata huic perso no his vocabulis denonimata sīm. p.

Q Reddantur. ad hoc. s. de profeti. et medi. l. reddantur. et. l. i. et. i. de dig. l. ne quis.

R Patris. nota qd patris. obiectio filium subicit. ad ob s. de decu. exemplo. et. f. ad mu. assumptio. s. filius. et. l. s. agri. et cen. l. cum fatis. s. fi. nūli in casu. vt. l. s. de his qui spon. mu. pu. su. l. fina.

De susceptoribus et. Dixit de scriptoribus obsequiis: nunc de suis et differet in titulo. s. de exac. tri. quia ibi ab immunitate a sponte soluentibus. vel alius est ex actor immediate a collatore. alius susceptor qui suscipit ab exatore ut hie qui per quoddam medium dicitur a collatore suscipe. vt. j.l. diu. et. l. modios. et sunt propositi qui praesunt susceptoribus qui acipientes ponentur in area vel horreo publico. vt. j.l. iij. sub custodia archariorum qui arche claves tenebat. de quibus habes. j.l. duos. et. l. fina. non ut diu teneret. vt. j.l. diu. sed diu habeat quod competenter mutatur. arguff. de adiun. tut. Lira autem.

Susceptores qui possit rata sub esida tributa. erat ei duo per singulas ciuitates. vii. aurum et alter specierum. vt. j.e. duos. erat et alter separatus a chario qui centum libras aurum quas quilibet confundebat in opus aque ducere suscipiebat. vt. j.e. de aqued. l. hac lege. et de cōsu. neminem.

Conscipere. et thesauros inferre. vi. j.l. diu.

DOccasionem. eo quod susceptori non velit suscipere solutionem tributorum. et hoc sine causa. Accur.

Contemptus. scilicet sine causa. vi. ff. de solu. qui decebat. alio secundum. vel et. si. si solutus. et. l. crederetur oblati. ipm. Accur.

Contestationem. ad hoc. t. de col. sunt. pa. l. placuit. **D**ebitum. s. apocham. et liberatus nexus curie. quia non committitur res in fiscum pro qua erat soluendum. et cum emolumentis. liberationis. et hoc forte accipere si pecunia oblati est amissa. vi. ff. de solu. qui decem. et solu. ma. l. semel. et de leg. i. huiusmodi. s. si cui. et fact. s. de cōdi. infer. l. i. et de verbo. obliga. l. interdum. s. si. et. s. de in. emphili. penul. s. fina.

sua constringit.

De susceptoribus piepositis et archariorum.

Susceptores debent a solente sine mora solutionem usurpare also videntur. b. d. B.

Impa. Augu.

Susceptores publicos abscomuni mora aurum censemus suscipere ne quis per hanc occasio-

nem sumptus facere compellatur. nam si soluere volens a suscipiente fuerit contemptus testibus adhibitis cōtestationem debet pponere ut hoc probato et ipse securitate debetitatis cōmissi nexus liberatus

cū emolumētis accipiat: et qui suscipere neglexerit eius pondēris quod debebatur in duplū fisci rationibus per vigorē of ficij presidis inferre cogatur. quod aurum susceptores iudice cuius interest negligente violauerint / ex ipsis iudicis facultatibus sarcietur.

Idem Augu.

Susceptores nostri non modo presentis anni debita/veruetiam species quas ex reliquo inferunt p. quia noue sunt accrescentes suscipiant.

Non debet quis in officio reformari nisi primi officij rationes reddiderit. Item ratio singulis annis debet reddi.

Ite officiales non debent esse perpetui sed annales vel ad plus biennales. Bar.

Idem Augu.

Dominem susceptionis munere functum ad idē munus astringit nisi se prius vinculo sollicitudinis superioris absoluere. Nam neque eos qui placuerit grauare iusticie est: neque eos qui displicerent tenere prudentis est. Integro igitur singuli anniversario anno transcurso cogantur expōnere quib⁹ titulis suscepta disperserit: ut facilius si quis in furto fuerit deprehensus recētem queat reintegrare iacturā. Non perpetui autē exactores teneantur in continuata verā dorū provincialiū potestatem velut concussionum dñatione

bet eligi cum eo anno reddat rationem. singulis enim annis debet rationem reddere episcopo ciuitatis et dominis patimatisbus. vt in aū. de colla. s. subemus. et. s. si q̄ antem. col. ir.

Ratiōne est. cum et rationem non reddiderit. et faciat. ff. de in. s. l. iij. s. quinquennium.

Proudentis. s. hominis. ad hoc. s. de spō. l. iij.

Recentem. ad quod. ff. de penis. l. diutino.

E. iiiij.

In duplū. s. de superindī. l. i.

Quod autem. s. de an. et trid. l. indices. et dic id ē presidis illius terre.

Tertia. leges. vt. ff. ad mū. l. imperatores. et. l. quid erso. et. s. de conue. s. de. quoniam. et. ff. de admī. re. ad

ciui. perti. l. curatōres. et. s. de peri. no. l. iij. et. ff. d. mag. conue. l. iij. et. s. auf. s. col. s. ad hec. col. ix. et. s. e. exactores in fi. accur.

Horrorum. vbi collata ponebantur. et pagorū quia illud officiū habebant ut preefset pagis. i. villis unde redditus p. ueniebant.

Mercentur. expedite et reip. inuenire soluendo p. mo conueniendū. Accur.

Susceptores. anni. cuius administratio ad ipsos pertinet.

O Reliquis annis. vbi neutraliter a reliquo reliqua ris.

P Inferunt. colatōres seu exactores. vel dicveteres susceptores accrescentes. s. veterib⁹ Accur.

Dominem. astringi. duo dicit: primo q̄ non eligit secundo nisi rationem reddat. vt et. ff. de muneri. et hono. l. rescripto. s. debitores. et q̄ anno durat ut il. s. huius. l. s. non perpetui. et quia anno infinito deberet redire rationem. vt. s. integrō. colligetur fin. l. q̄ sequenti anno non de-

Si aliquid deprehendat. et de hoc accusat cum co*ā* prefectis vel comitibus. vt in aut. de col. & eos.

De*cō*cor*tō*. decoc*tō* dicitur officialis pecunie. vi. & de*cō*cur*tō*. quilibet. vnde decoc*tō*. id est i*llūd* officiū ges*tiū*. Et

Deposi*ta* nota depositum ab officio nō redire ad illud idē of. ad q*o*
tus ab J. de digni. Ludi*ces*. t. & s. si quacūq*s*
redit ad pre. po. l. i. t. & p*a*
la. fac. lar. l. i. et in
decre*to*. i. q. v. i. c. nō
potest. sed ar. con*tra*. l. de coh*ar*. l. si
quis.

Duos tabula*rios*. id est io*graphos*. vi. &
t. i. i. rub. et trien*niu*m durant. vt t. &
de nume. l. i. j.

Dumerarios. q*r* numerū soluto*rū* memorie cōmē*dāt* in scriptis in
gerit suscep*tori*. vt
J. de nume. l. i. j.

Susceptores. quo*r* vnu*s* aura*riu*s. alter speciez*es*
et qualibet tenebit
vnū*s* de dictis no*tarū*. vi. & de nū*s*.
l. i. j.

Arche. archa*re*. nō ergo vn*s*
cum alio im*scer*.
vt. &. de nume. l. i. j.
et. &. de cano. lar. t. i.
prescribit. & pe.

Diamiliou*b*.
Diamiliou*b*. ad
hoc. &. local. curia*lis*. t. & decu. vr. ro.
l. i. Accur.

Susceptore*s*. officium erat susci*pere* tributa*adve*
sties.

Ab officio. id est officialibus.
k. In e*st* i*llūd*. id est in off*ici*o*s* sus*cip*iendo** ves*les*. ad
quod. &. de as*ser*tō**.
licet. non tam*en* cō*tinuo*. vi. & co*in*ne*minem*.

Officium. id est suscep*to*rem*ve*** stium.

Pertine*nt*. sic. pro so*lo*. l. si nō
fuerint. & si.

Ab ordinib*us*. decurionum.
o. Curialium. i. decurionum.

Deprehensi*s*. ante decurionatum. nam et priuilegi*s*
retinet. vi. & de excu. mu*l*. eam.

HUrum. archartus. nota archariorum qui suscip*it* au*rum* et argenti*um* a possessorib*us*. ad quod. & l. pxi.

Pertinere. not. periculum presidio*s*. vi. & de cano. lar.

t. l. fina.

Iniquitate. fa*cti*. & co*l*. modios.
et. l. susceptores. et
l. t. i. i. et. ff. & sal.
l. penul.

Comites. qui
aurum et argenti*um*
custodiunt. sed pre*fecti* species. vt
in aut. de colla. &
eos. & facit. & de
ca. lar. t. l. l.

De ponderato*rib*us et
auri illatione.

Imperato*r*. cō. augu.

Urum q*o* i*llūd*
fer*t* a colla*torib*. si q*o*
vel solidos
voluerit vel
materi*a* ap*pendere*
eq*u* lance et libramentis parib*o* su*scip*iat**ur. **I**mperato*r*. i*usti*.

Quotiens de qualitate*s*
solidorū o*ra* fuerit du*bilitati*^o. placet que*smo* grec*s*
appellat p*si*ngulas ciuitates
i*stitutū* i*gostatē*. q*o* p*si* sua fide
at*q* industria ne*q* fallat ne*q*
fallatur. p*te*nti*onē* di*rimere*.

De auri publici p*secu*
torib*us*.

Susceptores nō debet pe*cum* i*llūd* sine licē*tiā* in
massā redigere: et habita i*nia*
retardare. **B.** **I**mpa. Ualēti.

Uri p*secu*
res partim
nulla premis*sa* vt as*solet*
p*secutoria* aux*iliū* p*sumū*
partiz*diuti*^o

Retentat*q* statim fuerat ass*ignandū*. I*ob* cēsem*o* ne quis
absq*e* p*cepto* virt*u* illustris co*ns*

Retentant*q* quando est permissa. ad quod. & t. i. l. diu.
et. & de of. co. fac. lar. t. i.

Uri. perfe*cu*
to*res*. expo*ne* vt in rub.

Persecutoria*s* licē*tiā* perfe*cu*
to*res* quendi aurum.

Presumunt*o*. persequit*o*. id est co*ns*
querere.

All. p*secu*
to*res* i*llūd*

All. p*secu*
to*res* i*llūd*